

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 39 (1442) 1977 RUGSEJIS - SEPTEMBER 29

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

Keliaujanti diena

Lietuviai, pasitraukę iš savo krašto dėl užėjusios audros ar kitų priežasčių, nepasitraukė iš tautos. Dauguma jų pasiliko ištikimi, nors atsirado ir tokių, kurie tautinė ištikimybė nepasizymėjo. Tokių atsirado ir tų eilėse, kurie iš gimtojo krašto nepasitraukė, tačiau atsijo nuo savo tautos ir nuėjo tarnauti jos engėjams. Taigi, neištikimų sūnų bei dukterų atsirado abiejose pusėse — ir išeivijoje, ir krašto viduje. Tai betgi nedidelė mažuma, kuri negali nulemti tautos likimo. Dauguma mūsų tautiečių ir okupuotoje Lietuvoje, ir išeivijoje gyvena ištikimybės dvasia, kuri vienaip reiškiasi pavergtame krašte, kitaip išeivijoje. Pastarojoje randame daug neigiamybių, kurias beplakdami nebematomė pozityvių žygių. O jų kol kas netrūksta ir politinėje, ir visuomeninėje, ir kultūrinėje, ir sportinėje srityje. Vienas tokių nekasdieninių žingsnių yra Lietuvių Dienos, rengiamos įvairiuose laisvojo pasaulio kraštuose. Kanados Lietuvių Diena jau yra tvirtai įsipilietinusi ir tapusi metine lietuvių švente. Kasmet ji rengiama vis kitoje vietoje ir sutelkia gausius būrius tautiečių. Dėlto ji yra keliaujanti diena beveik po visą Kanadą ir rankiojanti išblaškytus tautiečius nekasdieniniam užmojui. Šiais metais ji sustos Ontario Londone spalio 7-9 dienomis, kur numatyta neeilinė programa visose srityse, įskaitant ir religinę (pamaldos katalikams bazilikoje, evangelikams kitur).

JAU VIEN pačiu faktų Lietuvių Diena, kaip visus tautiečius telkiantis faktorius, mums primena didžią tiesą, lengvai užmirštamą išeiviskajame gyvenime, būtent: išklikti lietuviams galime tik tai savoje bendruomenėje. Išblaškymas yra didysis mūsų priešas. Ir juo didesnis mūsų išsiblaškymas, išsklidimas dideliuose kitataučių plotuose, juo stipresnis pavojus nulietuvėti ir išnykti. Vienintelė mūsų atspara dabartinėje situacijoje yra glaudis, telktis į vienetus, į organizacijas, į bendruomenę. Tuo būdu mes galime priešintis tykojančiam pavojui mus sutirpdyti tautų katilė ir išstumti mus, kaip tautinę grupę, iš bendrosios gyvenamojo krašto mozaikos. Paskiri asmenys, atsiję nuo lietuviškos bendruomenės, negali atlaikyti aplinkos spaudimo ir jai neužtomis pasiduoda. Teisingai pastebi lotyniškas posakis "vae soli" — vargas vienišam. Taip, vargas ne vien dėlto, kad vienišas gyvenimas yra slogus, nuobodus, bet ir dėlto, kad vienišas tautietis yra persilpnęs atsispirti aplinkos įtakai. Daugybė faktų rodo, kad pavieniai tautiečiai, apsigyvenę toli nuo lietuviškų vienetų, bendruomenių, gana greitai praranda ryšį su lietuvišku gyvenimu ir, kaip nudžiūvusi šakelė, nukrinta nuo tautos kamieno. Lietuvių Diena, sutelkianti daugybę tautiečių, įgalina mus pajusti tautinę šilumą ir kartu dvasinę jėgą, glūdinčią lietuviškoje bendruomenėje.

G YVENAME šaknų įšėjimo laikotarpi. Šią mintį nepaprastai išpopuliarino amerikiečių rašytojas Alec Haley savo knyga "Roots", kurioje vaizduoja afrikietį, įšėjantį protėvių, išlaikiusių savo individualybę ir ją perdavusių jaunajai kartai. Mums tai nėra nauja idėja, bet Amerikoje ši knyga sukėlė netikėtai didelį susidomėjimą. Milijonai skaitytojų pajuto, kaip svarbu žinoti savo šaknis, kurios padeda orientuotis, formuoti individualybę ir apsaugoti nuo tuščio blaškymosi. Tokia savo šaknų įšėjimo nuotaika ypač svarbi jaunajai mūsų kartai, kuriai tenka formuotis dviejų ar daugiau kultūrų sankryžose. Lietuvių išeivijos jaunimas turi pajusti, kad jis yra lietuviškojo kamieno atžala, pašaukta išlikti ištikima savajai tautai. Viena didesnių progų tokiam pajautimui yra ir Lietuvių Diena. Kanados lietuvių jaunimas joje gana gausiai dalyvauja. Jo ansambliai atlieka meninę programą ir dalyvauja kituose renginiuose. Seniau buvo bandoma atskirti jaunimą, nukreipiant jį į atskirus renginius, vėliau betgi rasta geresnė, intriguojanti formulė — jaunimas turi dalyvauti kartu visuose renginiuose, išskyrus sportą. Patirtis rodo, kad tokią formulę pasidarė visiem priimtina. Ji ugdo vientisą bendruomenę, kurioje amžius nėra nei barjeras, nei privilegija. Visus turi jungti tos pačios šaknys, iš kurių esame išaugę. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

Opoziciniai premjerai

Provinciniai progresyviųjų konservatorių premjerai turėjo bendrą pasitarimą Kingstone, Ont. Jame dalyvavo Ontario premjeras W. Davis, Albertos — P. Loughheed, New Brunswicko — R. Hatfield, Newfoundlandijos — F. Moores ir federacinės konservatorių partijos vadovas J. Clark. Pagrindinis dėmesys teko ekonominėms Kanados problemoms, kurių ilgoame saraše yra infliacijos kilimas, nedarbo didėjimas, ekonomijos sulėtėjimas, tarptautinės prekybos deficitas, antrajame šių metų ketvirtyje pasiekęs \$1,5 bilijono. Konservatorių premjerai su opozicijos vadu J. Clarku pareikalavo, kad federacinė premjero P. E. Trudeau liberalų vyriausybė paskelbtų naują biudžetą su pajamų mokesčio lengvatomis, atšauktų kainų bei atlyginimų kontrolę, suradusi uni-joms, verslininkams ir provincijoms priimtina savitarnos formulę. Šis premjerų susitikimas taipgi turėjo aiškų tikslą sustiprinti federacinę progresyviųjų konservatorių partijos vado J. Clarko pozicijas jo kovoje su premjero P. E. Trudeau liberalais, kad J. Clarkas susilauktų mažesnis kritikos Kvebeko mieste lapkričio 3-6 d.d. įvyksiančiame savo partijos suvažiavime.

Kanados laisvųjų sąjunga, turinti 19.700 narių, priėmė naują sutartį vienerių metų laikotarpiui, užtikrinančią atlyginimų padidinimą 8% bei atitinkamą papildą pragyvenimo pabrangimui kompensuoti. Sutartį betgi turės patvirtinti antiinflacinė Kanados taryba. Naujos sutarties derybų vis dar nepradedama karingoji paštinkų unija su naujuoju vadu C. J. Parotu, atrodė, sąmoningai laukianti Kalėdų priartėjimo, kad būtų veiksmingesnis streikas. Jos buvęs vadovas J. Davidsonas, pasitraukęs iš vadovybės, pradėjo dirbti raštininku Otavos pašte.

Amerikietiška siuntinių pristatymo bendrovė "United Parcel" (Nukelta į 9-tą psl.)

Siaurės Amerikos baltiečiai, ypač jaunimas, rugsėjo 24 d. demonstravo Vašingtone, reikalaudamas respektuoti žmogaus teises Baltijos kraštuose bei grąžinti laisvę jų tautoms

Rengiamas kapas Baltijos tautom?

Lietuvos pagrindžio spaudoje paskelbtas naujas atsisaukimas

Prieš porą metų išeivijos spaudoje pasirodė Nacionalinio Lietuvos Liaudies Fronto atsisaukimas Lietuvos ateities bei laisvės reikalui. Dabar "Draugas" IX. 6 ir IX. 7 paskelbė Lietuvos Revoliucinio Išsivadavimo Fronto atsisaukimą, paimtą iš pagrindinio "Varpo" 4 nr. Iš anksčiau paskelbto "Varpo" 3 nr. matyti, kad ir minėtąjį Frontą įeina Nacionalinė Revoliucinė Lietuvos Taryba, Žmogaus teisių Komitetas, Amnestijos Internacionalo skyrius Lietuvoje, Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjūdis ir net laisvoji Lietuvos komunistų partija. Kiek tai realus bei tikras dalykas, dabartinėmis sąlygomis neįmanoma patikrinti. Viena yra aišku, pagrindinis Lietuvoje egzistuoja, ir jo reikalavimai yra remtini. RED.

Slenka ketvirtoji dešimtis metų, kai Baltijos pakrantėje nutilo karo audra. Per tą laiką daugelis Europos ir viso pasaulio valstybių, karo sūkuriuose buvusių betesčių, dabar vienaip ar kitaip gyvena savarankiškai. Pasauly susikūrė net kelios dešimtys naujų valstybių. Daugelis tautų, šimtmečiais buvusių kolonijinėje priespaudoje, atgavo laisvę ir nepriklausomybę. Jos SNO pripažintos juridiskai pilnateisėmis tvarkyti savo kultūrinį, ekonominį ir politinį gyvenimą. Dėl politinių intrigų ir Hitlerio su Stalinu sudarytos sąjungos mažytės Pabaltijo valstybės — Estija, Latvija ir Lietuva — ir šiandien tebelaikomos beviltiškoje padėtyje ir negali spręsti savo likimo.

Pokario metais Maskvos valdovai bandė palaužti lietuvių tautos nacionalinę dvasią. Šimtus tūkstančių šeimų užkaltauose vagonuose vežė į Sibirą. Bandžiusius bėgti ar priešintis krikštijo "banditų" vardais ir šaudė be jokio teismo. Kariniai tribunolai "Moskovskojės OS" (tai savotiškas teismas, kai žmonės teisiami už akių) dešimtis tūkstančių gražiausios tautos jaunimo, paženklinę 58, suvežė į lagerius ir kalėjimus. Mūsų mažytėje Lietuvoje, kuri 1941. I. 1 sudarė 249 valstius 25-se apskrityse, Maskvos valdovai savo niekšiškiems planams įgyvendinti įkūrė 250 garnizonų čekistinės armijos. Virš 30.000 jaunų, ginklų nepasiruošusių Lietuvos artųjų krito šioje nelygioje kovoje.

Bėgo metai. Nuo laisvo pasaulio negalėdami paslėpti savo nusikaltimų, vengdami darbo žmonių rūstaus keršto, Maskvos valdovai visas piktadarybes sumetė Stalinui, Berijai ir kitiems partijos nariams. Tačiau iš esmės ši šlykštė valdžia padėties nepakeitė: vietoj budelių garnizonų atsirado raketinės aikštelės. Todėl šiandien, kaip niekuomet, virš mažytės Lietuvos krašto išskleidė sparnus mirties šmėkla. Visam pasauliui, o ypač mums, čia gyvenantiems, ne paslaptis, kad Lietuvos žemė Maskvos strategams yra vakarinis Sovietų Sąjungos forpostas. Vykstant tarpvalstybinėms karinėms ginklavimosi varžyboms, karinio konflikto atveju Baltijos krašto žmonės pasmerkti mirti.

Mes nežinome savo rytdienos, ar mums lemta gyventi ir kurti gražią rytojų taikoję, ar branduolinio karo ugnyje žūti be tikslo. Todėl: atsižvelgdami į tai, kad 1920 liepos 12 Sovietų Rusija pasirašė taikos sutartį su Lietuva ir ją pripažino "de jure" nepriklausoma valstybe; atsižvelgdami į tai, kad Lietuvos nepriklausomybę pripažino ir kitos pasaulio valstybės, iš kurių nė viena savo pripažinimo iki šiol neatšaukė (nepaisant buvusio Australijos ministro pirmininko Whitlamo išsišokimo, kurį prieš pasaulį garbingai ištaisė naujoji Australijos vyriausybė);

atsižvelgdami į tai, kad Lietuvos respublikos žmonės nepatenkinti materialiniu gyvenimu, nes šiandieninė Lietuvos ekonomija priklauso nuo Sovietų Sąjungos ekonominės politikos, pajungtos ginklavimuisi; atsižvelgdami į tai, kad Lietuvos respublikos marionetinė administracija, priversta būti paklusni Maskvai, yra betesė spręsti savo krašto vidaus ir užsienio reikalus;

atsižvelgdami į tai, kad lietuvių tautai reikia visiškai laisvos politinės, religinės ir kultūrinės saviraiškos, kuri dabar varžoma įvairiomis represijomis; atsižvelgdami į tai, kad visas pasaulis žino, jog Sovietų Sąjunga okupavo, — mes, Lietuvos Nacionalinė Revoliucinė Taryba, Politinių Kalinių Amnestijos Internacionalas, Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjūdis, solidarai laikydami visių pasaulio tautų — išsivadavimo ir visuotinės taikos — siekimo tikslą, būdami Lietuvos pagrindinė, sudarėme vieną Revoliucinį Išsivadavimo Frontą kovai prieš mūsų kraštui svetimųjų primastą mirties nuosprendį žūti branduolinio sprogimo ugnyje.

LRIF-tas kovoja už taiką ir laisvę, o Žmogaus Teisių Deklaraciją priima kaip savo veiklos programą. Kovodamas už tikslą ir trokšdamas išvengti tiek mūsų, tiek šiam tikslui prieštaraujančių pusių kruvinų aukų, LRIF-tas pasauliui pareiškia, jog tiki Sovietų Sąjungos komunistų partijos vadovų

(Nukelta į 6 psl.)

Pasaulio įvykiai

JAV PREZ. J. CARTERIS BANDO ATGAIVINTI 1973 METŲ PABAIGOJE nutrūkusią Ženevos konferenciją tarp Izraelio ir arabų valstybių. Vašingtone lankėsi Izraelio užsienio reikalų min. M. Dayanas, tačiau jo pokalbiai su prez. J. Carteriu ir valstybės sekretorium C. Vance neatnešė laukto kompromiso. Problemą sudaro Izraelio premjero M. Begino atsisakymas pilnu derybų partneriu Ženevoje pripažinti Y. Arafato vadovaujamą palestiniečių PLO organizaciją, žydų kaimų steigimas 1967 m. kare užimtoje arabų teritorijoje. Arabus labiausiai erzina 21 žydų kaimas vakarinėje Jordano upės pakrantėje, kuri anksčiau priklausė Jordanijai, ir 26 kaimai iš Sirijos atimtos Golan augštumose. Kaimų steigimas perša mintį, kad Izraelis nę negalvoja tų sričių grąžinti arabams. Daug kam atrodo, jog Izraelis

nėra linkęs atnaujinti Ženevos konferencijos, nes kariniu požiūriu jis vis dar yra gerokai stipresnis už Egiptą, Siriją, Jordaniją ir Libaną. Izraelio kariuomenės daliniai, įsiveržę Libano teritorijon, užėmė šešias vietas prie savo sienos, iš kurių jie atvirai remia dešiniuosius libaniečius jų susikirtime su kairiaisiais libaniečiais ir palestiniečių partizanais. Izraelio karo laivai yra užblokavę Tyro uostą pietiniame Libane. M. Dayanas prez. J. Carteriui pasiūlė neaiškią formulę Ženevos konferencijai, pagal kurią palestiniečių atstovai, nepriklausantys PLO organizacijai, galėtų būti įjungti į kurios nors arabų valstybės delegaciją.

Arabų nuolaidos

Egipto užsienio reikalų min. I. Fahmis, Vašingtone aplankęs prez. J. Carterį, teigia, jog arabų valstybės pirmą kartą šio konflikto istorijoje yra pasiruošusios suteikti pilną pripažinimą Izraeliui kaip žydų valstybei ir tuo būdu užtikrinti taiką bei jos sienų saugumą. Panašią mintį per amerikiečių ABC televizijos tinklą pakartojo ir palestiniečių PLO organizacijos vadovas Y. Arafatas, remdamasis Jungtinių Tautų rezoliucija. Jis betgi nori, kad rezoliucija susilauktų specialaus papildomo užtikrinančio palestiniečių teises. Konkrečiai tai reiškia palestiniečių valstybės įsteigimą vakarinėje Jordano upės pakrantėje ir Gazos juostoje.

Parduoda žmones

R. Vokietija, atsisėdusi nuo Vakarų pasaulio garsiaja Berlyno siena ir minų laukais, savo politiniu kaliniu pardavinėja V. Vokietijai jau nuo kanclerio K. Adenauerio laikų 1963 m. Už auksą, markes ir prekes V. Vokietija yra išlaisvinusi apie 12.000 kalinių. Prieš porą savaičių iš R. Vokietijos kalėjimų V. Vokietijon vėl buvo išleista 330 politinių kalinių, kurių išlaisvinimas Bonnai atsiejo apie \$4 milijonus arba po \$22.000 už žmogaus galvą. Jų eilėse daugiausia yra R. Vokietijos piliečiai, nesėkmingai bandę pabėgti į Vakarus, taip pat komunistų kritikai ir V. Vokietijos piliečiai, suimti už pabėgimų organizavimą. Derybas dėl politinių kalinių išpirkimo bei jų paleidimo veda du vokiečiai advokatai: J. Stange — V. Berlyne ir W. Vogel — R. Berlyne. Išlaisvinimo kaina priklauso nuo kalinio vardo bei garso. Už vieną vokiečių kanclerio H. Schmidto vyriausybė komunistams yra sumokėjusi net \$400.000, bet jo tapatybės neataskė. Dėl šios

prekybos žmonėmis kancleris H. Schmidtas dažnai susilaukia kritikos, tačiau jis visada atsisako, kad jį iš tikrųjų yra pradėję K. Adenauerio krikščionys demokratai.

Pirmoji klūtis

Prez. J. Carteris valstybės biudžeto direktorium buvo pasirinkęs savo artimą bičiulį B. Lance, bankininką iš Georgia valstijos. Jo kandidatūra betgi istrigo senato komitete, susidomėjusiam to bankininko įtartinomis finansinėmis operacijomis. Tarp visos eilės prieštarių yra kaltinimas, kad B. Lance šeima nuo 1970 m. iš jo vadovauto Calhouno banko išimamais pinigais savo turimą sąskaitą viršijo net \$400.000. Savo bičiulio B. Lance atstataidymo raštą prez. J. Carteris priėmė su ašaromis akyse, teigdamas, kad iš tikrųjų jis buvo ir tebėra garbingas vyras, nepadaręs jokių nusikaltimų. B. Lance yra pirmas prez. J. Carterio pasirinktas pareigūnas, kurio paslaugų jis turėjo atsisakyti dėl senato opozicijos.

Jungtinės Tautos

Jungtinių Tautų visumos posėdžiui vadovaus naujasis pirmininkas L. Mojsovskis, Jugoslavijos užsienio reikalų ministro pavaduotojas, pakeičęs ligšiolinį pirm. A. C. S. Hameedą, Sri Lankos diplomata. Pirmajame posėdyje buvo priimti du nauji JT nariai — komunistinis Vietnamas ir Džibutis, buvusis Prancūzijos kolonija Afrikoje. Jungtinės Tautos, 1945 m. savo veiklą pradėjusios su 51-nu nariu, dabar jų jau turi 149. Komunistinio Vietnamo priėmimą, triskart sustabdytą JAV veto teise, ši kartą rėmė net 105 valstybių delegacijos. Jų atstovai pažėrė gražių sveikinimų, nutylėdami Vietnamo komunistams nemalonų gyvenimą, būdamą laisvąjį pasaulį. Rizikuodami savo gyvybėmis, jie bando pabėgti tolimom keilonėm netinkančiais laivais bei laiveliais. Didelis bėglių skaičius žūsta jūroje ar būna sulaukomi Vietnamo pakrančių apsaugos ir atsiduria kalėjimuose. Balso teisę Jungtinėse Tautose yra praradusi komunistinė Kambodija ir P. Afrikos respublika dėl nesumokėto nario mokesčio. Kambodija, skolinga \$35.894, teisinasi, kad už šią skolą atsakomybė priklauso buvusio prez. L. Nolo vyriausybei, o P. Afrikos respublika boikotuoja dabartinę rudens sesiją. Nė viena valstybė lig šiol nėra iškelusi masinio gyventojų žudymo komunistinėje Kambodijoje.

Šiame numeryje:

Keliaujanti diena

Metinės Lietuvių Dienos ir jų telkiamoji reikšmė

Rengiamas kapas Baltijos tautom?

Okup. Lietuvos pagrindžio atsisaukimas ir laisvąjį pasaulį

Klaikūs praieities šešėliai ir tikrovė

Buvęs Lietuvos žurnalistas apie lietuvių-žydų santykius

Prancūzas sovietiniuose lageriuose

Armėnų repatrianto sūnus apie sovietinę tikrovę

Jauno solisto koncertas

Vertinamas sėkmingas Ričardo Daunoro koncertas Toronte

Lietuvio profesoriaus paskaita

Mūsų bendradarbis apie prof. A. Klimo paskaitą Brazilijoje

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$12, pusmetinė — \$6.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$12.00 per year, \$6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

★ POPIEŽYSTES SAMPRATA

prašoma žmogiškajai supratimui — pareiškė Paulius VI susirinkusiems tikintiesiems savo vasaros rezidencijoje Castelgandolfo. Jis pats negalios sampratą išaiškinti ir duoti jiems tinkamą atsakymą. Popiežystė nesanti žmonių išsivysčiusios simbolis, bet tikrovės tiesa, kuri yra pasaulio vienybės pagrindas. Sv. Petro sosto paslaptis slypi giliai Dievo mintyse. Paulius VI tik žmogiškai supranta, kad turi būti toks, kuris žmones sveikina, laimina ir primena jiems krikščioniškąjį pasaulimą bei tikslą, prašokantį šį trumpalaikį varginą gyvenimą. Pas jį susirenkančios žmonių minios jam visada primenančios pagarbą, baime ir nuostabą keliančią Visuotinės Bendrijos užvaizdą pareigą.

★ NE VIENAS NEGALI VADINTIS K. BENDRIJOS NARIU, JEIGU

nėra ištikimas jos mokymui, — pareiškė Paulius VI kitu metu tikintiesiems žmonių, atsilankiusių į jo vasaros rezidenciją. Žmonės, kurie sakosi esą Bendrijos dalis, bet nėra jos mokymui ištikimi, jau yra už Bendrijos ribų. K. Bendrija — tai tikintųjų sambūris, išpažįstas tikėjimą, kuris nėra miglotas, abejingas ar laisvai interpretuojamas, bet nušėlimusiais ir džiūgali palenktais aiskiam K. Bendrijos mokymui.

★ POPIEŽIAUS ATOSTOGOS

šią vasarą buvo vienos iš ramiausių. Jo pagalbininkai pateikdavo jam tik labai svarbius ir neatidėliojamus reikalus. Dabar Vatikane ruošiamasi Pauliaus VI 80-tajam gimtadieniui. Paskui popiežius bus daug darbo, kai suvažiuos 200 vyskupų, atstovaujančių įvairiems pasaulio kraštams, į pasaulio vyskupų sinodą. Iki šiol popiežius visus sinodus labai atidžiai sekė.

★ ARKIV. PHILIP NGUYEN

KIM DIEN, Hué arkivyskupijos vadovas, gyvenęs komunistiniame Vietname, pareiškė, kad Vietname nėra tikėjimo laisvės. Jis tokį pareiškimą netikėtai padarė komunistų augusių pareigūnų susirinkime. Paskui to pareiškimo tekstas buvo kunigų perskaitytas visose jo arkivyskupijos šventovėse. Viena šio teksto kopija slaptais keliais pasiekė Vakarų. Arkivyskupas ten komunistams pabrėžė, jog katalikai yra diskriminuojami mokyklose, darbo vietose, varžomi lankyti šventoves. Esą po "išlaisvinimo" jis girdėjęs apie naujosios valdžios skelbiamą tikėjimo laisvę ir tuo džiaugęsis, tačiau dabar net dveji metai praėjo, o tos laisvės nėra. Kunigai neturi judėjimo laisvės ir todėl negali apstarnauti tikintiesiems. Mokyklose jaunimui šmeižiama K. Bendrija. Katalikai, nors ir labai kvalifikuoti, negali dirbti mokyklose bei ligoninėse. Kai jie pasitvėra, kodėl taip yra, jiems tyliai atsakoma, jog gautų darbą, jei atsisakytų savo tikėjimo.

★ PAMALDUS EUROPOS TIKINTYŠIS

daugiausia tikėjimo laisvės

KUN. J. STS.

Klaikūs praeities šešėliai ir tikrovė

Retrospektyvus reportažas apie lietuvių-žydų santykius

ZECHARJA ČESNA

Šio rašinio autorius yra žurnalistas, gimęs, augęs ir gyvenęs Lietuvoje iki pastarųjų metų įvykių. Dabar gyvena Jeruzalėje ir domisi lietuvių-žydų problemomis. RED.

I. Žiupsnelis istorijos

Didžiai susidomėjęs seku pradėta "Tėviškės Žiburiuose" diskusija "Ar galima kaltinti visą tautą?" Būsiu labai dėkingas, jei ir man bus suteikta galimybė išdėstyti nuomonę svarstomam klausimui.

Tiek lietuvių, tiek ir žydų sąmonėje įsitvirtino du stereotipiniai personažai — lietuvis žydšaudis ir žydas enkavedistas — drauge keliaujantieji įvairiomis variacijomis per mokslinių-publistinių straipsnių skiltis, literatūrinių kūrinių puslapius ir neišnykstantieji iš memuarinių pasakojimų, mintinių ir rašytinių. Abu šie amžinai, tarsi Ahasferas, personažai, neatstovaujantieji mūsų tautos, deja, tikrovių egzistavo, ir čia pat būtina pabrėžti, kad jie anaipol neatspindi lietuvių-žydų bendrabūvio normų, susiklosčiusių per daugiau kaip 500 metų laikotarpį. Antra vertus, nerodėčiau sutikti su ponios Gertnerienės tvirtinimu, esą reikėtų vienu brūkšniu nubraukti praeitį, temdančią nūdieną, ir atversti naują, švarų puslapį. Praeities šešėliai, tarytum klaidingos vidurnakčio šmėklos, lydes mūs — lietuvių ir žydus — dar ilgą laiką.

Sykį emė raustis istorinėje praeityje, pradėkime nuo viduramžių. Vilniaus universiteto ir Lietuvos Mokslų Akademijos fonduose buvau užtikęs dokumentus, patvirtinančius prielaidą, esą atskiros žydų bendruomenės egzistavo Lietuvoje dar didžiojo kunigaikščio Gedimino valdymo metais, atseit, pusantro šimto metų prieš garsiosios Vytauto Didžiojo Privilegijos, duotos žydams, paskelbimą. Šitas faktas įrodo lietuvių toleranciją kitataučių atžvilgiu, nes priešingu atveju žydai bei juridinių garantijų nebūtų drįsę kurdintis krašte, kurio civilizacijos lygis ekonominių galimybių prasme buvo žemesnis, negu kitų ano meto Europos valstybių. Vytauto Didžiojo Privilegija, paskelbta Lietuvos valstybingumo klestėjimo metais, juridiskai įtvirtina ir atspindi tradicinę lietuvių toleranciją.

Būtina pabrėžti, kad žydų teisinis statusas Didžiojoje Lietuvoje Kunigaikštystėje buvo žymiai tvirtesnis, negu ano meto kaimyninėse Rytų Europos valstybėse. Tiesa, vėliau, po Liublino Unijos (1569 m.) žydų teisės buvo gerokai apkarpytos ir sušaurintos įvairiomis pataisomis, priekirtomis prie Vytauto Didžiojo Privilegijos. Karaliaus Aleksandro valdymo metais žydai (1506 m.) buvo iš Lietuvos išvaryti, bet po kelerių metų, Lietuvos didikų verčiamas, karalius Aleksandras grąžino pabėgėlius ir padėjo jiems valstybės išdo lėšomis iš naujo kurdintis Lietuvoje. Tokio precedento Rytų Europos žydų bendruomenių istorijoje nėra buvę!

Grižkime iš viduramžių į 19-ąjį amžių ir 20-ojo amžiaus pirmąjį dešimtmetį. Lietuva — carinės Rusijos imperijos dalis. Prasideda tautinio atgimimo laikotarpis. Neabejotinai būta tais laikais nemaža lokalinio pobūdžio susidūrimų tarp lietuvių ir žydų, tačiau jų negalima lyginti su kruvinais pogromais Odesoje, Kišiniove, Ukrainos miestuose ir miesteliuose bei toje Lenkijos dalyje, kuri tuo metu priklausė Rusijai. Kaikurie to laikotarpio lietuvių kultūros veikėjai, tokie kaip vyskupas Motiejus Valančius ir Vincas Kudirka, savo kūriniams kurstė antisemitines nuotaikas, tačiau visuomenėje Lietuvos žydų padėtis buvo žymiai geresnė, negu Rusijos, Ukrainos, Moldavijos ir Lenkijos žydų, persekiojamų caro valdininkų ir vietinių antisemitų. Statistikos duomenys liudija, kad žydų emigracija iš carinės Rusijos daugiausia palietė Ukrainos ir Moldavijos žydų bendruomenes, iš Lietuvos gi žydų 19-ojo amžiaus gale ir 20-ojo amžiaus pradžioje išvyko maždaug tiek pat, kiek ir lietuvių (proportingai gyventojų skaičiui), kuriems carinėje Rusijoje taip pat nebuvo saldu.

Lietuvių-žydų bendrabūvio

normos nepriklausomojoje Lietuvoje buvo gana tiksliai apibrėžtos valstybės įstatymais, pasižymėjusiais liberalumu ir pakantumu. Lietuvos vyriausybės, tiek demokratinės, egzistavusios iki 1926 m. karinio perversmo, tiek ir tautininkų režimo valdymo laikotarpį, skatino kultūrinę žydų autonomiją. Vystėsi ir klestėjo plačiai išsišakojęs pasaulietiškių ir religinių švietimo įstaigų tinklas, spauda, bibliotekos su gausiais knygų jidžiais ir hebrajų kalbomis fondais, aktyviai plėtojo savo veiklą įvairių krypčių visuomeninės organizacijos, egzistavo sinagogos, teatras, žydų našlaičių prieglauda ir senelių namai, ligoninės ir kitos įstaigos. Lietuvos vyriausybė, nepriklausomai nuo jos partinės-politinės orientacijos, rėmė žydų nacionalinį išsivadavimo judėjimą SIONIZMą ne tik repatriacijos ir tuometinę Palestiną — Izraelio kraštą praradę. Valiutiniai įstatymai griežtai draudė Lietuvos piliečiams ir organizacijoms siųsti pinigų į užsienį, tačiau žydų nacionalinio fondo KEREN KAJEMET surinktos lėšos, skirtos žydų kolonijų kūrimui Izraelio krašte, buvo netrukdomai pervestos į tuometinės Palestinos bankus.

Zinoma, nereikėtų vaizduoti kaip idilią nepriklausomosios Lietuvos vyriausybės politiką žydų atžvilgiu. Simetrijos dėlei būtina priminti ir nemažą juridiskai įteisintą diskriminacijos faktų. Pavyzdžiui, žydams buvo uždrausta Lietuvoje įsigyti ir dirbti žemę, jiems buvo nevalia tarnauti valstybės aparate, likti virštarnybinių kariuomenėje ir juo labiau tapti kadriniais karininkais. Ir visa tai, nepaisant svaraus indėlio, žydų įnešto nepriklausomybės kovose ir kurtant Lietuvos liaudies ūkio pagrindus.

Santykiai tarp gyventojų — lietuvių ir žydų — buvo pradžioje geri, bet trečiojo dešimtmečio antroje pusėje jie emė sparčiai blogėti. Prisiminkime verslininkų sąjungos kurstomąją veiklą, neramumus Marijampolėje, kuriuose aktyviai dalyvavo ir vietinė įgula, viešą diskusiją apie numerus clausus įvedimą augstosiose mokyklose, studentų muštynes Vytauto Didžiojo universitete ir kitus, švelniai tariant, nemalonus epizodus.

Lietuvių-žydų santykių krizė pasiekė kulminaciją 1939 m. po Klaipėdos krašto atplėšimo, Lenkijos ultimatumo ir ypač po Ribbentropo — Molotovo plesskiško sandorio dėl "ketvirtosios" Lenkijos ir Lietuvos (taip pat Latvijos ir Estijos) padalinimo. Tiek Lietuvių, tiek ir žydų visuomenės mastančioji dalis suprato, kad nepriklausomosios Lietuvos egzistavimo dienos suskaičiuotos. Visos trys Pabaltijo valstybės atsidūrė tarp galingų grynų. Liūdna, bet neišvengiamai. Ateitis niūri: ar vokiečiai, ar rusai — bolševikai užgrobs Lietuvą. Kitokių alternatyvų toje konkrečioje istorinėje situacijoje, deja, nebuvo.

Iš dviejų blogybių lietuvių visuomenė buvo linkusi pasirinkti vokiečių — nacių okupaciją ar primestą globą. Kraštutinės grupuotės puoselėjo viltį bent iš dalies išsaugoti Lietuvos valstybingumo formas Trečiojo Rei-

cho paunksnėje. Buvo nemaža kalbų apie hortistinės Vengrijos pavyzdį, gi optimistai svajojo apie pakta, panašų į Vokietijos-Rumunijos sutartį. Lietuvių visuomenė buvo tikra, kad vokiečių — nacių okupaciniai valdžios organai nesikėsins į privačią nuosavybę, valstiečiai ir toliau valdys savo ūkius, Katalikų Bažnyčios veikla nebus apribota, inteligentai, tiek tarnaujantieji valstybės aparate, tiek ir besiverčiantieji privačia praktika, pilnai išsaugos savo pozicijas visuomenėje.

Žydai savo ruožtu ne kiek neabejojo, kad vokiečių — nacių okupacija anksčiau ar vėliau pasibaigs 300.000 žydų (jų tarpe ir Vilniaus krašto žydų) sunaikinimu. Žydų pabėgėlių iš Lenkijos pasakojimai sėjo siaubą. Todėl visiškai suprantamas ir pateisinamas visuotinis žydų pasitenkinimas rusų — bolševikų įsiveržimu į Lietuvą 1940 m. vasarą. Tai anaipol nereiškia, kad didžioji dauguma Lietuvos žydų buvo sužavėti "tarybinio gyvenimo būdu", kad bolševizmas atitinka žydų nacionalinius idealus. Kaip tik priešingai! Komunistai likvidavo Rusijos, Ukrainos ir Baltgudijos žydų kultūrinę autonomiją ir jos įstaigas jau pirmaisiais porevoliuciniiais metais. Jevsekijos komisarų siautėjimas niekad nebus mūsų pamirštas ir atleistas.

Sovietų Sąjungos vyriausybės antisionistinės pozicijos buvo Lietuvoje gerai žinomos jau tada. Jos, beje, iki šiol nepasikeitė. Bolševizmas žiauriai susidorojo su visomis vadinamosiomis "buržuazinėmis klasėmis". Toks likimas laukė ir žydų krautuvinkų, privačių amatininkų, juo labiau stambių pirklų, imoninkų, bankininkų ir t.t. Niekas neabejojo ir tuo, kad žydų religinių, visuomeninių ir kultūros veikėjų irgi nelaukia gardūs pyragai. 1941 m. birželio 13 d. trėmimo akcijos metu iš Lietuvos buvo išstremta 35.000 žmonių, iš jų apie 15.000 žydų. Taigi, nuo šimtųjų skaičiuojant, žydų nukentėjo šioje bolševikinio teroro akcijoje žymiai daugiau.

Ir vis dėlto "tarybinis gyvenimo būdas" žydų požiūriu buvo mažesnė blogybė, negu nacių deklaruojamas totalinis išnaikinimas. Prieštaraujantieji interesai — štai kas privėdė prie lietuvių-žydų konflikto, pasireiškio 1939 m. aštrios polemikos forma spaudoje, paniūčių svetainėse, Konrado ir Monikos kavinėse. Po sovietinės armijos invazijos konfliktas įgavo agresyvių pobūdį ir pasibaigė kruvinomis skerdynėmis vokiečių — nacių okupacijos metais.

Salia to, nereikėtų ignoruoti ir tos aplinkybės, kad Lietuvoje buvo nemažai žmonių, tiek lietuvių, tiek ir žydų bei kitų, remiančių ar pritariančių komunisto siekiams. Sunku šiandien nustatyti, kiek būta tokių karių žydų požiūriu žmonių, tačiau reikia objektyviai pripažinti, kad manifestacijos Kaune bei kituose miestuose sovietinės armijos invazijos proga buvo gana masiškos. Jose, beje, dalyvavo lietuviai, žydai, vietiniai rusai ir net lenkai.

(Bus daugiau)

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 245-1617

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriskas darbas, puikus lietuviski projektai
ESTU PAMINKLŲ BENDROVE

Mirus brangiam mano broliui Albinui Raciborskui,

priimkite nuoširdžiausią mano padėką visi, kurie ramino mano skausmą žodžiais, užuojautomis laikraščiuose bei laiškuose ir aukoję šv. Mišias.

Ypatinga mano padėka NPM vienuolijos vadovei seseriai Margaritai, seserims — Augustai, Apolinarai, visoms seselėms ir visiems vienuolyno rezidencijoje esantiems, kurie nepaliko manęs vienos liudėti, tęsiant atostogas seserų sodyboje Putname.

Visiems nuoširdžiai dėkinga —
Jūsų **Elzbieta Kardelienė**
Montreal, Que.

Padėka

Š.m. liepos 31 d. mano mylimam vyrui
a. a. Pranui Kalvaičiui

užbaigus šios žemės kelionę, patyriau daug nuoširdaus paslaugumo iš savo tautiečių.

Reiškiu gilią padėką didžiai gerbiamiems dvasiškams už atnašautas šv. Mišias, maldas ir palydėjimą į amžiną poilsį, lankiusiems vėlionį laidotuvių namuose, visiems dalyvavusiems šv. Mišių aukoje, karstanešiams, vargonininkui ir visiems palydėjusiems amžinybėn.

Gilus ačiū už užprašytas šv. Mišias, gėles, ir pareikštas užuojautos žodžius, raštu ir per radiją.

Nuoširdžiai dėkoju brangiems draugams, bičiuliams, artimiesiems už visokeriopą pagalbą ir paguodą, nes Jūsų nuoširdumas teikė man jėgų gilaus skausmo valandose.

Liūdinti žmona **Stefanija**

Mylimai MAMYTEI

Amerikoje mirus,

dukrai **SOFIJAI JUREVIČIENEI** su šeima nuoširdžiai užuojautą reiškia —

P. A. Lackai

Mylimam broliui

FELIKSUI

Lietuvoje mirus, **ONUTĘ DAČKIENĘ** su vyrui ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame —

L. M. Malinauskai
E. R. Draudvilai

Mylimai MAMYTEI

Amerikoje mirus,

jos dukras **JUREVIČIENĘ** ir **BIRGIOLIENĘ** bei jų šeimos narius nuoširdžiai užjaučiame —

A. ir B. Chamsitzis

ATA

Feliksui Judvičiui

Lietuvoje mirus, seseriai **ONAI DAČKIENEI**, jos vyrui **STASIUI** bei visiems giminėms Lietuvoje liūdesio valandoje reikiame gilią užuojautą —

Z. Martinaitienė

J. Zadeikis

S. V. Vaitkai

ATA

Feliksui Judvičiui

Lietuvoje mirus, seseriai **ONAI DAČKIENEI**, jos vyrui, seserims ir broliui Lietuvoje reiškjame gilią užuojautą —

J. L. Kvederiai

S. Z. Revai

E. Kvederienė

Prisidėkime prie Lietuvos kankinių pagerbimo

Gausiems mūsų tautos kankiniams prisiminti ir pagerbti Anapilio sodyboje prie Toronto, Kanadoje, statoma paminklinė šventovė (Lithuanian Martyrs' Church). Turėdami galvoje, kad kankinių pagerbimas turi išeina už Toronto ribų ir yra visos išeivijos reikalas, kviečiame visus tą projektą paremti lėšomis.

Aukos, užpildant žemiau spausdinamą atkarpą, siųsti šiuo adresu:

Lithuanian Martyrs' Church
494 Isabella Avenue
Mississauga, Ont. L5B 2G2
Canada

Stambesnieji aukotojai bus atžymėti paminklinėje lentoje šventovės sienoje.

Lietuvos kankinių paminklinės šventovės finansų vairo komitetas

Pavardė vardas

Adresas

(Pašto zona)

Auka \$.

Lietuvių-žydų bendrabūvio

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas į namus.

- Elektros reikmenys
- Televizijos aparatai
- Skalbimo mašinos
- Vaikų baldai
- Įvairūs kilimai
- Saldytuvai
- Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
- Siuvamos mašinos
- Rašomos mašinelės

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Kanados "Aidas" šiltoje Venecueloje

AELKSANDRA VAISIŲNIENĖ

Prieš porą mėnesių žinojome, kad mergaičių choras "Aidas", vadovaujamas V. Verikačio, atvažiuos į Venecuėlą. Tai buvo antras lietuvių choras, aplankęs Venecuėlos lietuvių beveik per 30 metų. Prieš 6 metus lankėsi Čiurlionio choras, vad. A. Mikulskio. Čiurlionio choras buvo iškviestas privačios a.a. Jurgio Bieliūno iniciatyvos dėka.

Pirmieji rūpestiai

Si maloni žinia kaip žaibas perlėkė visą mūsų lietuvių koloniją. Bendruomenės pirm. Vladas Mažeika, neseniai išrinktas, vos spėjęs atsistoti į pirmininko kėdę, pradėjo darbą dideliais užsimojimais. Tai nebuvo eilinis Bendruomenės veiklos reikalų darbas. Tuojau reikėjo išspręsti choro dalyvių apgyvendinimo, transporto ir salės klausimus. Pirmąninko žmonai, bėgiojusiai po Karako viešbučius dvi dienas, atrodė, jau pasisekė išspręsti apgyvendinimo klausimą — gavo vietą Avilos kalne, 1.500 metrų aukštumoje, gana vėsioje gamtoje, kur yra įrengtas prabangus Humbolto viešbutis. Deja, vėliau atsirado transporto kliūčių, ir klausimas atpuolė. Vėl naujas rūpestis. Pagaliau ši reikalą išsprendė J. Bieliukaite, kuri dirba turizmo sąjungoje. Sukombinavo turistinius butus prabangiam "Anauco Hilton" viešbutyje.

Kaip paprastai, sunkiausi visų parengimų darbai tenka Jūratei Statkutei - de Rosales. Ji ilgai važinėjo įsiekdama salės. Dauguma salių vasaros metu remontuojamos. Karinės aviacijos patalpose buvo pažadėta salė, dvi savaites prieš koncertą sutikimas liko atšauktas. Ir vėl likome be salės, o laiko labai mažai. Pagaliau ir šis reikalas po didelių bėgiojimų pasisekė Jūratei išspręsti.

Pirmas koncertas įvyko "Bellas Artes" muzėjaus koncertų salėje. Žmonių šiame koncerte nebuvo daug, nes šokiadienis, vasaros atostogų metas, daugelis lietuvių buvo išvažinėję. Antras koncertas įvyko privačios, bet prabangaus klubo "Puerto Azul" (mėlynasis uostas) patalpose. Ten viena akcija kainuoja 20.000 dolerių. Klubas yra apie 50 km nuo Karako prie Karibų jūros pakraščio. Norėdami sumažinti choro "Aido" išlaidas, transportą į tolimą klubą atliko lietuvių kolonijos tautiečiai, turintieji savo automobilius. Jaunimo pirmininkas Aras Mažeika sukombinavo sunkvežimį išvežiojimui choristų lagaminų.

Mieste ir apylinkėse

Po pirmo koncerto sekančią dieną, penktadienį, visi karakiečiai, kurie buvo nusistatę praleisti visą dieną su choristėmis, 9 v.r. buvo laukiamojėje viešbučio salėje. Pasiėmę po 3-4 keleivius, išvyko kelionėn, atsiimdami svečių kas ką norėtų pamatyti. Kaikuriuos nuvežėme ir toliau, keliasdešimt kilometrų už Karako miesto ribų, supažindindami svečius bei viešniais su kalnuotos Karako gamtos pakraščiais, kur galėjo stebėti jiems nematytos džiunglių augmenijos susipynimą. Vėliau, pavėžinėję po miestą, leidomės žemyn į pajūrį, į klubo Puerto Azul patalpas. Ten galį jėti tik klubo nariai ir jų rekomenduoti svečiai. Klubas turi milijonių sumų vertės patalpas su visais patogumais: daugiaaukščius namus, jachtoms įplaukimo ir išplaukimo uostą, puikią teatro salę. Medžių pavėsyje, tik keli metrai nuo ošiančios jūros pakraščio, susipynusių bambukų užuovėjoje svečiai ir viešnios galėjo atsigausti po gastrulių kelionės, kvėpuodami gaivinančių Karibų jūros oru. Nakties metu, vaikščiodamas jūros pakraščiais, galėjai žavėtis purkio uosto apšvietimu.

Spauda netylėjo

Venecuėlos spauda savaitę prieš choro atvykimą išspausdino gražiai paruoštus Jūrutei Statkutei straipsnius apie Hamiltono mergaičių chorą "Aidas". Prie visų straipsnių buvo pridėtos taip pat ir nuotraukos. Štai tie laikraščiai: "Universal", rimčiausias dienraštis, turįs apie 100.000 tiražą, "El Mundo", popietinis laikraštis su 150.000 tiražų, "Religion", katalikų kunigų leidžiamas laikraštis, "Dail Journal", amerikiečių laikraštis. Visi tie straipsniai buvo paskelbti Jūrutei gėrų pažinčių dėka. Taip pat žurnalas "La Semana" kultūros fondo pirmininko Juozo Menkeliūno rūpesčiu

įdėjo straipsnį su nuotrauka.

Tūkstantis koncerte

9 v.v. Karibų jūros pakraščiuose įvyko antras koncertas, kuriame dalyvavo turbūt apie 1.000 asmenų. Klausytojai salėje nebetilpo. Buvo matyti sėdint ant kilimų daug jaunimo. Programą buvo labai graži, įdomus dainų sugrupavimas. Kaikuriuos dainos linksmos, nes P. Amerikos gyventojai nemėgsta liūdny dainų. Nežiūrint pajūrio drėgmės apgadinto fortepijono, pasisekimas buvo didelis. Visur jautėsi stipri ir rūpestinga solisto Verikačio ranka. Kiekviena dainuojama daina paliesdavo giliausias mūsų sielos stygas. Nesuklysiu turbūt sakydama, kad ir labiausiai užkietėjusią širdį sujaudino. Sol. V. Verikačis savo patrauklia ir laisva laikyvena scenoje atkreipė klausytojų dėmesį į save. Kaip "Aido", taip ir sol. V. Verikačio dainavimas vienas kitą papildė. Abu vieno dainai buvo reikalingi ir, rodos, vienas be kito negalėtų apsieiti. Baritonas balsas P. Amerikoje labai retai girdimas, nes dauguma dainininkų yra tenorai.

Jūrutei Statkutei pranešinėjimas koncerto programos taip pat buvo labai geras, nes ji moka puikiai ispanų kalbą ir gali duoti humoristinio atspalvio. Ypač patiko publikai V. Verikačio išsireiškimas, esą jis tik vakar atvažiavo į Venecuėlą ir

nesusėpė išmokti ispaniškai.

Pasirodžius choristės scenoje, pamatėme jaunų tik ką pražydusių gėlių puokštę, reprezentuojančią mūsų tautą savo puošniuose margų gėlių apdaruose. Visi mergaičių drabužiai buvo gražūs, gyvų, jaunatviškų spalvų, skoningai pasiūti. Jie teikia choristėms rimtą, klasikinį atspalvį.

"Aida" pagerbė savo atsilankymu Kanados ambasadorius P. Rousseau su žmona ir kultūros reikalų attache latviu kilmės Percy Obols iš Toronto miesto.

Rengėjų talka

Dėkojame tautiečiams, kurie prisidėjo darbu prie koncertų surengimo: Jūratei Statkutei, L. Bendruomenės pirm. Vladiui Mažeikai, jo žmonai, kuri visą dieną rūpinosi Puerto Azul patalpose tinkamu maisto paruošimu, Elenai Nelsaitei, J. Bieliukaitei, Broniui Deveikiui, gydytojui Poviliui Dambravai, P. Krikščioniui, Evai Nelsenei, J. Vaisiūniui, dr. J. Klovaitei, dr. Irenai Trinkūnaitei - Vanags, Zavadzkui iš Valencijos miesto, Nijolei Mažeikienei, Elzbietai Kazimierėnaitei, kuri dirba lėktuvų bendrovėje, už sutvarkymą be eilės dokumentų, Gediminui Orentui už puikias įteiktas gėles po abiejų spektaklių. Kultūros Fondo pirm. Juozas Menkelius įteikė puikų medžio drožinį ir "Keliančią muzikantą". Karakiečiai, kur tik galėjo,

stengėsi sumažinti choristų dalyviams išlaidas. J. Kloviene su-pirko didelę dalį maisto ir, prigaminus krūvas sumuštinų bei kitokio maisto, sudėjo butų šaldytuvuose.

Iki pasimatymo

Kiekvienas toks ar kitoks meniškas pasirodymas mūsų padangėje atpalaiduoja mus nuo pilkos gyvenimo kasdienybės, ypač jaunimą sustiprina tautiškai. Mūsų jaunimas matė, kaip tokių pat jaunų mergaičių grupę, meniškai paruoštą, gali pasirodyti be jokios baimės ir žavėti klausytojus betkokiame pasaulio krašte.

Mes įvertiname labai choristų darbą ir pasirošimą tokiame dideliame žygiui. Neturėjome abejonių, kad gražių lietuviškų dainų aidas gražiai nuskambės tropikų padangėje. Mūsų padėka tebūna visos moralinis atpildas už tokių puikų pasirodymą. Taip pat nuoširdžiai dėkojame šio gražaus choro vadovui solistui V. Verikačiui už taip puikiai paruoštą koncerto programą. Jo stipri meniška pajėga jautėsi visose dainose. Pirmame koncerte galėjome grožėtis jauno pianisto J. Govedo akompanavimu. Labai gražiai skambėjo operų arijos.

Choristės palinkėjome laimingos kelionės, nesakėme su-die, bet iki greito pasimatymo prie Karibų jūros pakraščio...

Kanados lietuvių choras, vadovaujamas sol. Verikačio, koncertuoja Venecuėloje — labai puošnioje salėje

SPALIO PRAEITIES ŠEŠĖLIS

STEPAS VARANKA

Artinantis spalio mėnesiui, nenoromis mintyse atgyja Spalio 9-ji — Vilniaus netekimo diena. Šiais metais ji išpuola sekmadienį. Tai gera proga, esant maldos namuose, pasimelsti ir prisiminti žuvusius ir nukentėjusius dėl Vilniaus, netiesiogiai Augščiūsių, kad ateityje lietuvių nežūtų ir neken-tėtų dėl jiems priklausančios sostinės. Nėra pasaulyje kitos valstybės, kuri savitąsi svietimos valstybės sostinė.

Tiesia, skaudžios dienos jau seniai prabėgo, užaugo naujos kartos, bet Vilnius ir dabar nėra laisvas. Jis ir toliau yra okupacija — ne lenkų, o rusų.

Pavojai dėl Lietuvos sostinės Vilniaus nesibaigia. Jie reiškiasi bemaž visose lenkų pasaulio išeivijoje, lenkų tremties vyriausybėje ir net pačioje dabartinėje Lenkijoje. Paskutiniai šiais laikais pradeda reikštis naujos organizacijos ir įvairios grupės, kurios vis garsiau šaukia, kad Vilnius yra neatskiriama Lenkijos valstybės dalis. Jaunimas ir toliau yra skiepijamas mylėti tą "mielą" Pilsudskio miestą.

Kanadoje spausdinamas "Kresowiak" biuletenis, kurį leidžia, "Alliance of the Polish Eastern Provinces Occupied by Soviet Russia" Britų Kolumbijos skyrus.

Leidinyje ši organizacija nuolat kelia Vilniaus ir Lvovo priklausomumą Lenkijai, smerkia tuos tautiečius ir organizacijas, kurios pusbalsiai Vilnių ir Vilniaus kraštą pripažįsta ar "atiduoda" Lietuvai. "Kresowiak" sako, esą jų organizacija remia Londono vyriausybės pasakymus ir politiką, liečiančią rytų žemes. Toji organizacija yra Kanados Lenkų Kongreso narys. Mūsų svajotojams tai turėtų būti aiškus atsakymas, kas ateityje laukia mūsų sostinės Vilniaus. Mes neturime tiek organizacijų, ratelių, būrelių, kovojančių dėl Vilniaus priklausomumo Lietuvai, kiek lenkai jų turi visame pasaulyje. Amerikoje tie būreliai pasivadina "Milosnikow Vilna" — Vilniaus mylėtojų. Europoje, Australijoje ir kitur organizacijos, kurios

savinasi Vilnių, turi visokius pavadinimus.

Mes, lietuviai, kažkodėl Vilniumi per daug nesirūpiname, mums atrodo, kad dėl Vilniaus ateities nėra baimės. Taip iš tikrųjų nėra.

Visada, ypač spalio mėnesį, atsiminkime ir budėkime, kad ateityje užsienio spaudai nereikėtų skelbti tokių Lietuvai liūdny pranešimų, kaip štai Anglijos "The TIMES" 1920. 10. 10 paskelbė:

VILNA OCCUPIED BY POLES

A MILITARY COUP

(FROM OUR CORRESPONDENT.)

KOVNO, Oct. 10. Vilna was occupied by Polish troops on Saturday afternoon. Details are lacking, but there has been a wholesale exodus of the native population.

October 9. — The Lithuanian Government evacuated Vilna on Friday at almost a moment's notice, in view of the continued enemy advance. The Entente Representatives assumed the local administration, the chief of the French Military Mission, Colonel Reboul, being appointed Governor. Under the existing conditions of disorganization it is difficult here to ascertain the exact position, but according to the latest military bulletins Lithuanian troops succeeded at least temporarily in repulsing the enemy when he was already only a few miles from Vilna. Kovno is now overwhelmed with refugees who, in panic, abandoned Vilna, leaving by train, in carts, or on foot. The foreign consuls return to Kovno on Monday, since, even if the hostile attempt is completely checked, it is unlikely that the Government will again remove to Vilna till the question of the possession of the city is finally decided.

Kaip matome, nei sąjungininkės valstybės, nei galingi kaimynai Lietuvai Vilniaus grąžinti nepajėgė ar nenorėjo. Prancūzija rėmė Lenkijos politiką ir pretenzijas į svetimas žemes. Ji norėjo turėti stipres-

nį sąjungininką prie rytinių sienų. 1918 m. lapkričio 27 d. politinio departamento direktorius Bertelolis pasakė lenkų premjerui Romanui Dmowskiui, esą Prancūzijai priimtinas betkoks Lenkijos "fait accompli" — įvykęs faktas. Vėliau ir Pilsudskis laikėsi to principo (Lenkijos Tautinio Komiteto posėdžio protokolai nr. 160, 1918. 11. 28).

Šiais laikais tarptautinė padėtis reikalauja, kad pavergtieji nebūtų susiskaldę savo tarpe, siekiant sau nepriklausomybės. Tačiau iš kitos pusės, neturime būti naišvūs, kad iš tų pavergtųjų, kurie atgaus laisvę, vėliau niekas nesikėsins į mūsų laisvę ir mūsų sostinę. Padėtis šiandien reikalauja bendros ir vieningos pavergtųjų veiklos. Todėl turime budėti ir veikti, kad Spalio 9-oji daugiau nepasikartotų.

BALTIC MOVERS
Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

PREL CHAPEL 2150 Hurontario St. 279-7443
RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
VOKRA CHAPEL 2150 Hurontario St. W. 279-7443

Turner & Porter

Devintajame ateltininkų kongrese Klevelande. Iš kairės: Jonas Pabedinskas, p. Pabedinskiene, ateltininkų federacijos vad. dr. Petras Kisieličius

Prie laisvės chartos lopšio

Išpūdžiai iš 24-sios europinės lietuvių studijų savaitės

A. LEMBERGAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Ateities vizija

Abiejų neseniai iš Lietuvos atvykusių disidentų mintis papildė ir pratęsė Anglijoje gyvenantis dr. Stasys Kuzminskas, ekonomistas, buvęs diplomatinės tarnybos narys. Jis kalbėjo apie Lietuvos ateities problemas ramiai, sklandžiai, pateikdamas savo giliai išmąstytas mintis, kaip tikras gražybės. Kitokia, mažiau vykusia forma perteiktos jo mintys būtų lengvai sudariusios politinio ekstremizmo išpūdį, nes kalbėtojas ragino pasirošti sutikti ateitį su maksimalniais reikalavimais, užtikrinant prisikelsiančią Lietuvai Gardiną, Suvalkus ir Karaliaučius. Kiekvienas lietuvis, anot dr. Kuzminskio, turi gerai įsidėmėti, kad 1920 m. taikos sutartimi nustatytoji Lietuvos siena yra "paskutiniai Lietuvos apkasai". Tuos apkasus galima apginti tik atitinkamai nuteikus pasaulį, su kurio pagalba bus nustatomos sienos. Paskutininkas reikšė nepasitenkinimą kai kuriomis neatsargiais ir per daug nuolankiais mūsų spaudos ir politinių veikėjų pareiškimais, įžiūrėdamas juose istoriškai susidariusį menkystės jausmą. Senovėje, įdomi iki Juodosios jūros, Dono ir Maskvos, lietuviai buvo savo simboliu pasirinkę Vyty, kuris išreiškė jų dinamiškumą ir narsą gainioti ir vytis priešus. Vėliau, atsitraukę nuo Dono iki Punsko, anot paskaitininko, tie patys lietuviai iškeitė Vyty į Smūtkelį, kurį autorius vertina čia ne kaip religinį simbolį, bet kaip tautinės dvasios įvaizdį, išreiškiantį jos pesimizmą, užsidarymą, bejėgiškumą. Aišku, jog kalbėtojas itaigiai ragino lietuvių sugrįžti prie Vyčio (kurį krikščioniškai galima įsivaizduoti šv. Jurgiu), atskleisti dinamines lietuvių būties jėgas. Jis prasė jokių būdų to nelaideiti, kokia nors krikščionybės kritika, nes ir Bažnyčia galinti ir turinti vesti lietuvių tautą nauju dinamizmu keliu. Jam Lietuva — rožė, kurios žiedą ir spyglius augina gabios ir darbščios lietuvių rankos: kvapas žiedas, kad skleistų meilę ir idealizmą, o spygliai, kad priešas rožės nelieštų.

Lietuviai Britanijoje

"Saltinio" redaktorius istorikas kun. dr. Steponas Matulis apžvelgė D. Britanijos lietuvių 120 metų istoriją. Jo žiniomis, Anglijoje ir Skotijoje pirmieji lietuviai pradėjo kurtis praėjo šimtmečio vidury (iš tikrųjų lietuvių jau čia būta po nelaimingo 1831 m. sukilimo, bet jie save daugiau lenkai vadino). Pirmieji ateiviai buvo Krymo karo belaisviai (1856), paskui 1863 m. sukilėliai. Šio amžiaus pradžioje D. Britanijoje gyveno keliolika tūkstančių lietuvių. Jie daugiausia spietėsi Londone, Mančesteryje ir Skotijoje. Po antrojo pasaulinio karo atvyko apie 6.000 naujų ateivių, kurie pagyveno senosios išeivijos veiklą. Šiandien, kun. S. Matulio žiniomis, D. Britanijoje gyvena per 5.000 lietuvių (nemažai naujųjų ateivių emigravo į užjūrius).

Aeronomas ir teologas

Kaip matome, ir šiemetinėje savaitėje vyravo visuomeninio pobūdžio temos, tačiau nebuvo nuvilti ir tie, kuriems rūpėjo "grynojo" pažinimo klausimai. Jau antri metai V. Vokietijoje, Max Plancko institute, dirbantys aeronomijos profesorius, fizikos daktaras Vytenis Vasyliūnas skaitė paskaitą apie žemės ir kitų planetų magnetosferas. Paskaitininkas, panaudodamas skaidres ir savo specialybės žinias, visiems suprantama kalba atskleidė šiaurės pašvaistės ir panašius erdvės reiškinį tyrinėjimo paslaptis. Jis kalbėjo apie "saulės vėją", dirbtinius žemės palydovus ir erdvėlaivius, dangaus kūnų magnetosferas, "sprogusius" žvaigždes ir panašiai. Besiklausant jauno, gabaus ir savo srityje toli pažengusio gamtos mokslininko paskaitos, pasiliko gilūs išpūdžiai, kiek daug kuklumo ir nuolankumo galima pasimokyti iš tų, kurie brauna si į visatos paslaptis ir bando jas atskleisti. Ir, kita vertus, kaip tik šis mokslininko kuklumas ir jame įsikūnijęs paskaitininkas nejuokiamas vertė klausytoją gėrėtis ir net didžiuotis, kad turime savo tarpe tokių iškilų jaunosios kartos asmenybių, kaip prof. V. Vasyliūnas.

Tarptautinėje plotmėje

Diplomatas ir teisininkas dr. Albertas Gerutis akademiškai ir dalykiškai išnagrinėjo Lietuvos ir Pabaltijo valstybių okupacijos nepripažinimą ir jų dabartinę padėtį tarptautinės teisės šviesoje. Šiandien tarptautinės teisės veiklai, nagrinėdami anekijos problemas, daug vietos skiria Pabaltijo valstybių atvejui. Tokiu būdu mūsų nelemtis prisidėjo prie tarptautinės mokslo pažangos. Tokia buvo dr. Geručio paskaitos išvada.

Jaunimo kongresas

Santūri, dalykiškai ir aiškiai aprėžta buvo ir sociologijos magistro Vinco Bartusevičiaus paskaita, skirta pasaulio lietuvių jaunimo kongreso tikslams nustatyti. Kiekvienas kongresas, teigė paskaitininkas, yra būsimų įvykių laukimas. Deja, įvykusieji trys PLJ kongresai rėmėsi tik šūkiiais, kilniais norais, bendrybėmis, o konkrečios darbų programos nei tikslų neturėjo. Bartusevičiaus nuomone, ir būsimas ketvirtasis kongresas ruošia dar nepažadino reikiamo tikslų svarstymo, kuris turėtų prasidėti jau prieš kongresą, atsižvelgiant: 1. į jaunimo realią padėtį, 2. į išplaukiančius iš jos

programinius tikslus ir 3. priemones jiems įgyvendinti. Prieš kongresinių svarstymų svarbą paskaitininkas motyvavo keturiais argumentais: 1. reikalu prisitaikyti prie besikeičiančių gyvenimo sąlygų ir problemų (vakarykštės temos jaunimo neįaudina), 2. sudaryti sąlygas ateinančioms naujos kartos žmonėms pakeisti pasitraukiančiuosius iš gyvenimo, 3. taip pat ir racionaliau elgtis su turimų ribotų jėgų ištekliais, 4. nenuvertinti teorinio pažinimo reikšmės. Tik gerai paruoštas jaunimo kongresas gali būti vertas dėmesio. Tik tada galima bus teigti, kas domisi kongresu, domisi lietuvių išlaikymu — teigė V. Bartusevičius.

Kiti dalykai

Tuo ir tariausi apžvelgęs 24-sios europinės lietuvių studijų savaitės paskaitinę dalį. Malonu pažymėti, jog visi paskaitininkai buvo gerai pasiruošę ir savaip įdomūs. Kaip jau nekartą, taip ir ši tenka apgailesti, kad savaičių rengėjai niekad nesirūšo savo paskaitinį "derlių" išleisti atskiru leidiniu ir tuo pačiu jį padaryti prieinamą platesniems sluogsnams. Vilkimės, jog patys paskaitininkai pasirūpins savo mintis paskelbti spaudoje.

Paskaitos, kaip sakiau, buvo ir yra europinių savaičių stuburkaulis, bet ne vien tik tai. Jose galima pasisemti lietuviško meno ne tik protui, bet ir sielai, ir jausmams. Ši kartą kiekvieną rytą prel. dr. Petras Celiešius aukėjo šv. Mišias ir aiškino jų teologinę prasmę savo pamokulose. Savaitės metu posėdžiavo IV pasaulio lietuvių jaunimo kongreso ruošos komitetas, Vokietijos Ateitininkų Sąjunga ir Europos Lietuvių Fronto Bičiuliai. Dvi popietės buvo skirtos išvykoms. Studijų savaitės dalyviai aplankė Londono, Windso-ro ir Oksfordo įžymybes, lietuvišką šv. Kazimiero parapijos šventovę, Lietuviai Namus, Lietuvių Sodybą ir joje vykusią jaunimo bei skautų stovyklą. Rugpjūčio 3 d., uždarant jaunimo stovyklą Lietuvių Sodyboje, dalyvavo daugiau kaip 300 tautiečių.

Meno žiedai

Plati ir turtinga buvo savaitės meninė programa, kurioje dalyvavo "skrajantieji" lietuviškos dainos ambasadorė Nerija Linkevičiūtė iš Čikagos, estrados dainininkė Violeta Rakauskaitė iš Muencheno, šiuo metu besitobulinas Stuttgarte, tik pernai iš Lietuvos pasitraukęs solistas Ričardas Daunoras, Berlyne gyvenanti čekagietė pianistė Raminta Lampasytė. Mokyto. Onos Razutienės vadovaujamas jaunimo ansamblis iš Los Angeles užplūdė tradicinę savaitės Tėvynės valandėles programą tautiniais šokiais ir dainomis. Buvo surengti du literatūros vakarai, kuriems vadovavo rašytojas Romualdas Spalis - Giedraitis. Savo kūrybą skaitė poetai: Eglė Judavalkytė, Vladas Slaitas ir Tomas Venclova, prozininkai: Kazimieras Barėnas, Eduardas Cinzas, Irena J o e r g - Naudžiūnaitė ir Romualdas Spalis.

Užbaigia

Šeštadienio vakarą V. Europos lietuvių vyskupas A. Deksnys atlaikė iškilmingas pamaldas, asistuojant prel. Celiešui ir salezičijai vyresniajam kun. Burbai. Po to D. Britanijos Lietuvių Sąjunga, kuriai šiuo metu vadovauja J. Alkis, suruošė savaitės dalyviams iškilmingą atsisveikinimo vakarienę.

Kaip paprastai, savaitė buvo baigta kritišku jos įvertinimu. Dalyviai džiaugėsi kruopščiai paruošta ir turininga savaitės programa ir buvo labai dėkingi Anglijos lietuviams, kurie ją šiemet globojo. Kitais metais 25-ji studijų savaitė bus jubilėjinė, todėl nutarta ją rengti, kur ši graži tradicija gimė, būtent, V. Vokietijoje. Buvo pagedaujama už surengti prie Baltijos jūros. Išrinkta rengėjų komisija: dr. A. Gerutis, Alina Griniene, Kęstutis Ivinskis, V. Natkevičius ir dr. J. Norkaitis. Tenka palinkėti jiems gražios sėkmės.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

MAZEIKIŲ NAFTOTIEKIS

Nafta Mžeikiuose statomai jos perdirbimo imonei parūpins 442 km ilgio "Draugystės" naftotiekio atšaka iš Gudijos Novopoločko miesto. Naftotiekio vamzdžių klojimas buvo pradėtas 1975 m. vasarą Novopoločko apylinkėse, o dabar jį Mžeikiuose užbaigė Lenkijos "Energopolo" kolektyvas, sėkmingai įveikęs gamtines kliūtis. Spaudoje džiaugiamasi, kad darbo planas buvo įvykdytas dviem mėnesiais anksčiau. Šiuo metu pradedamas vamzdžio bandymas. Tikimasi, kad naftotiekis bus galutinai paruošas iki lapkričio 1 d.

RUSISKAS ŽURNALAS

Naujųjų mokslo metų pradžioje mokytojai susilaukė naujo žurnalo rusų kalba "Rusij jazyk v škole" ("Rusų kalba mokykloje"). Jo leidėjas — sovietinės Lietuvos švietimo ministerija, vyr. redaktorė — A. Grigalavičienė. Žurnalas skiriamas rusų kalbos bei literatūros dėstytojams, dirbančioms bendrojo lavinimo mokyklose ir vidurinės technikos mokyklose. Pasak A. Grigalavičienės, jame bus skelbiami straipsniai rusų kalbos mokytojų metodikos klausimais, dalijamasi Lietuvos bei kitų respublikų mokytojų patirtimi, neuzmirštant ir komunistinio moksleivio auklėjimo. Rusų kalbos ir literatūros dėstytojai, be abejonės, moka šią kalbą, tačiau kyla klausimas — kodėl žurnalas leidžiamas rusiškai? Negi tie mokytojai ar galbūt jų dalis nemoka lietuvių kalbos? Jeigu jos nemoka, turėtų išmokyti. Metodinius švietimo kalbos dėstytojų klausimus jų galima dėstyti ir lietuviškai žurnale.

"KOMJAUNIMO TIESA"

Lietuvos komjaunimo centro komiteto oficiozas yra Vilniuje leidžiamas "Komjaunimo Tiesa", kurią leidėjas sieja su pirmuoju numeriu, išleistu 1919 m. kovo 11 d. Į akis krinta dėmesio verta pastaba metrikėje: "Laikraštis lietuvių ir rusų kalbomis išleina kasdien, išskyrus sekmadienį ir pirmadienį". Ilgokame redakcijos telefonų sąrašo rusiškai "KT" laidai atstovauja literatūrinio redaktoriaus, stilistės, vertėjų ir mašininkės telefonai, neatskleidžiantys jų pavardžių. "Komjaunimo Tiesos" leidimas lietuvių ir rusų kalbomis aiškiai liudija, kad daug komjaunuolių okupuotoje Lietuvoje nemoka lietuvių kalbos. Priešingu atveju rusiškai "KT" laidos nereikėtų. Jie, matyt, yra atėjusių vaikų. Kompartijos oficiozas "Tiesa", redaguojamas A. Laurinčiuko, savo metrikėje nemina rusiškos laidos. Tenka daryti išvadą, kad "Tiesa" leidžiama tik lietuviškai, o atėjūnams yra skiriama "Sovetskaja Litva", turinti ir lietuvišką laidą.

POILSIS PRIE Jūros

Net 60% Lietuvos gyventojų, paklausti, kur norėtų praleisti vasaros atostogas, pasirenka Baltijos pajūrį. Jo poilsio zonų sistemos projektą yra paruošęs gamtovaizdžio sekcijos vadovas V. Stauskas Mokslo ir Statybos ir Architektūros Tyrimo Institute. Pajūrys buvo padalintas trimis pagrindiniams miestams — Neringai, Klaipėdai ir Palangai. Neringos poilsiautojų skaičių saisto suvaržymai, kurių tikslas yra apsaugoti Kuršių Nerijos gamtą. Pagrindinis planuotojų dėmesis nukry-

po į būsimą didžiąją Palangą, kuri prasidės prie Nemirsetos ir baigsis ties Sventaja. Čia poilsio židinius sudarys Nemirseta, Palanga, Vanagupė, Kunigiškiai, Montė ir Sventoji. Kurortiniai jų pastatai bus atokiau nuo Baltijos kranto, atskirti gamtos juostomis. Statybos darbai yra pradėti Vanagupėje, kur jau iškilę 750 vietų žemės ūkio darbuotojų poilsio namai, suprojektuoti architekto A. Lėcko. Statoma ir 350 vietų sanatorija. Jos projekto autoriai — A. Lėckas ir H. Vaugasas. Šie ir kiti pastatai pasižymės originalia konstrukcija, terasomis, balkonais. I planus taipgi yra įtraukta olimpinio jaunimo sporto bazė su baseinu, sporto sale. Pagrindiniu visuomeninio centro akcentu Vanagupėje taps baseinas su šildomu jūros vandeniu, suprojektuotas architektų A. Lėcko, L. Merkinio, S. Sarkino ir konstruktoriaus J. Rusteikos.

KOSMETOLOGINĖ GYDYKLA

Vilniuje jau 20 metų veikia kosmetologinė gydymo įstaiga, įsikūrusi P. Cvirkos gatvės 5 nr. Darbas tada buvo pradėtas tik su vienu gydytoju ir viena kosmetike. Šiandien gydymo turi du skyrius — chirurginį ir kosmetologinį. Keturi kvalifikuoti kosmetologai teikia patarimus, gydo apgamus, karpas, kaklo ir veido spuogus. Chirurginiame skyriuje šalinami tokie įgimti defektai, kaip atliepusios ausys, užkirtę akių vokai, vadinamoji kiškio lūpa, perdidelės nosys. Šioje gydymo įstaigoje chikurgas Romualdas Balaišis atlieka net ir plaukų persodinimo operacijas savo sukurto specialiu aparatu, susilaukusių didžiulio dėmesio tarptautinėje parodoje Zagrebe 1975 m. Plaukų persodinimo operacijų neatlieka jokia Sovietų Sąjungos gydymo įstaiga. Del šios priežasties vilnišką kosmetologinę gydymo įstaigą susilaukia net iš labai tolimų Sovietų Sąjungos kampų. Jon kasmet kreipiasi apie 50.000 žmonių, kasmet čia padaroma po 400-500 operacijų. Daug savo amžiaus žmogaus grožiu ir sveikatai yra atidavusi vyr. gydytoja E. Maksimavičienė.

"VISKAS VAIKAMS"

Tokių pavadinimų uždareme Vilniaus lengvosios atletikos stadione buvo surengta bendra Pabaltijio paroda, lankytojus supažindinusi su vaikams skirtais lengvosios ir maisto pramonės gaminiams, vaikiškais baldais, indais, knygomis, dekoratyvinėmis dailės darbais, sportinių inventorių, žaislais. Madingiausius vaikiškus drabužius rodė Vilniaus, Rygos ir Talino modelių namai.

STUDENTAI IS UŽSIENIO

"Gimtasias Kraštas" rugsėjo 1 d. laidoje paskelbė pasikalbėjimą su Bronium Sudavičium, Vilniaus universiteto prorektorium mokytojų reikalams. Jame paliečiami ir studentai iš užsienio. Pavardėmis minimi: Dainius Mulokas iš JAV, studijuojantis pilną medicinos kursą, Lenkijos lietuvių Valentina Staskelienė — lietuvių kalbą ir literatūrą. B. Sudavičiaus duomenimis, universiteto istorijos, filologijos, gamtos, medicinos ir fizikos fakultetuose šiemet studijuoja daugiau kaip 20 lietuvių iš užsienio. Studijų gilinai atvyko trys JAV lietuviai: istorijos — Nora Bonoski, geografijos — Ričardas Vladas Paulius, medicinos — Jonas-Tomas Kasauskas. V. Kst.

Kaune, prie Maironio muzėjaus, atidengtas Maironio paminklas, sukurtas skulptoriaus Gedimino Jokūbonio

Po koncerto Hamilton: akomp. D. Lapinskas, pranešėja V. Kuprevičiūtė ir sol. R. Daunoras Nuotr. J. Miltenio

ROLANDAS-PETRAS JASEVICIUS, hamiltoniečių Elės ir Gracijono sūnus, pernai sėkmingai baigęs Vakarų universitetą Londone bakalauro laipsniu (BA Honours in History) ir šiais metais — pedagogikos fakulteta. Šiuo metu yra pakviestas mokytojauti į Notre Dame, Londone. Ono. Be to, Rolandas yra baigęs lituanistinę Hamiltono mokyklą, ilgametis skautas ir sporto klubo "Kovas" narys, buvęs Bishop Ryan gimnazijos krepšinio komandos žaidėjas

London, Ontario

Lietuvių DIENOS pamaldos evangelikams įvyks spalio 9 d., 2 v.p. P. Redeemer Lutheran Church, 1 Wellington Cr. (Frank ir Wellington gatvių kampas). M. Ch.

LONDONISKIAI DAUNORO KONCERTE. KLM Moterų Dr-jos Londono skyrus suorganizavo išvyką į Toronto Lietuvių Namuose surengtą R. Daunoro koncertą rugsėjo 18 d. Atvyko 47 asmenys, nes daugiau autobusams negalėjo paimti. LN vadovybė juos nuosirdžiai priėmė, supažindino su LN įrengimais ir pavaišino skaniais lietuviškais valgiais. Patenkinti tiek koncertu, tiek ir LN vadovybės nuosirdumu, vakare londoniskiai grįžo namo. Jiems patiko ir praktiškas LN įrengimas, ypač gražioji Gedimino Pilies menė, vaizdžiai primenantį senovės Lietuvą. Gyvendami koncerto prisiminimais, ir patys išvykos dalyviai mėgino autobuse "koncertuoti", pabudindami kaimynus ir sapnų karalystę nuslydusius. D. E.

PRIE TORONTIECIŲ AUTOBUSŲ į Vašingtoną prisijungė 10 hamiltoniečių. K. B.

Lietuvių šeimos kalba yra lietuvių kalba

PIGIOS ATOSTOGOS

- Bilietai, rezervacijos, kainos į Lietuvą ir visas kitas šalis
- Grupiniai skrydžiai bei ekskursijos
- Kelionės laivais ir autobusais
- Jau per 50 metų patarnaujame Hamiltono ir apylinkės keleiviams
- 1922 — 55 metai — 1977
- Greitas, mandagus, žinoviškas patarnavimas
- Visais kelių reikalais kreipkitės į

TRAVEL SERVICE

58 JAMES ST. N. HAMILTON

525-8686

Florida, Meksikoje, Havajuose, Barbadoje, Ispanijoje, Karibuose, Pietų Amerikoje

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavyse namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais — ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos — rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir osm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$9,000,000.

"TALKA"

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.)	6%
santapus	7%
term. depozitus 1 m.	8 1/4%
pensijų fondas	8 1/2%

IMAME UŽ:

osmenines paskolas	11%
nekiln. turto pask.	9 1/4%

Dabartinė Lenkija

Dabartinė Lenkija turi 33,5 milijono gyventojų 120.725 kv. mylių plote; 428 mylios nuo rytų iki vakarų sienos ir 403 mylios nuo šiaurės iki pietų. Baltijos jūros pakraštys — 326 mylios. Derlingos žemės yra 47%. Minėtini 5 didmiesčiai: Varšuva su 1.400.000 gyv., Lodzė — 780.000, Krokuvą — 660.000, Vroclavą — 560.000, Poznanę — 500.000. Daugiau kaip 3 milijonai vakiečių tautos gyventojų išsikėlė bei buvo ištremti iš vakarinių sričių. Į tas vietas atkelta 4,5 milijono lenkų, daugiausia iš buvusių rytinių sričių, priklausančių dabar Sovietų Sąjungai. Manoma, kad ten dar yra likusių per milijoną lenkų. Dabar Lenkijoje ne lenkų tautybės žmonių beliko tik 2%, o žydų — 15.000.

Valstybės konstitucija buvo priimta 1952 m. liepos 22 d. Ji "garantuoja" įvairias laisves. Seimą sudaro 460 atstovų — vienas nuo 73.000 gyventojų. Kandidatai į seimą nominuojami daugiausia iš vadinamosios universiteto darbininkų (komunistų ir socialistų) partijos. Be minėtos dominuojančios partijos, turinčios 255 atstovus seime, yra dar 2 toleruojamos partijos — žemdirbių su 117 atstovų ir demokratų — su 39 atstovais. Seime yra dar 35 nepartiniai ir 14 atstovų nuo katalikų organizacijų.

Hamilton, Ontario

I SOL. R. DAUNORO KONCERTE. KLM Moterų Dr-jos Londono skyrus suorganizavo išvyką į Toronto Lietuvių Namuose surengtą R. Daunoro koncertą rugsėjo 18 d. Atvyko 47 asmenys, nes daugiau autobusams negalėjo paimti. LN vadovybė juos nuosirdžiai priėmė, supažindino su LN įrengimais ir pavaišino skaniais lietuviškais valgiais. Patenkinti tiek koncertu, tiek ir LN vadovybės nuosirdumu, vakare londoniskiai grįžo namo. Jiems patiko ir praktiškas LN įrengimas, ypač gražioji Gedimino Pilies menė, vaizdžiai primenantį senovės Lietuvą. Gyvendami koncerto prisiminimais, ir patys išvykos dalyviai mėgino autobuse "koncertuoti", pabudindami kaimynus ir sapnų karalystę nuslydusius. D. E.

RENGIASI TUOKTIS Povilas Sakalauskas ir Francine Olivier. Rugsėjo 24 d. susituokė Robertas Tolsys su Patricia Stephens.

SPALIO 22 d. vakarą skirkime Vilniaus Dienai ir dr. J. Basanavičiaus 50 m. mirties sukakčiai paminėti. Gausiai dalyvauska Jaunimo Centruose, kur po oficialios dalies bus ir pasilinksminimas.

PRIE TORONTIECIŲ AUTOBUSŲ į Vašingtoną prisijungė 10 hamiltoniečių. K. B.

1975 m. iš buvusių stambių 17 vaivadijų Lenkija buvo padalinta į 49 provincijas. Pvz. iš buvusios Balstogės vaivadijos įsteigtos Balstogės, Suvalkų ir Lomžos provincijos.

Lenkija priklauso Rytų Europos (komunistų) valstybių Varšuvos sąjungai ir turi 200.000 sausumos kariuomenės, 55.000 aviacijos, 25.000 laivyno karių. Pusiaus kariška pasienio apsauga ir Saugumas turi 73.000. Rezervuose esama apie 600.000.

Kariuomenė susideda iš 5 tankų divizijų, 8 motorizuotų šaulių divizijų, 1 parašiutininkų ir 1 specialios divizijos. Turi nemažai sunkiųjų tankų, 3.400 vidutinių ir 250 lengvųjų, plaukiančių bei žvalgybos tankų. Taip pat turi trumpos distancijos pavišius bei erdvės raketų. Branduolinių raketos yra rusų karių rankose.

Aviaciją sudaro: 4 lengvųjų bombonešių eskadrilės, 12 naikintojų bei mažų bombonešių eskadrilių, 36 apsaugos ir 6 žvalgybos eskadrilės.

Lenkija iš viso turi 700 karo lėktuvų — beveik visi rusų gamybos. Karo laivynas turi 5 dyzelinius povandeninius laivus, 4 naikintojus, 30 pakrančių apsaugos laivų, 49 minų gaudytojus ir 50 greitųjų žvalgybinių laivų, iš kurių 12 turi raketas. Be to, yra kitų pagalbinių karo laivyno laivų.

Rusai laiko Lenkijoje 2 tankų divizijas su 20.000 vyrų ir aviacijos dalinius su štabu Legnicoje.

Į pensiją pasitraukia vyrai 65 m. amžiaus, moterys — 60 m., laikurių sunkių profesijų žmonės, kaip angliakasiai, išsėina į pensiją 5 metais anksčiau. Pilnai pensijai gauti vyrai turi dirbti 25 metus, moterys — 20. Pensija apskaičiuojama taip: 80% paskutinio mėnesinio atlyginimo iki 2.000 zlotų uždario ir plus tik 25% virš 2.000 zlotų mėnesinio uždario. Pensininkų dabar yra apie vieną milijoną.

Lenkija yra turtinga anglim. Nesenai surasti nauji anglies klodai Liublino provincijoje. Prieškarinė Lenkija turėjo nemažus šaltinius naftos ir dujų, bet didžioji dalis tos teritorijos dabar priklauso Sovietų Sąjungai. Nauji šaltiniai buvo surasti Karpatų prieškalniuose, bet gamyba dar maža, ir dideli kiekiai naftos importuojami naftotiekiais iš Sovietų Sąjungos ir rafineriją Plocke. Geležies rūdos ištekliai Lenkijoje yra menki, ir plieno pramonė rūdą importuoja.

Kolūkių sistema pasirodė nepulpi ir nenaudinga, tad 1956 m. žemės ūkis buvo paskirstytas atskiriems žemdirbiams, kurie tebeturi 53.5% visos Lenkijos ploto ir 77% dirbamos žemės. E. Giereko valdžia, siekdama paskatinti didesnę žemės ūkio produktyvumą, įvedė valstybinę sveikatos draudą visiems žemdirbiams ir nutraukė priverstinę žemės ūkio gaminių pristatymą valstybei už nustatytą kainą.

Geležinkelių Lenkijoje yra 16.500 mylių. Prekybinių laivų — 300, kurie naudojami 4 giliomis uostais: Štetinu, Gdansk, Gdynia ir Kolobzegu.

Spausdinami 56 dienraščiai, daugiausia komunistų. Du dienraščiai leidžiami demokratų partijoms, 1 — žemdirbių partijoms, 2 nepriklausomi ir 1 katalikų organizacijų.

(Pagal Marc E. Heine knygą "The Poles", išleistą Niujorke 1975 m.).

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

VALSTYBES DEPARTAMENTAS Vašingtone rugsėjo 9 d. buvo sušaukęs etninių grupių konferenciją artėjančios Belgrado konferencijos klausimais. Dalyviai turėjo progą susipažinti su naujuoju JAV delegacijos vadovu A. Goldbergu, vedusiu sieti pilno Helsinkio susitarimų įgyvendinimo. Jo pavaduotojais konferencijos delegacijoje bus kongreso atstovai D. Fascell ir ambasadorius A. Sherer, vadovavęs JAV delegacijai konferencijos darbotvarkės nustatyme. Tarp Vašingtonan pakviestų etninių grupių vadovų buvo ir ALTOS pirm. dr. K. Bobelis, ambasadoriui A. Shereriui įteikęs Marijos Jurgutienės, jos dukrelės Dainos prašymą padėti joms išvykti pas vyrą ir tėvą Aloyzą Jurgutį Čikagoje. Dr. K. Bobelis su Jungtinio Baltiečių Komiteto latvių ir estų pirmininkais lankėsi pas M. Nimetzą, Valstybės Departamento patarėją užsienio reikalams. Čia padaryta žygijų, kad vėl būtų paskirtas Lietuvos garbės konsulas Los Angeles mieste.

VARGONININKŲ — MUZIKŲ SĄJUNGA savo reikalus aptarė Apreikimo parapijoje Masphete, N. Y., įvykusiame 52-jame seime. Pagrindinį pranešimą padarė vicepirm. V. Kerbelis, A. Kačanauskui mirus, ejęs pirmininko pareigas. Buvo pasiūlymu pakeisti šios organizacijos pavadinimą. Seniau ji vadinosi Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Vargonininkų Sąjunga, dabar — Vargonininkų-Muzikų Sąjunga, apimanči visus muzikus. Siūlymas pasidinti Lietuvių Muzikų Sąjungą nebuvo patvirtintas. Šiuo klausimu rekomendacijos turės pateikti naujoji valdyba sekanciam seimui, įvyksiančiam Čikagoje. Sąjungos pirmininku išrinktas Vytautas Kerbelis, vicepirmininku A. Giedraitis, valdybos nariais — M. Cibas, V. Daugirdas, J. Velebitis-Litchfield. "Muzikos Žinių" redagavimu rūpintis V. Kerbelis, kun. C. Česna ir V. Daugirdas.

RESPUBLIKINUKŲ TAUTYBIŲ SKYRIAUS pirm. M. P. Kobelinskas pakvietė JAB LB krašto valdybos pirm. inž. A. S. Gečį antrojo pirmininko pareigoms ir šios respublikinukų organizacijos žmogaus teisių komisijai. Inž. A. S. Gečys pasirinktas dėl jo turėtos patirties šioje srityje.

JAV GAMTOS APSAUGOS VIDURINIŲ VAKARŲ srities pareigūnas inž. Valdas Adamkus su JAV delegacija išskrido į Varšuvą peržiūrėti ekologines JAV ir Lenkijos sirties. Pasitarimai juos klausimais vyko rugsėjo 8-19 d.d. Po šių posėdžių inž. V. Adamkus tarnybos reikalais turi lankytis Londone, Parizuje ir Madride. Čikagon planuoja grįžti spalio viduryje.

SIMO KUDIRKOS LIUDIJIMĄ — parėikimus JAV vyskupų konferencijoje 1976 m. liepos 14 d. išleido Lietuvių Katalikų Religine Salpa, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA. Leidinio mecenatas — prel. J. Karalius. Angliška 16 ps. brošiūra "In Defence of Human Rights" nemokamai ir neribotai skaičiumi gaunama pas leidėjus. Lietuviams ją patartina paskleisti angliškai kalbančių kitataučių eilėse ir tuo būdu laimėti naujų bičiulių ko voje už žmogaus teises, kurias Lietuvoje lauzo sovietinis okupantas.

CIKAGIETĖ RIMA JANULEVIČIŪTĖ, žurnalistikos studentė, šią vasarą dirbusi VLIKŲ informacijos skyriuje Niujorke, yra gavusi specialią stipendiją. Žurnalistiką ji studijuoja J. F. Kennedžio atminimui įsteigta institute Vašingtone.

"CHICAGO DAILY NEWS" rugpjūčio 26 d. paskelbė ilgą žurnalisto J. Andersono ir L. Whitteno rašinį apie Praną Brazinską bei jo sūnų Algirdą, kuriems dabar gresia tylos ištreimas iš JAV. Jame skaitytai supažindinami su P. Brazinskio pagrindine veikla, Lietuvos kančiomis sovietinėje okupacijoje, tėvo ir sūnaus pabėgimu Turkijon. Minėti tie žurnalistas turi savo skyrius daugelyje laikraščių.

Braziliija

TREČIAJAME TAUTINIŲ SOKTŲ festivalyje Sao Paulo mieste lietuviams atstovavo "Rūtelės" ansamblis su vadove E. Bacevičiene ir tautinių šokių vadovu A. Aleknavičium. Ovacijom buvo sutikti lietuvių tautiniai šokiai Kepurinė ir Malūnas. Keletą tautinių šokių, jų tarpe ir lietuvių, atliko fizinio auklėjimo fakulteto studentai iš Santo Andre.

KULTŪRINIŲ ŽURNALŲ "Gintaras", leista prieš 20 metų ir redaguota Stasio Vancevičiaus, vėl atgavino Sao Paulo lietuviai. Pirmojo numerio išlaidas padėgė pramonininkas Juozas Vasiliauskas, buvęs ilgametis Lietuvių Sąjungos Brazilijoje pirmininkas. Naujasis "Gintaras" turi 54 puslapius, yra gausiai iliustruotas. Redakcinį kolektyvą sudaro faktinis redaktorius S. Vancevičius, atsakingasis red. dr. L. E. Kawaii, portugalų bei ispanų kalbų skyriaus red. R. Vancevičius, nariai — kun. N. N. H. Mošinskienė, inž. D. Petraitis, ekonomistas H. Valavičius. Metinė prenumerata — 200 kruzeirų, vienas numeris — 20 kruzeirų.

Argentina

VAIKO DIENĄ šeštadieninė Aus-

ros Vartų parapijos mokykla Buenos Airea paminėjo rugpjūčio 14 d. Ivdavinį žodį tarė lietuviško švietimo komiteto pirm. kun. A. Steigvilas. Programą atliko mokiniai su vadove A. M. Burbaite. Jie dainavo, deklamavo, suvaidino vaizdelius "Išdykėlis vaikas", "Rainiukas ir pelytė". Arbatėlė vaikams surengė Burbų šeima su parapijos moterų talka.

ARKIV. J. MATULAICIO, MIC, 50 metų mirties sukaktį Buenos Aires lietuviai paminės lapkričio 20 d. Ausros Vartų parapijos šventovėje religiniu koncertu su plačia programa. Kartu bus prisimintos ir lietuvių Sv. Cecilijos choro 47-osios veiklos metinės. Koncertą organizuoja specialus rengėjų komitetas.

Britanija

MANČESTERIO RAMOVENAI surengė ekskursiją pas Londono lietuvių rugpjūčio 27 d. Sekmadienį 23 ekskursantai dalyvavo klebono kun. dr. J. Sakevičiaus, MIC, atnašautose Mišiose Sv. Kazimiero parapijoje, aplankė Lietuvių Namus, "Nidos" spaustuve. Bendri pietūs jiems buvo surengti Sporto ir Socialiniam Klube. Ekskursijos dalyviai turėjo progą pasidalinti mintimis su savo tautiečiais Londone, atnaujinti pažintis bei užmegzti naujas.

MANČESTERIO LIETUVIŲ KLB rugsėjo 3 d. posėdžiavo filatelistų draugijos "Vilnius" nariai. Su 84 lapų pašto ženklų serija, skirta sidabrinei karalienės Elzabetos sukakčiai, supažindino p. Popikienę. Susirinkime taipgi aptartas filatelistų biuletenio išleidimas, pašto ženklų fondas. Nario mokėstį surinko ižd. S. Laurūvenas.

Prancūzija

LENKŲ ŽURNALAS "KULTURA", leidžiamas Paryžiuje, paskelbė idomų dr. J. Mirskio straipsnį "Katalikų būkle Sovietų Sąjungoje", kuriame pagrindinis autorius dėmesys tenka Lietuvai, Latvijai, Gudijai ir Ukrainai. Remdamasis keliomis po Sovietų Sąjungą gautais duomenimis, jis daro išvadą, kad Lietuva turi daugiausia religines laisves dėl savo tikinčiųjų ir dvasininkų tvirtos laikysenos. Metinis penkių klierikų priėmimas Kauno kunigų seminarijon 1976 m. staiga buvo padidintas iki 20. Pasak dr. J. Mirskio, kompartija tai padarė dėlto, kad Lietuvoje jau buvo pradėjusi veikti pogrindinė kunigų seminarija su 30 klierikų. Su klierikų skaičiaus padidiniu Kauno kunigų seminarijai buvo pareikalauta nutraukti slaptosios seminarijos veiklą. Dabartinių parapijų teštinumui užtikrinti Kauno seminarijoje reikėtų turėti 120 klierikų, o jų tėra 40. Vilniaus arkivyskupijoje yra 40 veikiančių parapijų, kurių tik 19 turi nuolatinius kunigus. Kompartija reikalauja, kad būtų įvesti liturginiai pakeltimai, bet 80% Lietuvos kunigų jų nenori. Už jų įvedimą Lietuvos vyskupai esą pareikalavę religines spaudos, teisės naudotis radiju bei televizija. Taip šis klausimas, kurio deka partiečiai tikėjosi skaldyti tikėtinai, o jis liko pakibęs ore. Nemazą problema esą sudaro naujų vyskupų skyrimas, nes kompartija nori pati parinkti jai paklusnius kandidatus, kurie dažniausiai nepasijimi dvasinėmis savybėmis. Šiai minčiai ji susilaukė griežto pasipriešinimo, juoba, kad yra vyskupų, neturinčių teisės eiti savo pareigų.

Šveicarija

DR. ALEKSANDRAS STROMAS, pakviestas Šveicarijos Lietuvos Bendruomenės, rugpjūčio 19 d. Čiuriche skaitė paskaitą vokiečių kalba "Opozicija Sovietų Sąjungoje". Jos klausėsi visu Sovietų Sąjungos pavergtų tautų bendruomenių vadovai, o taip pat ir atstovai naujos šveicarijos organizacijos "Tylincios Danguos Balsas". Platų paskaitos aprašymą įsidėjo laikraštis "Zuercher See Zeitung". Vėliau spauda paskelbė paskaitos tekstą ir pasikalbėjimą su dr. A. Stromu. Lenkų atstovai jam įteikė gėlių puokštę, perista tautine lietuviška juosta. Paskaitos surengimu daugiausia rūpinosi bei jam vadovavo dr. Albertas Gerutis. Dr. A. Stromas, Kaune 1931 m. gimęs teisininkas, visą savaitę viešėjo Muenchene ir per "Laisvės Radiją" kalbėjo į tautiečius Lietuvai. Lapkričio 24-28 d.d. jis dalyvauja San Francisco mieste įvyksiančio tarptautinio konferencijoj "Jieškotimas absoliučiu vertybių besikeičiančiame pasaulyje". Čia dr. A. Stromas padarys pranešimą "Taikos strategija".

Vokietija

IV PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO pirmuoju tūkstantininku tapo kun. dr. K. Gulbinas, paaukojęs 1.000 DM. Dr. A. Gerutis su žmona iš Šveicarijos rengėjams atsiuntė 500 DM. Sekančių metų kongreso ruošos samatai reikia 12.000 DM. IV PLJK komiteto pirm. A. Smitas ir VLB krašto valdybos pirm. J. Sabas aukas jaunimo kongreso reikalams prašo siųsti tiesiai į banką, kur yra speciali sąskaita: IV. Weltkongress der Litauischen Jugend. Konto Nr. 8.9257.04, Volksbank Kreis Bergstrasse, Bankleitzahl 553 915 00, 6840 Lampertheim, W. Germany.

Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkas J. R. SIMANAVICIUS, vadovaujantis Pasaulio Lietuvių Dienų rengėjų komitetui. Nuotr. Vyt. Maco

PASAULIO LIETUVIŲ DIENOS

PLD organizacinio komiteto ir finansų komisijos bendras posėdis įvyko Toronte, Priskelimo parapijos patalpose, š.m. rugsėjo 10 d. PLB valdybai ir JAV LB krašto valdybai atstovavo inž. R. Kaspars ir inž. K. Dočkus, pirm. inž. Alg. Gečys ir F. Andriūnas, KLB krašto valdybai — pirm. J. R. Simanavičius, J. Vaičiūnas, kun. J. Staškus, dainų šventei — muz. V. Verikaitis ir kun. P. Ažubalis, PLB seimui — dr. J. Sungaila ir inž. E. Čuplinskas, PLS Zaidynėms — pirm. Pr. Berneckas, V. Ignaitis, P. Dundekas ir St. Dargis, PLJ Sąjungai — D. Juozapavičiūtė. Padaryti atskirų renginių pranešimai ir priimtos samtos. Į PLB seimą atvyks atstovai iš Argentinos, Urugvajaus, Brazilijos, Kolumbijos, Venecuelos, Australijos, Anglijos, Prancūzijos, Švedijos, Vokietijos, JAV ir Kanados.

Bendra visų trijų renginių samta siekia \$160,000.00. Pasirūpinimo renginių samtos priimtos be pakeitimų, išskyrus PLB seimą.

Jau yra užsiregistravę 33 chorai ir tikimasi apie 1100 choristų. Bandoma sudaryti ir jaunimo bei šeštadieninių mokyklų choras. Pradinė sportininkų registracija jau atlikta. Be JAV ir Kanados sporto klubų, yra užsiregistravę 65 sportininkai iš Australijos, P. Amerikos, o taip pat sporto klubas "Banga" iš Los Angeles. Laukiama apie 1000 sportininkų.

PLB seimas prasidės birželio 30 d. Posėdžiai visą laiką vyks "Royal York" viešbutyje. Sporto varžybos prasidės birželio 29 d. Etobicoke Olympium ir gretimose gimnazijose salėse, o taip pat Etobicoke Olympium stadione ir lauko teniso aikštėse.

Sekmadienį, liepos 2, jokių sporto varžybų nebus. Pamaldos įvyks Sv. Mykolo katedroje. Iš ten bus tiesiai vyksta į "Maple Leaf Gardens", kur bus dainų šventė. Vakare — banketas Royal York viešbutyje. Di-dysis šeštadienio balius irgi bus "Royal York" viešbutyje. Tam paimtas visas viešbučio augštas, vad. "Convention Floor", kur yra keturios salės ir talpina per 3000 dalyvių. Pamaldos įvyks po pietų. Tikslus laikas dar nenumatytas. Pirmadienį įvyks futbolo rungtynės tarp Niujorko ir Čikagos lietuvių klubų. Jaunimo sąjungos atstovai D. Juozapavičiūtė pasiūlė jaunimui suruošti vakarinę kelionę laivu Ontario ežere. Siūlymas priimtas, tik dėl laiko tarsis su sporto atstovais. Priimtas Los Angeles dramos teat-

ro siūlymas pastatyti operetę "Cigonų baronas" ketvirtadienį ar penktadienį. Taip pat tuo pačiu metu Toronte vyksta tautybų savaitė-karavanas, kurio metu įvairios grupės įrengia savo paviljonus su parodomis, tautiniais valgiais, gėrimais ir pan. Lietuvių paviljonas "Vilnius" bus įrengtas Priskelimo parapijos patalpose.

PLD posėdis nutarė kviesti lietuvių iš viso laisvojo pasaulio, bet ypač JAV ir Kanados lietuvių, Pasaulio Lietuvių Dienas padaryti lietuviškomis atostogomis. Tiek suplanuota įvairių parengimų ir programų, kad grįžusieji galės jaustis lyg būtų Lietuvoje. Veiks taip pat ir nakvynių biuras, kur galima bus užsisakyti iš anksto viešbučiuose kambarius. Visais Pasaulio Lietuvių Dienų reikalais rašyti: PLD Informacija, 1011 College St., Toronto, Ont., Kanada M6H 1A8.

Posėdy priimtas PLD šūkis: "Lietuviai esame mes gimę, lietuviams turime ir būt!" Taip pat sureduotas atsisveikimas į lietuvišką visuomenę. Jame ypač pabrėžiama teisė puoselėti lietuvišką kultūrą ir turėti tikėjimo laisvę pavergetoje tėvynėje.

PLD vajai atskirai vyks Kanadoje ir JAV. Aukų lapai greitai laiku bus išsiuntinėti Kanados Lietuvių Bendruomenės apylinkių valdyboms, chorų ir sporto klubų valdyboms. Visos pajamos pavadintos Pasaulio Lietuvių Dienų sankaupa. Tačiau norintieji savo aukas gali skirti ir paskiriems renginiams, kaip pvz. PLB seimui, dainų šventei, PLS Zaidynėms. Aukos bus perduodamos tų renginių išdams.

Pernai Kanados latviai surengė Latvių Dienes "Maple Leaf Gardens" ir kone pripildė. Ten telpa per 16,000 žiūrovų. Tai didžiulis sporto stadionas, kur vyksta visos sporto programos, bet ypač ledo ritulio varžybos.

Sudarytos PLD angliškos ir lietuviškos informacijos būstinės. Angliška informacijai vadovauja žurn. Rita Lapaitė ir Algis Nausėdas, lietuviškai — M. Vasiliauskienė, K. Mileris ir kiti. PLB seimo leidinių redaguoja valdyba, dainų šventės — Č. Senkevičius ir PLS Zaidynių — Alg. Banelis.

PLD turės ir ženklą, vaizduojantį visus tris renginius, taip pat savo ženklus turės DS ir PLSZ. Zaidynių ženklas jau sukurta dail. Telesforo Valiaus. Kitos PLD problemos bei reikalai palikti spresti sekančiam posėdžiui.

PLD informacija

Kanados Lietuvių Diena

Kanados Lietuvių Dienos leidinio paruošimas ir jo išleidimas buvo vienas didžiųjų darbų. Tai nuopelnas darbuotojų leidinio redaktorės Lydijos Dragūnienės, Kanados Lietuvių Dienos leidinys yra jau sutvarkytas ir atiduotas spausdinti. Meniška leidinio viršelį paruošė klebonas kun. Jonas Staškus. Šį leidinį bus galima įsigyti už labai mažą kainą — mažesnę už savi-

kainą. Norima, kad kiekvienas galėtų namo parsivežti tos L. Dienos atminimą.

Atvykusiems į Lietuvių Dieną bus parūpinti miesto planai, kad lengviau renginių vietas būtų galima atrasti.

Nakvynių reikalą prašoma kreiptis į Saulių Dragūną, 623-540 Mornington Ave., London, Ont. N5Y 3E6. Tel.: 519-452-3638. M. Ch.

Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

PARDUODAME LIETUVISKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminų pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvius Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neauštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

KANADOS LIETUVIŲ DIENA

LONDONE, Ontario, spalio 7, 8, 9 dienomis

Spalio 7, penktadienį,
7.30 val. vakaro —

JAUNIMO ŠOKIAI

PLUMBERS HALL, 523 First Street, London E.

Spalio 8, šeštadienį,
10 valandą ryto —

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS
SUVAŽIAVIMAS HOLIDAY INN

10 v.r. — **KREPŠINIO RUNGTYNĖS**

2 v.p.p. — **SIMPOZIUMAS** Holiday Inn

7 valandą
vakaro

susipažinimo

VAKARAS

Western Fair Gr. Queens Park, Progress Building

Spalio 9, sekmadienį,
2.30 val. po pietų —

iškilmingos
pamaldos

SV. PETRO BAZILIKOJE (Dufferin-Richmond)

5 valandą
po pietų —

KONCERTAS

Saunders Secondary School auditorijoj, 941 Viscount Rd.

PROGRAMOJE:

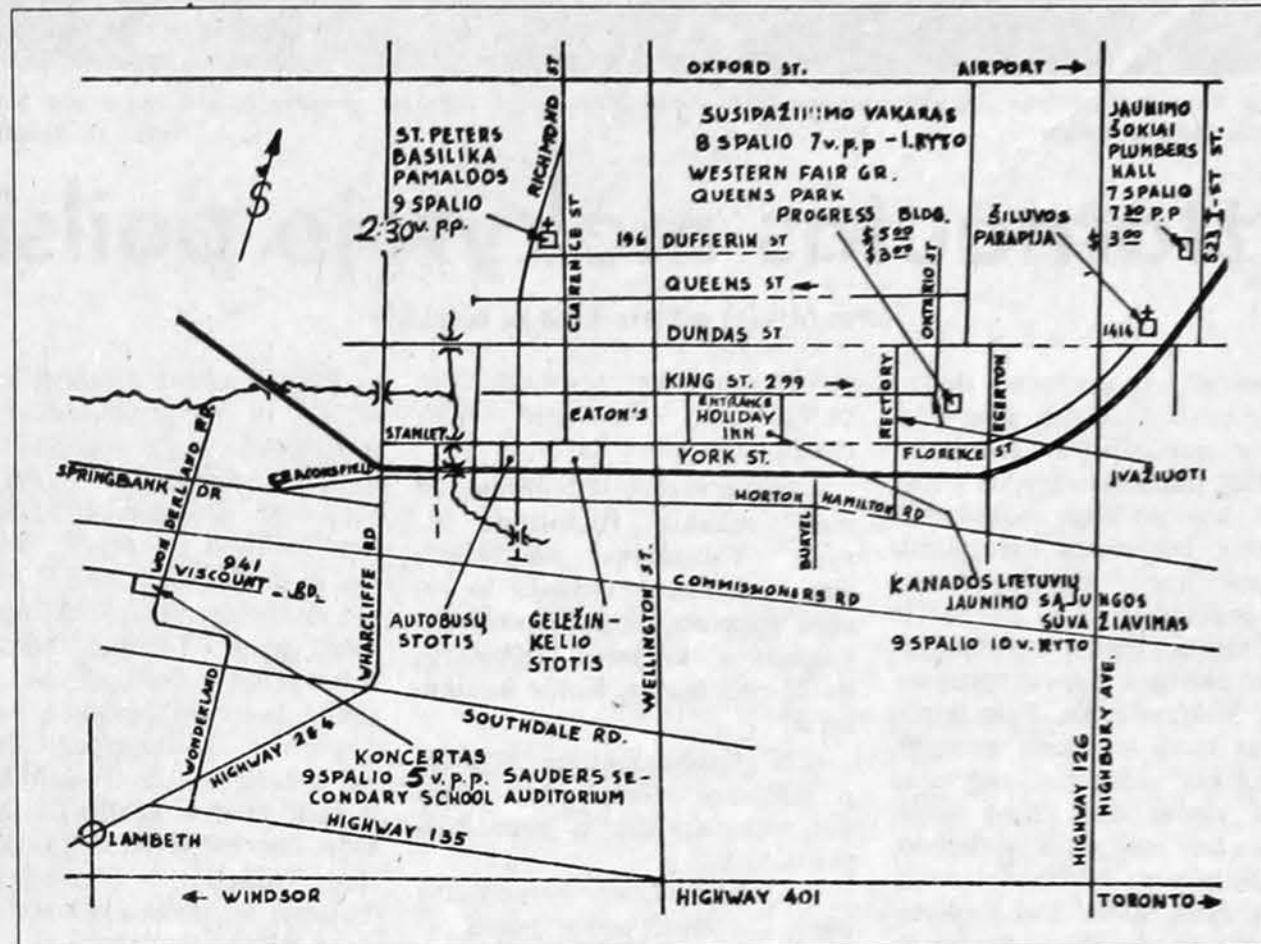
solistės
Violeta Rakauskaitė ir
Irena Černienė,

MENO VIENETAI —

Toronto "Atžalynas"
Hamiltono
"Gyvatara" ir "Aidas"

Montrealio

Aušros Vartų choras,
Windsoro "Neris"
Londono "Baltija"

Visi nuoširdžiai kviečiami!

23-jai KANADOS LIETUVIŲ DIENAI RENGTI KOMITETAS

Kanados "Aido" choristės pas Sao Paulo vicegubernatorių Brazilijoje: G. Vitkevičiūtę choro vardu įteikia jam "Aido" įdainuotą plokštelę. Šalia vicegubernatoriaus — adv. A. Sliesoraitis. Nuotr. S. Rašytinis

Pasaulio lietuviai, į talką!

Lietuviai esame mes gimę,
Lietuviais turime ir būt!

1978 m. birželio 28 — liepos 3 d.d. Toronte, Kanadoje, rengiamos Pasaulio Lietuvių Dienos — PLD. Į jas įeina trys atskiri renginiai: Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas, V-jį Kanados ir JAV Lietuvių Dainų Šventę ir Pasaulio Lietuvių Sportinės Zaidynės.

1978 m. sukanka 60 metų nuo Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo ir 40 metų nuo tautinės olimpiados Kaune. Pasaulio Lietuvių Dienos ir padės iškilmingai atšvęsti kiekvienam lietuviui taip brangias isto ines sukaiktis.

Nuo amžių lietuvis savo būdu ir kultūra ryšiai išsiskyrė iš kaimyninių tų. Teisė turėti savitą, nepriklausomą Lietuvos valstybę buvo ginama ir palai-koma sunkiomis kovomis. Kova už lietuvių teises pavergetoje tėvynėje ir šiandien didvyriškai tebevyksta. Lietuvių visais amžiais reikalavo savo teisių, bet lygiai jas pripažino ir kitiems. Pasaulio Lietuvių Dienos ir turėtų tapti gausia, didinga demonstracija už lietuvių teises, lietuvišką kultūrą ir tikėjimo laisvę pavergetoje tėvynėje. Todėl mes ir kviečiame visus lietuvius ruošti Pasaulio Lietuvių Dienas Toronte, Kanadoje. Užtikriname Toronto lietuvių svetingumą.

Netenka nė minėti, kad PLD surištos su didelėmis išlaidomis. Todėl Pasaulio Lietuvių Dienų organizacinis komitetas ir skelbia Pasaulio Lietuvių Dienų vaju. Prašome ateiti į talką su aukomis, kai bendruomenės apylinkių, sporto klubų, chorų vadovai ir Tamstas kreipsis. Pasaulio Lietuvių Dienos turi parodyti saviems ir sveti-miems, kad lietuviškasis solidarumas reiškiasi darbais ir auka.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė yra tikrasis ir nuolatinis ryšys, kuris jungia lietuvių su lietuviu. Tik tampa ir sava bendruomeninė dvasia gali laiduoti Pasaulio Lietuvių Dienų sėkmumą. Ypač tėvai ir globėjai prašomi siųsti lietuviškąjį jaunimą, nes užmegzti ryšiai, pažintys bei lietuviška aplinka ves į šviesesnę ir lietuviškesnę ateitį.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba
JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba
Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto v-ba
Pasaulio Lietuvių B-nės seimo organizacinis k-tas
V-sios Kanados ir JAV Lietuvių Dainų Šventės organizacinis komitetas
Pasaulio Lietuvių Sportinių Zaidynių organizacinis k-tas
Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdyba

Prancūzas sovietiniuose lageriuose

Armėnų šeima Malumian 1915 m. pabėgo iš savo krašto, kur siautė žudynės, ir įsikūrė Prancūzijoje. 1946 m. sovietų agentai pradėjo viliooti pabėgėlius į Sov. Sąjungą. Susižavėjusi pažadais, Malumian šeima su dviem vaikais (vienas jų Armand buvo 19 metų, gimęs Prancūzijoje) išvyko į Armėnijos sostinę Jerevaną. Radusi baisias sąlygas, šeima norėjo grįžti atgal, bet negavo leidimo. Už nepaklusnumą sovietinei valdžiai buvo nubausta ir išsiųsta į lagerius, kuriuose kentėjo iki 1954 m. Prancūzijos vyriausybės dėka atgavo laisvę ir grįžo Prancūzijoje. Jų sūnus Armand, jau būdamas laisvėje, parašė knygą "The Sons of Gulag", kuri buvo išleista 1976 m. Dabar jis baigia rašyti tą temą antrą knygą. Čia pateikiame jo pergyvenimų dalį iš "R. Digest" 662 nr.

Per tuos metus kančias kentėjau kasdien. Tačiau labiausiai išsigandau palikdamas Volgodos kalėjimą. Šaltą naktį sargai, ginkluoti šautuvais ir automatais, su šunimis vertė mane bėgti išilgai geležinkelio bėgių. Išsekusiam kūnui tai atrodė nesibaigiančiai ilgai. Stai-gau pajutau šautuvo buožės smūgį ir ranką. Iš skausmo sugriuvau. Ant žemės sugriūti reikė mirtį. Tuojau prie veido atsirado durtuvus, šuns nasrai su didžiuliais dantimis. Ir kaip aš suskubau pasukti galvą! Kaliniai, pačiupe mane vilko kartu. Bet šurpas tų kalenancijų nasrų tebeaidi mano ausyse ir šiandien, vis dar prikelia iš miego naktimis.

Visų blogumų dar vistiek nepatyrčiau: kalkių duobės, užtikrintos mirties lagerių, kur žmogus nelstveria daugiau kaip tris mėnesius, kur žmonės yra mušami ištisom dienom, kur apdeginti su negesintom kalkėm miršta. Daug kas mano likimo bendrų kentėjo daugiau už mane ir tebekenčia šiandieną.

1975 m. balandžio mėn. Vakarų Berlyne ant lentgalio, prikaltu po geležinkelio vagonu, buvo rastas šauksmas gelbėti. Atrodo, tai raštas Volgos vokiečių, kurių esą 7000 slaptame sovietų lageryje. Kaikurie ten kenčia jau 50 metų. Pasaulis gi nežino nieko apie tokias stovyklas, nes nė vienas iš ten dar negrįžo. Tai stovyklos Urale ar

draudžiamuose rajonuose, kur atliekami požeminiai atominiai sprogdinimai ir kur kasamas uranijus.

Su Stalino mirtimi 1953 m. stovyklose sąlygos buvo pagerėjusios. Tik tas atsiradęs palengvėjimas greit vėl dingio. Malenkovas ir po jo Bulganinas su Chruščiovu nežinojo, negalėjo ar nenorėjo tų stovyklų nei panaikinti, nei pasmerkti. Aš turėjau laukti iki 1956 m. sausio 28 d., kol buvau paleistas. Paleidimo kaip ir suėmimo priežastis — grynas absurdas. Liepdamas eiti namo, vadovaujantis pulkininkas tik pasakė: "Buvai suimtas per klaidą".

Dažna yra tendencija sumenkinti tuos, kurie išgyveno ir iškentėjo komunizmą praktikoje. Jie laikomi lyg apstėtais žmonėmis. Bet ar geriau būti aklu? Juk niekas iš esmės nepasikeitė Sov. Sąjungoje per 60 metų. Solženicinas, Siniavskis ir daugelis kitų tai liudija. Žmogaus laisvės nuolat niekinamos ir užgnaužiamos. Rusija išrado net įkalinimą psichiatrinėse ligoninėse.

Jei viešąją pasaulio opiniją ir sudomina specialios bylos, tai ar kas užtaria šimtus ir tūkstančius paprastų sovietų piliečių, kenčiančių tokią nedalią? Kas protestavo prieš masines deportacijas čekų, čekų, ingusų, Volgos vokiečių (apsigyvenu-

sių Rusijoje nuo Kotrynos II laikų), ukrainiečių, lietuvių, latvių estų, suomių ir moldavų? Aš žiūriu į Sov. Sąjungos 1939 m. sienas ir jos įtakų zonas nuo 1917 m. Vakarai traukiasi, kaip sena oda.

Vakarų valstybės atšaukė savo ambasadorius įvykdžius bausmę penkiem nuteistiems asmenim Ispanijoje. Mes šėlstatam dėl smurto Irane ar Čilėje, bet kai tai daroma Sov. Sąjungoje, nematoma. Paminklai statomi nacių aukoms, o kas yra bandęs pastatyti bent vieną sovietų Gulago aukoms? Siurpulingi skaičiai: 60 milijonų aukų nuo 1917 m. Stalinas pats Čerčiliui prisipažino nušlavęs devynis milijonus žemdirbių kolektyvizacijos metu 1932—1935 m.

Bolševikų poetas Vladimiras Majakovskis rašė: "Tas, kuris nedainuoja su mumis, yra prieš mus". Nekeldami protesto balsų prieš, daromės bendrininkais tos sistemos. Neturime teisės pamiršti. H.

MEDUS —
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.
Iš bitynų: 30 Dewson St.,
Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

Dar yra kelios vietos ekskursijoje į Vilnių

šių metų lapkričio 7 — 15 dienomis

Vilniuje — 6 dienos,
Maskvoje — 1 diena

Registruotis iki spalio 10 dienos:

V. Bačėnas, tel. 533-3531

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

2224 Dundas St. W., Toronto, Ontario M6R 1X3

Jaunieji Toronto "Atžalyno" šokėjai smagaus šokio metu. Visa grupė rengiasi naujiem pasirodymam bei koncertams šiais mokslo metais

Užtarnautas mokytojo poilsis

Jonas Mikšys atsisveikina su mokykla

Vienose akademines diskusijose buvo kalbama apie darbus ir pašaukimus. Konstatavus, kad pašaukimas veda į tokį darbą, kuriam vien mokslo nepakanka, bet reikia dar įgimtų savybių, kurių ne kiekvienas turi, pradėta vardinti darbus ir pašaukimus. Darbų sąrašas pasidarė per ilgą, nors ir grupuojant į atskiras sritis. Pašaukimų sąrašas buvo trumpas: kunigas, dailininkas, muzikas, rašytojas ir dar vienas kitas. Kiek ilgiau sustota ties mokytoju. Mažesnioji diskusijoje dalyvavusių studentų dalis manė, kad mokytojo profesija yra eilinis darbas už pinigus, bet daugumos nuomone buvo, kad tai yra pašaukimas. Tiesa, yra mokytojų, kurie pašaukimo tam darbu neturi: jie dirba dėl kurių nors išskaičiavimų arba iš pasišventimo, bet pasišventimas ir pašaukimas yra du atskiri dalykai. Sunkiai jie dirba ir be didelių rezultatų. Įgimtą pašaukimą turinčiam mokytojui net nereikia didelių teorinių mokslų. Dar daugiau: kuriam nors darbu pašaukimą turintis žmogus beveik negali be to darbo gyventi — jeigu nėra sąlygų, tai jis pats iš paskutinių jėgų stengiasi savo pašaukimo darbu reikiamas sąlygas susidaryti. Pavyzdžiui, pašaukimą turintieji mūsų mokytojai Vokietijos stovyklų laikais patys kūrė lietuviškąsias mokyklas, susirado patalpas ir suolus, pastaruosius patys dažnai ir susinėšė į klases.

Tokių įgimtą pašaukimą turinčių mokytojų kategorijai priklauso šiuo metu minimas ir pageriamas Jonas Mikšys, su paskutiniu praėjusių mokslo metų skambučiu baigęs savo 51-nerių metų darbą lietuviškojo mokykloje. Ta proga "Tėviškės žiburiai" atstovas aplankė gerb. mokyklos veteraną jo namuose Hamiltone ir turėjo pasikalbėjimą, kurio pagrindinėmis mintimis norime pasidalinti su skaitytojais.

— Kaip pasirodė mokytojo darbu?

— Po ankstyvos jaunystės dienų Panevėžio mokytojų seminarijoje, kurią baigiau 1926 m., visas likusias mano gyvenimas prabėgo lietuviškojo mokykloje, su kuria rudens nuotaike šiemet skiriuosi ir išeinu į poilsį. Per ilgus penkiasdešimt vienerius metus turėjau tame darbe ir linksmy, ir liūdny valandų, bet kas gi jų neturi?

— Kurie metai buvo šviesiausi?

— Kaip daugumai, taip ir man šviesiausios dienos buvo nepr. Lietuvoje, kur 18 metų dirbau toje pačioje mokykloje — mokytoju, paskui vedėju. Tuo metu į apylinkę išleidau beveik dvi kartas, kur:uos mokiau, su kuriais dirbau Jaunųjų Ūkininkų ratelyje ir suaugusiųjų organizacijose.

— Kokį darbą dirbote Vokietijos stovyklose?

— Ką gi tada visi iš naujo kūrė lietuviškąsias mokyklas. Man teko suorganizuoti ir vadovauti liet. pradžios mokyklai Haffkrugė, šiaurinėje Vokietijos dalyje, britų zonoje. Paskui su ta mokykla turėjome persikelti į netoli buvusį Neustadtą. Manau, kad visos liet. mokytojų įsteigtos mokyklos atliko didelį uždavinį, nes buvo atei-

čiai išgelbėti ketveri metai mūsų tuo metu Vokietijoje atsidūrusiai moksleivių kartai.

— Kaip matyti iš leidinio "25 metų sukaktis Hamiltono lit. vysk. Valančiaus mokyklai", šios mokyklos mokytoju ir vedėju išbuvote ilgiausią savo pedagoginę karjerą laikotarpiu — 27-rius metus. Kokie komentarai?

(Čia į pasikalbėjimą įsijungė p. Mikšienė — Grajauskaitė, taip pat mokytoja dar iš nepr. Lietuvos laikų).

— Pagrindinis komentaras būtų, — nusišypsavo ponė, — kad per 17 metų dirbdamas fizikinį darbą Fordo fabrike, po naktinės pamainos grįžęs namo šeštadienio rytą, užuot prigulęs poilsio, Jonas tik nusiprausęs ir pavalgęs eidavo dirbti į mūsų mokyklą. Stebuiosi, kaip jis galėjo taip ilgai tokią įtampą išlaikyti.

— Kalbant apie darbą Hamiltono mokykloje, — grįžo į pasikalbėjimą J. Mikšys, — esu juo patenkintas ir nesigailiu paaugusio laiko. Jei dar kartą būtų panašus atvejis, vėl imčiausi to paties darbo. Ir čia, kaip ir Lietuvoje, išleidome dvi kartas lietuviškojo prieauglio — kiekvienas to amžiaus Hamiltono lietuvis yra buvęs mano mokiny. Pirmieji dabar jau yra vidurinėsios kartos žmonės, kurių

vaikai jau ateina į mokyklą. Nemažai jų pavardžių skaitome ir spaudoje, kaip pvz. KLB Hamiltono apylinkės valdybos pirm. K. Deksnys, Hamiltono liet. veikėjas — dr. V. Kvedaras ir p. Parėštytė, KLB švietimo komisijos pirm., "Atžalyno" šokių grupės Toronto vadovė S. Martinkutė — Leparskienė, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. G. Juozapavičiūtė ir jos sesutė, sol. A. Pakalniškytė ir ypač operos solistė Lilija Šukytė, šiuo metu dainuojanti operose Vokietijoje. Sąrašas būtų ilgesnis, jei būčiau iš anksto turėjęs laiko jį apgalvoti.

— Baigiant, ką ypatingesnio galėtumėte pasakyti "Tėviškės žiburiai" skaitytojams?

— Pirmiausia noriu padėkoti visiems, kurie man padėjo dirbti Hamiltone, ypač klebonui prel. J. Tadarauksui, kuris yra tikras šios mokyklos steigėjas, mane pakvietęs jos vedėju pareigoms 1950 m. ir visą laiką mokyklą rėmęs. O baigiamasis žodis būtų neužmirštamas posakis, buvęs užrašytas ant paminklo Lietuvos Karo Muzėjaus sodelyje: "Atiduok ką privalai" — Redde quod debes.

— Ačiū už pasikalbėjimą ir ilgiausią bei darbingą metų įvairiose dar Jūsų laukiančiose srityse.

A. RINKŪNAS

Mokytojui JONUI MIKŠIUI įteikiamas Šaulių Žvaigždės ordinas Hamiltone

Rengiamas kapas Baltijos tautom?

(Atkelta iš 1-mo psl.)

humanizmui, Sovietų Sąjungos valstybės vadų politiniu įžvalgumu, kad jie neprieštaraus kitų valstybių sprendimui ir Pabaltijo kraštams leis gyventi taikingai, priims krepimės SOS! išdėstytus ultimatyvinius punktus, liečiančius Sovietų Sąjungos vyriausybę:

1. Išvesti SSSR ginkluotąsias pajėgas iš Lietuvos teritorijos.

2. Sovietų Sąjungos vyriausybė turi pati atstatyti Lietuvos nepriklausomybę ir ištaisyti klaidas, kurias padarė carinė ir stalininė Rusija.

3. Išvedus SSSR ginkluotąsias pajėgas, tuo pačiu metu įvedama SNO ginkluota kontrolė, kol lietuvių tauta laisvų kelių keliu išspręs savo krašto valdymo formas, kurios jokių būdu nepažeistų žmogaus teisių deklaracijos nustatytų normų ir garantuotų Lietuvos gyvenimą taikoje — kaip taikos pavyzdį pasaulyje.

Todėl, remiantis Žmogaus Teisių Deklaracija ir Helsinkijoje pasirašytais susitarimais, LRIF-tas, būdamas pagrindinė,

prisiima visą atsakomybę už vedamą išsivadavimo kovą, atstovaudamas Tėvynės Lietuvos šventam taikos ir laisvės tikslui, kreipiasi į pasaulio katalikų centrą Vatikaną — Kristaus Vietininką Popiežių Paulių VI, į Suvienytųjų Nacijų Organizacijos generalinę asamblėją ir tiesiog į visas valstybes.

LRIF-tas kreipiasi į visų valstybių vadovus, į visas politines partijas, organizacijas ir jų vadovus. Kreipiasi į estus, latvius, lietuvius, kurie dėl galimų represijų paliko gimtąjį kraštą, dėl kurio laisvės kovojo ir dar šiandien kovoja.

Pasauly, visi geros valios žmonės, neleiskite, kad Pabaltijoje būtų supiltas trijų tautų kapas! Tautų, kurios čia gyveno šimtmečiais ir dega troškimu gyventi laisvai, bet susidariusioje situacijoje tapo pasmerkto žūti. Lietuvių tautą šaukiasi Jūsų pagalbos SOS!

Pasauly, prašome pritarti mūsų kreipimuisi SOS! ir padėti jį įgyvendinti!

Lietuvos Revoliucinis Išsivadavimo Frontas

Metinė Kanados paroda Toronte

Toronte kasmet rengiama Kanados paroda. Kitais metais ji minės 100-įjį pasirodymą. Jame bus nemaža rodinių, kokių buvo 1879 m.: drabužiai, vežimai, muzika, valgiai ir t.t.

Kodėl CNE vietovė parinkta Toronte? Mat, parodai reikia erdvės, pastatų, gero susisiekimo. Paroda yra kartu ir prekyba, nes rodiniai parduodami. Ir seniau Toronto forte buvo indėnų ir prancūzų prekybos vietovė. Kad fortas nepatektų į anglų rankas, septynerių metų kare prancūzai jį sudegino. Anglai laimėjo ir prie Ontario ežero, kur yra ir dabartinė CNE vietovė, iš Mississaugos indėnų nupirko 250.000 akrų žemės už \$8.500 arba 3,5 cento už akrą.

1813 m. dabartinės CNE vietovėje vyko mūšis kanadiečių su amerikiečiais. Kanadiečių žuvo 62 ir 34 buvo sužeisti. Yorko buvo sudeginti parlamento rūmai. Amerikiečiai plėšė žmonių paliktus namus, o iš valstybės ždo pasigrobė per \$8.000. Vėliau amerikiečiai pasitraukė.

Pirmoji paroda Toronte įvyko 1830 m. Ją rengė žemės ūkio draugija, gaudama iš valdžios \$400 paramos. Ji susilaukė 1.150 lankytojų. Tokios parodos įvykdavo kasmet, bet vis kitose vietovėse. Tai buvo labai nepatogi, todėl vėliau buvo nuspręsta tokią parodą kasmet rengti Toronte. Tam tikslui buvo surastas žemės plotas prie Ontario ežero ir įrengti kaiku-rie pastatai.

Pirmoji CNE įvyko 1879 m. Ji užėmė 50 akrų plotą ir susilaukė per 100.000 lankytojų. Dabar CNE užima 350 akrų plotą, turi reikalingus pastatus, asfaltuotus kelius ir susilaukia milijonus lankytojų. 1976 m. jų buvo 3.585.500, o 1977 m. — 3.547.500 lankytojų. Kanados paroda yra ne tik visaspjūginė, bet ir tarptautinė, nes joje dalyvauja ir kitų valstybių grupės ar net valstybės su savo rodiniais. Atskirų tautų paviljonai didžiausią plotą užima komunistinė Kinija. Ji pasirodo su savo dirbiniais, drabužiais, kailiais, maisto gaminiais ir net kinietiško valgio gaminimu.

Sovietų paviljonas daug mažesnis už Kinijos. Rodiniai taip pat negausūs: papuošalai, kvepalai, vaikams žaislai, knygos ir kiti. Gintarinis medalijonas su metaliniu retežėliu — \$95, šiaudinės lėlės — \$6-9. Sovietai daugiau reiškiasi su komunistine propaganda anglų ir rusų kalba. Knygos nebrangios ir dalis jų pardavinėjama už pusę kainos. Šiais metais karinės literatūros skyriuje buvo knyga "Kursko mūšis". Tą knygą paruošė sovietų maršalai, generolai, kurie dalyvavo tame mūšyje. Nors jie labai giria sovietinių karių narsumą bei karinį pasiruošimą, bet, kai pamatai jų pačių pateiktus duomenis, susidaro vaizdas, kad sovietiniai kariai kariniu atžvilgiu yra menkos vertės. Jie patys sako, kad Kursko rajone grynėsi 34 sovietų armijos prieš nepilnas 3 vokiečių armijas, kurios vykdė milžinišką puolimą ir sovietams padarė didelių nuostolių. Žinoma, tokiose sąlygose laimėti puolamąjį mūšį buvo neįmanoma.

Kita propagandos sritis — kelionės į Sov. Sąjungą, o jų kelionių įstaigų JAV ir Kanadoje yra daugybė. Rašo, kad Sov. Sąjungoje yra labai geros keliavimo sąlygos. Nekalba apie to keliavimo kainą (sovietai už dolerį moka tik 70 kapeikų). Keliauti Sov. Sąjungoje nėra lengva, nes turistai tenai pasijunta kaliniu, nėra pakankamai viešbučių, motelių, benzino stočių, garažų. Miestuose su 800.000 gyventojų turistams nurodo tik vieną viešbutį ir kartais vieną motelį. Kazachijos respublikos sostinėje Alma Atoje su 776.000 gyventojų turistams nurodytas viešbutis "Kazakstan". Charkove su milijonu gyventojų nurodytas viešbutis "Inturist" ir motelis "Družba". Tik Maskvoje nurodyti 5 viešbutiai. Bet, kaip bet ir tarptautinė, nes joje dalyvauja ir kitų valstybių grupės ar net valstybės su savo rodiniais. Atskirų tautų paviljonai didžiausią plotą užima komunistinė Kinija. Ji pasirodo su savo dirbiniais, drabužiais, kailiais, maisto gaminiais ir net kinietiško valgio gaminimu.

Kanados parodoje gausiai dalyvauja ūkininkai su arkliais,

galvijais, paukščiais. Daugiau premijuojami stambieji gyvuliai. Popietinėmis valandomis pasirodo vandens sportininkai net su savo aitvarais padangėse. Aviacijos pasirodyme dalyvauja įvairūs lėktuvai. Įspūdingiausi yra sprausminiai lėktuvai. Idomūs yra aviacijos parašiutai ir parašiutininkų nusileidimas į pažymėtą apskritimą. Aviacijos pasirodymuose įvyksta ir nelaimių. Šių metų aviacijos pasirodyme žuvo vienas lakūnas. Tai penktas žuvęs lakūnas pasirodymuose nuo 1954 m.

Ar ta paroda turi vertės? Jei ji kasmet rengiama ir ją aplanko per 3 mil. asmenų, reiškia paroda yra vertinama. Kaikurie lietuviai sako, kad toje parodoje nieko naujo. Ar daug lietuvių aplankė tą parodą? Sunku pasakyti. Šias eilutes rašantis per 8 dienas toje parodoje nepastebėjo nė vieno lietuvio. Kadangi kitais metais bus 100-sis pasirodymas, į kurį suplauks daugybė lankytojų, ar nevertėtų ir lietuviams toje parodoje dalyvauti su lietuviškais valgiais ar rodiniais?

J. J.

Pašto ženklai ir rinkėjai

Kiekviena valstybė į pašto ženklus kreipia daug dėmesio ir jų paruošimui panaudoja geriausius krašto meno pajėgas. Pašto ženkluose atsispindi atskirų kraštų istorija, geografija, menas, religija, kultūra, pramonė ir t.t. Pašto ženklai yra miniatiūriniai meno kūriniai, todėl nenuostabu, kad p. ženklų rinkimą daug kas pamėgo.

Lietuvos p. ženklų projektus padarė šie dailininkai: A. Bučas, Jonas Burba, J. Buračas, V. Dobužinskis, P. Galaunė, A. Galdikas, V. Jomantas, Pūkas, P. Rimša, J. Steponavičius, D. Tarabildaitė, A. Varnas, A. Žmuidzinavičius. Mūsų dailininkų sukurti p. ženklai pasižymi originalumu ir darniu spalvų deriniu.

Renkant p. ženklus žmoguje susiformuoja specifinės savybės, kurių kiti asmenys neturi. Filatelistas daug greičiau pastebi visokias smulkmenas, kurių neįgudęs asmuo nemato. Todėl filatelistas, kaip ir chirurgas, laikrodininkas, precizinių aparatų tikrintojas, bus daug akylėsnis ir savo darbą geriau atliks.

Filatelija pratina žmogų prie tvarkingumo ir sistemingumo. Pašto ženklai turi būti tvarkingai ir švariai sudėti į albumo lapus. Į p. ženklų parodas neįimami tokie p. ženklai, kurie yra taukuoti, suglamžyti. Daug gydytojų renka pašto ženklus ir dažnai pataria savo pacientams

taip pat rinkti pašto ženklus, nes tai įdomus ir raminantis užsiėmimas. Karo liginėse, našlaičių prieglaudose yra sudaromi filatelistų klubai, kuriuos remia po kraštą išsisklaidžiusios filatelistų draugijos. Sunkiai dirbantiems filatelija padeda atsigauti ir išsiblaškyti.

Valstybės pripažįsta visokeriopą filatelijos reikšmę, todėl stengiasi p. ženkluose parodyti žymiuosius ir nuspelniusius veikėjus. Jos p. ženkluose parodo kas krašte yra gražiausia ir įdomiausia. Mokyklų mokiniai gali daug išmokti apie atskirų kraštų geografiją, gamtą, istoriją.

JAV turi net specialią įstaigą (U.S. Philatelic Agency, Washington, D.C.), kur filatelista aprūpinami visa filateline medžiaga.

Panaši įstaiga yra ir Kanadoje, kuri aprūpina filatelistus nevartotais pašto ženklais ir su gražiais antspaudais papuoštais pirmos dienos vokais. Šie vokai yra lyg ir p. ženklų gimimo pažymėjimas: jie turi pašto antspaudą, kuris pažymi pašto ženklo pirmą dieną, kada tas p. ženklas buvo panaudotas ant voko. Tos įstaigos adresas: Philatelic Service, Canada Post, Ottawa K1A 0B5.

Pašto ženklų rinkiniai dažnai yra parduodami. Retesnių pašto ženklų kainos kyla, todėl likviduojant p. ženklų rinkinius dažnai investuoti pinigai grįžta keletopai.

K.

ISIJUNKITE Į ALGŲ TAUPYMO PLANĄ DABAR

Ir vėl proga. Šį kartą netgi geresnė. Nuo šių metų galite pirkti jungtinių palūkanų ląkstus pagal algų taupymo planą. Po pirmųjų metų gausite palūkanų palūkanas.

Milijonai kanadiečių pastebėjo, kad algų taupymo planas (Payroll Savings Plan) yra puikus būdas taupyti sistemingai. Ir tai yra lengva. Patogu. Dabar, įvedus jungtinių palūkanų ląkstus, jūsų santaupos automatiškai kiekvienais metais nuolat didės.

NAUJI JUNGTINIŲ PALŪKANŲ LAKŠTAI

Jungtinių palūkanų ląkstai (The Compound Interest Bond), įsigijami pagal algų taupymo planą, atitinka jūsų poreikius.

Šis naujas ląkstas automatiškai reinvestuoja jūsų palūkanas garantuotu metiniu 8.6 nuosimčiu. Štai kaip didėja jungtinės \$100 palūkanos:

Lpkr. 1	Vertė	Lpkr. 1	Vertė
1978	\$107.00	1983	\$158.78
1979	\$115.81	1984	\$171.77
1980	\$125.34	1985	\$185.81
1981	\$135.63	1986	\$200.97
1982	\$146.76		

Jungtinių palūkanų ląkstai gaunami po \$100, \$300, \$500, \$1,000 ir \$5,000.

Kartą pilnai apmokėti jungtinių palūkanų ląkstai gali būti iškeisti į reguliarių palūkanų ląkstus (pradedant nuo \$300), už kuriuos mokamos metinės palūkanos lapkričio 1 dieną čekiais arba tiesioginiu indėliu į jūsų taupomąją arba čekių sąskaitą. Tai gali būti sutvarkyta jūsų banke arba investavimo įstaigoje.

Jungtinių palūkanų ląkstai gali būti iškeisti į grynus pinigus kiekvienu momentu. Įspirkimo atveju gausite visas reguliarias metines palūkanas ir taip pat susidariusias jungtines palūkanas.

GERAS PELNAS

Naujieji Kanados taupomieji ląkstai yra pažymėti 1977 m. lapkričio 1 d. data ir duoda vidutiniškai metinių palūkanų 8.06%, jei išlaukiama iki nustatyto termino. Kiekvienas naujas ląkstas pirmaisiais metais duoda 7% palūkanų ir kiekvienais likusiais metais — po 8.25%.

PASIRAŠYKITE ŠIANDIENĄ!

Nepraileiskite. Pasinaudokite proga ir pirkite naujus jungtinių palūkanų ląkstus pagal algų taupymo planą. Pasirašykite šiandieną ir sekite savo santaupų didėjimą.

NAUJI KANADOS TAUPOMIEJI LAKŠTAI

8.06%
vidurkis palūkanų iki termino galo

Solistas RICARDAS DAUNORAS dainuoja koncerte, kurį surengė PLJS valdyba Toronto Lietuvių Namuose š.m. rugsėjo 18 d. Nuotr. A. Šeškaus

Jauno solisto koncertas

V. VERIKAITIS

Sol. Ričardo Daunoro koncertu Toronte visuomenės susidomėjimas buvo didelis. Erdvi L. Namų salė buvo pilnutėlė klausytojų, kurių eilėse buvo daug londoniečių ir kitų kolonijū tautiečių. Mūsų žmonės naujos meninės pažingos godžiai laukia.

R. Daunoro koncerto programa buvo dviejų dalių — lietuviškos ir tarptautinės. Pirmoje dalyje padainavo: „Kur tas šaltinėlis“ (liaudies daina), „Žaliojo lankelė“ — J. Tallat-Kelpšos, „Augau aš pas tėvelį“ — L. Abariaus, „Mergužėlė brangi“ — St. Šimkaus, „Tamsiojo naktelė“ — St. Šimkaus, „Anoj pusėj Dunojėlio“ — St. Šimkaus, „Esk, karvutė“ — J. Gruodžio, „Auki, berželi“ — V. Blūšiaus, „Ši naktelė per naktelę“ — M. Petrausko.

Si grupė dainų jau seniai išdainuota mūsų dainininkų, išskyrus „Auki, berželi“ ir „Ši naktelė“. Jos praskambėjo santūriai, be didelių interpretacijų prasmų. „Tamsiojo naktelė“ pasigesta paskutinio posmo, kuris tą dainą lyg ir išbaigia. Iš tos grupės dainų R. Daunorui geriausiai pavyko „Esk, karvutė“. Publikos geriausiai buvo priimta „Auki, berželi“ — romansėlis, kurio kartojamai žodžiai „ar begriš, nežinau“ klausytojus jaudino.

Antroje dalyje R. Daunoras pasirodė su tarptautinių kompozitorių dainomis bei arjomis: „La Serenada“ — P. F. Tosti, „Takelis miške“ — C. Biccio, Rudolfo kavatinė iš operos „Sonnambula“ — V. Bellinio, Fiesko arija iš operos „Simon Boccanegra“, Bazilio arija iš operos „Sevilijos kirpėjas“ ir L. Van Beethoveno „In questa tomba“. Prie do padainavo norvegų dainą „Mano gimtinė“ ir lietuvių liaudies dainą „Jūroje laivelis plaukia“. Antros dalies romansai ir arijos buvo dainuotos italų kalba, išskyrus virš programos padainuotą dainą.

Du pirmieji lengvojo žanro romansai praskambėjo, kaip ir

turėjo praskambėti, laisvai, baritoniskai. Jo balsas skambėjo laisvai, be jokio dirbtinio tamsinimo. Čia jis pasirodė kaip gražaus baritono dainininkas. Jis turėjo savo balsą lavinti šia linkme. Arijose jis bandė balsą perdaug tamsinti. Dėlto nukentėjo balso skambumas. „Boccanegra“ arijoje trūko didesnio įsijautimo. „La calunioje“ nerajosi pajusti didesnį šmeižiko apgaudinėjimą. Čia pasigesta ryšknesnio balsinio pakeitimo, daugiau variacijų nuo „tyliai, tyliai pamažėli“ iki „pagaliau kaip iš patrankos“. Si arija praskambėjo gan blankiai, nors ji pas dainininkus vyrauja kaip kartoti prašomas dalykas.

R. Daunoras scenoje atrodė gerai. Kultūringa laikysena ir laisvi rankų mostai bei veido išraiška buvo vietoje ir reikšmingi.

Solisto balsas po keleto metų studijų sustiprėjęs ir gaus spalvas, kurių dar pas jį trūkstą. Programą sudarant, reikėtų pažiekti naujesnių dainų. Ypač pasigesta lietuvių kompozitorių sukurtų dainų. Jų yra geras pluoštas ir naujų, ir senų. Taip pat pageidautinas didesnis kontrastas tarp pasirenkamų dainų.

Darius Lapinskas palydėjo pianinu dainininką jautriai ir muzikaliai. Jo dalyvavimas daug prisidėjo prie šio koncerto pasisekimo.

Kelios pastabos dėl pačios programos pravedimo. Programos buvo išspausdintos. Mes visi lietuviškai skaityti mokame, tad buvo lyg ir neįauku, kai pranešėja po įvado ėmė skaityti ir dainų pavadinimus. Taip pat eilėraščių skaitymas dainos reikalingas. Atvykome į dainų koncertą, o ne į poezijos ir dainų vakarą. Tad to ir laikykime.

Koncertą reikia laikyti pavykusi. Už tai turime dėkoti solistui ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybai už jo surengimą ne tik Toronte, bet ir kitose Š. Amerikos lietuvių kolonijose.

Atsiųsta paminėti

SALTINIS nr. 3. Kas du mėnesiai išeinantis žurnalas, leidžiamas Tėvų marijonų ir Sv. Kaizerio Sąjungos, redaguojamas kun. S. Matulio, MIC. Leidėjų adresas: 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, Britain.

KRIVULĖ nr. 1, kovas. V. Europos lietuvių sielovados leidinys, gaunamas pas red. kun. P. Celišį, Kirchenstr. 6, 8939 Bad Woerishofen, W. Germany.

FILATELISTŲ DRAUGIJOS „LIETUVA“ BIULETENIS nr. 3, liepą. Administratoriaus adresas: Kazys Rožanskas, 3450 W. 62nd St., Chicago, Ill. 60629, USA.

JAUNIMO BALSAS nr. 3, birželis. Leidėjai nepažymėti. Atrodo, juos sudaro redakcija priklausanči jaunųjų grupė — W. Fischer, A. Hermanas, J. Jurkšaitė, D. Mažeika, A. Siugzdinis, M. Siušelis ir A. Vilčinskaitė. Redakcijos adresas: c/o A. Vilčinskis, Zaehringstr. 54, 69 Heidelberg, W. Germany.

NERINGOS DRAUGAS. Du šioje stovyklavietėje šapiografu išleisti laikraščiai. Vienas jų skirtas berniukų stovyklai š.m. birželio 26 — liepos 9 d.d., kitas — mergaičių stovyklai su liepos 23 d. data. Abu turi ilgus redaktorių sąrašus.

THE LITHUANIAN SHORT STORY FIFTY YEARS. Selected and edited by Stepa Zobarskas. Lietuvių rašytojų novelių antologija, išleista 1977 m. Manyland Books, Inc. leidyklos su JAV Lietuvių Fondo parama. 464 psl., kietais viršeliais. Kaina \$12.50. Leidyklos adresas: 84-39 90th St., Woodhaven, N.Y. 11421, USA. Tel. (212) Hickory 1-6768. Antologijoje yra įtraukti rašytojai: Vaizgantas, A. Vienuolis, I. Šeinius, J. Savickis, P. Tarulis, A. Tulyas, J. Grušas, V. Alantas, V. Ramonas, L. Dovydenas, J. Gliuda, J. Jankus, A. Vaičiulaitis, P. Andriusis, K. Barėnas, N. Mazalaitė, J. Kralikauskas, A. Škėma, S. Zobarskas, M. Katiliškis, A. Baronas, J. Kaupas, A. Landsbergis, V. Žilinskaitė, R. Lančauskas, I. Meras, K. Almenas ir J. Aputis. Įvadinis straipsnis — A. Landsbergio.

LAISKAI LIETUVIAMS nr. 8, rugsėjis. Religinės ir tautinės kultūros žurnalas, leidžiamas Tėvų žurnitų, 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636, USA.

MŪSŲ SPARNAI nr. 42, 1977 m. birželis. Lietuvių evangelikų reformų žurnalas. Adresas: 5230 So. Artesian Ave., Chicago, Ill. 60632, USA.

Tautos individualybės jėškant

VYTAUTAS A. JONYNAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Visa tai galbūt žinomi dalykai, bet verti, kad juos dažniau prisimintumėm. Iš viso, norint vienu sakiniu aptarti Bagdanavičiaus pasaulėžiūrą, galbūt geriausiai tiktų jo cituojamas prof. St. Salkauskio tvirtinimas: „Lietuvių tauta niekada nėra buvusi tuo, kuo ji galėjo būti“ (Romuva, 1921). Šis tikėjimas savo tautos kūrybingumu, jos neišnaudota potencialia leidžia autoriui kritiškiau žvilgtelti į kaikius išorines apraškas, būdingas mūsų „gyvenimo stiliui“.

Skyrelyje „Lietuvių pačiai“ autorius pagali skaitytoji nusibodusiu kaimo kultūros, būrimų, papročių aprašymų, kaip būrimai, Užgavėnės, svotbinės rėdos ir t.t. Jų vietoj jis pažvelgia į įvairias žmogaus reikšimos sritis, kaip kad požiūrį į darbą, į laisvalaikio praleidimą, svečiavimosi būdą, vyro ir žmonos santykius šeimoje, vaikų auklėjimą, santykius su kitais žmonėmis, valgymo būdą ir t.t. Tenka paminėti, kad šioje dalyje nedinga „plavinėjimo“, greitai sumestų ir pertoli siekiančių apibendrinimų. Net ir neypatingam germanofilui nepakeliui, sakysim, Paul Claudelio teigimas, kad vokiečiai esant „rūgstanti tauta“. P. Claudelis yra geras rašytojas, bet šio srityje, deja, menkas autoritetas. Arba nesinori pritari auto-riui, kad čikagiešių operos pamėgimas turis ką bendro su lietuvių tautos muzikalumu. Ar nepaprastai būtų aiškinti, kad valdžių lepinama opera (visu- mojo primityvi meno forma) iš-igio tam tikrą prestižą smulkio Lietuvos miesčionijoje, ir to at-avimu nesugebam, deja, atsikra-tyti iševijoj.

Kaip pats autorius vienoj vietoj pripažįsta, kaikiurie jo samprotavimai buvo susilaukę kriti-ko iš Pedagoginio Instituto stu- dentų kaip perdaug paviršutini-ki. Mūsų manymu, liuanisti- nės mokyklose, liuanistiniuose seminaruose tokia, tegu ir pa- viršutiniška, lyginamoji anali- zė yra kur kas svarbesnė už va- dinamąjį „krašto pažinimą“, verčiant iškalbi Lietuvos upių vardus ar ežerų plotį ir gyli. Jom labiau, kad kaikiur Bagdanavi-čiaus iškėlia eilę būdingų reiškinių. Taip, sakysim, aptardamas vaikų auklėjimo būdą jis rašo:

Lietuviškoje tradicijoje berniukas kažkaip išauga pats. I vyrus jis nėra pakeliamas. Tėvas juo nesirūpi- na... Siame fakte reikia įsikoti priežastis, kodėl praeityje nesukū- re kompaktiška politinė visuomenė. Mes politinėje Lietuvos istorijoje tu- rime vadų ir kunigaikščių, bet netu- rime vyrių. Ir net vėliau, 16 šimt- metyje, kai diduomenės atsirado ga- na didelis skaičius, ji neturėjo tarp savęs ryšio...

Sis visuomeninis, t.y. vyriško auklėjimo, trūkumas lietuvių tautoje padeda išaiškinti pagrindines lietu- vių tautos nesėkmes. Nebuvimas vy- riško dialogo lietuviška valdancija vi- suomenė darė pažeidžiamą, nepai- sant to, kad joje buvo sveiko noro formuoti visuomenę.

Ir toliau, aptardamas lietu- vių tautos svečiavimosi būdą, tą „lindimą trobon“, autorius vėl pabrėžia vyriškų sueigų nebui- mą:

...Lietuvių tautoje nėra išdirbtą pastovių vyrų susitikimų progų, kaip pvz. turnyrai, sporto varžybos, teis- mai, medžioklės, mugės ir pan. Taip pat čia nėra išugdyta atitinkamų su- sitikimų vietų, kaip pvz. prekyvie- tės, užiegos namai, miestų aikštės ir pan.

Šios pastabos įdomios ir gal teisingos, bet skaitytojas vėl ma- lasi užburtame rate. Autorius kažkaip neišdrįsta pasakyti to, kas kiekvienam kvebekiečiui aišku, kad, kaip ir jų, mūsų „Folk Society“ mentalitetas yra kolonizuoto žmogaus (esprito du colonisė).

Užtat naivoka, kai autorius bando aiškinti, nuklįsdamas kažkur pristorėn, mūsų tautos igimtą užsivėrimą savyje, kon- servatizmą, atžagareiviškumą. Taip, sakysim, paminėjęs, kad lietu- vių kalba išlaikė senovines lytis, jis priskiria šį reiškinį mū- sų tautos konservatizmui, o ne „isolat“ situacijai.

Jeigu ji būtų buvusi atviresnė ki- toms tautoms ir kultūroms, ji tokios grynos kalbos nebūtų galėjusi išlai- kyti.

Pastebėję tradicinį lietuvių tautos nenorą maišyti su kitomis tautomis, mes turime konstatuoti, kad mūsų išsivijęs susirūpinimas išlaikyti lietu- vių kalbą kaina yra ne atsitik- tinis reiškinys, bet gili lietuvių tau- tos prigimties apraška. Ši laikysena nėra nieks nors naujai įstrata ar vi- suomenei padikuota. Ji oraniskai kyla iš jos istorijos prigimties.

Mes mėgstame kalbėti apie žemę,

taciau nei vienas iš ateivių JAV ne- nuejo į žemės ūkį. Tai reiškia — ša- lia kitų priežasčių — kad mes esame neramios indoeuropiečių klajokliš- kos dviasios žmonės, kurie nori gy- venti dideliais būriais ir maišyti iš savo ir ne savo reikalus.

Kaip sau norit, skaitytoji sunku patikėti tokiu determi- nizmu. Jeigu jau Bagdanavičius būtinai norėjo išaiškinti mūsų konservatizmą, nužėgiolęs iki akmens amžiaus sutemų, būtų daugiau radęs parako savo teo- rijoms pasiskaitęs Germaine Tillion analizę. Jinai, taip pat grįždama į neolitinę gadynę (prieš 8.000 metų), kažkaip įtiki- namiau aiškina stagnacijos prie- žastis. Pasak jos, perėjimas iš klajoklinės kultūros į žemdir- bystę (ypač, kai jis nestumiamas augštesnėn pakopon augančios socialinė stagnacija (Andrė Mi- chel "Recherches récentes sur les roles des sexes dans le monde". Current sociology / Sociologie contemporaine, vol. 22, No. 1-3, p.p. 393-420). Šios grandi- nės reakcijos padariniai dar ir šiandien aiškiai pastebimi Vi- dūrmio jūros kraštuose, Afga- nistane ir t.t. Kuo mes geresni? Juk ir Sruoga "Milžinio paunks- mėj" išreiškia Svitrigailos lū- pom kažką panašaus:

O Jogalia, žaltys, rožančių suokdams, Kaip įsikibo į sijoną bobai, Tad boba pas pavirto dar bjuresne. Ir mano jis, kad išlitas pasaulis Drauge su juo po sijonu palindo...

Ir Z. Ivinskis kažkada "Ai- duose" apibūdino lietuviškąją pasaulėjautą kaip matriarchati- nės kultūros padarinį. Bet mums būtų džiugu, kad šiuo klausimu

PRANEŠIMAS IS BRAZILIJO

Lietuvio profesorius paskaita

LONDRINA. Seniau žinojo- me, kad tolimame Londrinos mieste universitete darbuojasi pora lietuvių, ten nusikėlusių iš S. Paulo. Po dr. Klimo ten lan- kymosi atsirado ir daugiau lietu- vių ar bent lietuviškos kilmės mokslo darbuotojų, apie kurių buvimą iki šiol nieko nežino- jom.

Rimgaudui ir Emantei Jūrai- čiams užsiminus, kad Ročeste- rio universiteto profesorius kal- bininkas Antanas Klimas lanko- si Brazilijoje, Londrinos univer- siteto vadovybė panoro jį atsi- kvieisti bent vienai paskaitai į Londriną, pasiūlydama apmokė- ti lėktuvu kelionę iš S. Paulo ir atgal.

Dr. A. Klimo atvykimu ir jo paskaita susidomėjimas buvo nelauktai didelis. Universitete tebekomentuojamas ir dabar. Paskaita buvo anglų kalba, ku- rią čia pat viena profesorė vertė į portugalų kalbą. Dr. A. Kli- mas iškėlė lietuvių kalbą kaip „pedra fundamental“ lingvisti- kos mokslui. Paklausimų ir pa- sikalbėjimų metu visus nustebi- no kalbų mokėjimu: su vienu kalbėjosi bulgariskai, kitam at- sakinėjo lenkiškai, su trečiu aiš- kinosi rusiškai, vokiškai, prancūziškai... Profesorei — vertėjai — anglų kalbos padėjo portu- gališkai, pastebėdamas, kad dar

oponuotų autoriui kokia sesė lie- tuvaitė — sociologė ar antropo- logė, Viena neužmirština, bū- tent, kad ilgi priespaudos šimt- mečiai neabejotinai prisidėjo prie šių patologiinių brojų atsi- radimo.

Paskutiniuosius knygos sky- rius sudaro tautosakinės studij- jos, kuriomis autorius bando re- konstruoti senosios lietuvių ti- kybos elementus. Iš jų įdomiau- sias yra skyrelis, aptariantis lau- mių religiją ir suglaustai išsa- kas Bagdanavičiaus dar neiš- spausdinto platesnio veikalo ta tema mintis. Nemažiau įdomūs straipsniai, nagrinėję žalčio kul- tūrą, vilkinę religiją bei Perkūno kovą su velniu.

Dar kartą tenka apgailestau- ti, kad Bagdanavičius pasyktė- jo mums straipsnio, nusakančio, kiek yra pažengę šioje srityje kitų mokslininkų darbai. Tiesa, jis mini Elenos Bradūnaitės straipsnį „Lituanus“ žurnale (kaikiur minima M. Gimbutienė), bet apie J. Greimą, kurio straips- niai „Metmenyse“, atrodo, bus atvertė visai naują lapą mūsų senovės religijos tyrime, ar J. Balio darbus visai neužsimena- ma. Gal todėl, kad Greimo ana- lizės pasirodė palyginti neseniai („Metmenys“, nr. 28, 1974; nr. 32, 1976; nr. 33, 1977).

Nežiūrint to, V. Bagdavi- čiaus veiklas tikrai vertas dė- mesio ir norėtųsi tikėti, kad jis sukels gyvų diskusijų.

Vytautas J. Bagdanavičius, **TAU- TOS SAMPRATA IR LIETUVIŲ Tautos INDIVIDUALYBĖ.** Pa- skaitų kursas Čikagos Pedagogi- niam Lituanistikos Institute. Či- kaga. Autoriaus leidinys, 1977 m., 132 p., \$3.00.

nelabai gerai šią kalbą mokas...

Daugeliui atrodė tiesiog ne- įtikimas toks daugelio svetimų kalbų mokėjimas. Prof. Klimas keliais atvejais pastebėjo, kad lietuvių kalba yra jo tėvų kalba. Jo lankymosi Londrinos lietu- vių niekada negalės pamiršti.

Siuo metu valstybiniame Lon- drinos universitete darbuojasi še lietuviškos kilmės augštojo mokslo darbuotojai: José Vitor Jankevičius — patologijos de- part., Zita Kil — filosofijos dr. — filosofijos depart., Maksas Pudelskis — oftalmologijos de- part. akių ligų specialistas, Emantė Jūraitienė — biologijos departamentas, Rimgaudas Jū- raitis — fizikos departamente kaip federacinės valdžios sti- pendininkas S. Paulo fizikos in- stitute baigė rašyti tezė iš Esta- do Solido (solid state) srities.

Prie Londrinos, Rolandijoje, ūkininkauja humanitaras Jonas Jaiūnas, plačiai aplykėjęs ži- nomas, kaip „Joao Lituanos“.

Londrinėje gyvena Ana Pet- rauskaitė — Ziober, kurios sūnus Osvaldas yra technologijos in- tituto elektronikos skyriaus di- rektorius prie S. Paulo universi- teto, pagarsėjęs mokslininkas, o Anos Ziober duktė yra garsi pia- nistė Londrinėje.

Vienas kitas lietuvis yra ir (Nukelta į 9-tą psl.)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

DAILIŲJŲ MENU KLUBE Kali- fornijoje, Los Angeles mieste, šia vasarą viešojo humoristinės poezijos atstovas Antanas Gustaitis, atšven- tės amžiaus septyniasdešimtmetį, su savo žmona Aleksandra, buvusia ak- tore. Svečias iš Bostono skaitė felje- toną „Jubilėjinė garbingo žmogaus diena“ ir keletą humoristinių eile- raščių, o A. Gustaitienė meniškai perteikė ištrauką iš J. Kralikausko romano „Vaisvilkas“.

OSKARO V. MILASIAUS šimto metų gimimo sukaktis Sydnėjaus lietuvių klube, Australijoje, bus pa- minėta spalio 23 d. Rež. P. Rūtenis įspenizuos jo poemą „Lemuelio mirtis“, paskaitą apie prancūziškai rašiusį mūsų poetą bei dramaturgą skaitys „Mūsų Pastogės“ red. V. Ka- zokas.

LINKUVOS GIMNAZIJOS MONO- GRAFIJA jau atiduota spausuvei. Ją redagavo dr. A. Šešplaukis, monografiijoje taigpi pateikiantis auten- tiškų žinių apie istorinius įvykius Linkuvoje bei jos apylinkėse. P. Bū- tėnas paruošė studiją apie linkvie- čių tarmę, gimtąjį vysk. K. Paltaro- ko Gailionių kaimą, duoda atsimini- mų iš gimnazijos mokinių gyvenimo. Su Linkuvos kultūrinio, ekonominiu, pramoniniu gyvenimu bei apylinkių žemės ūkiu supažindina dr. J. Kaš- kelis ir I. Andrašius. Dr. V. Ma- ciūnas pateikia studiją apie dr. Juo- zą Maciūną. Monografiijoje taigpi ob- jektyviai įvertinami buvusieji gim- nazijos direktoriai — I. Brazdžiūnas, S. Vaitkevičius, B. Bučinskis. Mintis išleisti gimnazijos monografiją kilo 1976 m. rugsėjo 4 d. Čikagoje įvy- kusiam linkuviškių pasitarime. Šiam reikalui finansų komisiją suda- rė dr. O. Vaškevičiūtė, A. Indriulytė — Elviena ir I. Andrašius. Jie krei- pėsi į visame laisvajame pasaulyje išsiblaškičius linkuviškius ir jau su- rinko \$2.500. Monografijai išleisti dar reikės apie \$1.000. Pinigus ir čė- kius prašoma siųsti Ignui Andrašiu- niui, 5731 So. Washtenaw Ave., Chi- cago, Ill. 60629, USA.

DAIL. JUOZAS SODAITIS yra be- ne labiausiai pasižymėjęs knygkne- lių kūrimu iševijoj. „Exlibris-Re- vue“ žurnalas, leidžiamas danų, vo- kiečių, prancūzų ir anglų kalbomis, net du puslapius paskyrė jo kūrybai, įdėdamas devynių knygknešlių nuo- traukas. Keturiomis kalbomis skai- tytojai supažindinami su dail. J. So- daičiu bei jo kūrybiniu keliu.

„LIETUVIŲ DAINŲ AMERIKO- JE“ II rinkinį, apimantį lyrynes dai- nas, jau baigia spausdinti Tėvų pran- ciskono spaustuvė Brooklynje. Dai- nas surinko ir apie 400 psl. turėsan- čią knygą redagavo dr. Jonas Bala- jon [trauktos 702 Amerikos lietuvių dainos, užrašytos 1949-52 m. su teks- to paaiškinimu, bibliografija, angli- ka santrauka, dainininkų nuotrauko- mis. Tiems, kurie šį leidinį užsai- kys iki spalio 1 d., jo kaina — \$6, o vėliau reikės mokėti po \$8. Užsaky- mai siunčiami leidojo adresu: Lith- uanian Folklore Pub., 1105 Chiswell Lane, Silver Spring, Md. 20901, USA.

CHEMIKŲ DRAUGIJA Sao Pau- lo mieste, Brazilijoje, kasmet skiria garbės diplomus savo nariams, pasi- žymėjusiems moksliniais darbais, paskelbtais chemikų spaudoje. Šis diplomas už 1976 m. darbus buvo paskirtas Antanui Stoniui, Suzano popieriaus fabriko direktoriui. Lig šiol tokius diplomus gaudavo tik universitetų chemijos fakultetų pro- fesoriai.

ANTANO SKĖMOS DRAMA „ZVAKIDĖ“ Buenos Aires mieste, Argentinoje, spalio 30 d. suvaidins naujoji saviveiklinio teatro grupė „Liepsna“.

DR. VLADAS JUDEIKA, ekono- mistas, rugsėjo 11 d. mirė Los An- geles mieste, sulaukęs 77 metų am- žiaus. Velionis buvo Lietuvos kariuo- menės savanoris, baigęs pirmąją ka- ro mokyklą laida, dalyvavęs kovose su bolševikais ir lenkais. Ekono- mijos daktaro laipsnį gavo Austrijoje, Graco universitete, už disertaciją apie žemės reformą Lietuvoje. Dirbo referentu finansų ministerijoje, valstybės taryboje, kainų tvarkyto- ju, pramonės departamento vadovu, vyr. asistentu Kauno universiteto fi- losofijos fakultete. 1936-40 m. buvo vyriausiu „Tautos ūkio“ redakto- riu, politiniais bei ekonominiais klausimais rašė „Vaire“, „Zidinyje“, „N. Romuvoje“, „Ryte“, „Lietuvos Aide“. Atvykęs į JAV, nuo 1949 m. profesoriavo Portlando universitete Oregone. Prieš mirtį velionis paruo- šė dviejų dalių veiklą apie marksiz- mą „Didžioji iluzija“, kurio I tomas jau yra išleistas, o II dar spausdina- mas. Velionies atminimui yra suda- rytas specialus fondas, kuris užbaig- s „Didžiosios iluzijos“ išleidimą ir šį veiklą stengsis plačiai paskleisti. Lietuviai prašomi jį užsisakyti sau bei savo bičiuliams. Aukų laukiama šiuo adresu: Prof. V. Judeika Me- morial Fund, c/o Julius Jodelė, 14803 Sutton St., Sherman Oaks, Cal. 91403, USA.

ALGIRO LANDSBERGIO DRA- MA „Šventasis narvas“, premjeros susilaukusi ateitininkų kongrese Kle- velande, čikagiečiams bus suvaidi- nta spalio 1, šeštadienį, Marijos gim- nazijos salėje. Dalyvaus tie patys aktoriai su rež. D. Lapinsku.

ALGIRO LANDSBERGIO DRA- MA „Šventasis narvas“, premjeros susilaukusi ateitininkų kongrese Kle- velande, čikagiečiams bus suvaidi- nta spalio 1, šeštadienį, Marijos gim- nazijos salėje. Dalyvaus tie patys aktoriai su rež. D. Lapinsku.

ALGIRO LANDSBERGIO DRA- MA „Šventasis narvas“, premjeros susilaukusi ateitininkų kongrese Kle- velande, čikagiečiams bus suvaidi- nta spalio 1, šeštadienį, Marijos gim- nazijos salėje. Dalyvaus tie patys aktoriai su rež. D. Lapinsku.

VILNIAUS UNIVERSITETO bo- tanikos ir genetikos katedros prof. N. Ivanauskienės pranešimu, Lietu- voje dabar yra keliasdešimt botani- nių draustinių. Vienas paskutiniųjų — pievos prie Merkio upės, kuriose aptiktas smėlinis eraičinas, savo šak- nimis stiprinantis smėlynus, upių krantus. Šio augalo radimvietė yra pirmoji visoje Sovietų Sąjungoje. Tarp kitų retų augalų minėtinos sta- čiosios bei japoninės dirės, didysis asiūklis. Raseinių rajone rastas be- kočio ažuolo miškas. Lietuvos auga- lija pradėjo tyrinėti XVIII š. Vil- niaus universiteto prof. Z. Ziliberas.

LIAUDIES DRAPOS MENO TEATRA Silutėje įsteigė ir jam ilgus metus vadovavo rež. Magdalena Chomicie- nė. Dabar šis teatras jau turi ir moksleivių studiją, kurios vadovė yra Irena Česnienė. Moksleiviai šiu- tiškiams bei apylinkių gyventojams yra suvaidinę G. Malino „Ei, draugu- ži, sveikas!“, V. Palčinskaitės „Spy- ruoklinį kareivėlį“, Justino Mar- cinkievičiaus „Seku, seku pasaką“. Siemet moksleivių teatro studija pa- ruošė dvi premjeras — T. Jano ko- mediją „Kai tau šešiolika“ ir A. Vol- kovo knygos „Smargdo miesto bur- mistras“ inscenizaciją „Pasakų šaly- je“. Pastarąją režisavo Vilniaus kon- servatorijos Klaipėdos fakultetų stu- dentas Robertas Ivanauskas kaip sa- vo diplominį darbą.

LIETUVOS ISTORIJS IR ET- NOGRAFIJOS muzėjų Vilniuje pra- turtino pertvarkyta archeologijos skyriaus paroda, papildyta 1968-77 m. radiniais. Naujojo akmens am- žiaus žmonių būitį bei kultūrą at- skleidžia paskutiniai Sventosios ir Nidos gyvenviečių tyrinėjimų radi- niai, priklausantys trečiajam tūks- tantmečiui prieš Kr. gimimą: žūklės ir medžioklės įrankiai, namų ūkio padargai. Čia taigpi sutelkti ir se- niausieji meno paminklai — dvi ap- eiginės lazdos, stulpas su žmogaus galvos skulptūra, puodai su žmonių figūromis, atstovaujantys kultūrinei Narvos—Nemuno žvejų būčiai. Ak- mens amžiu užbaigia virvelinės ke- ramikos radiniai gyvenvietės. Anks- tyvųjų geležies amžių, apimančių pa- kutiniuosius šimtmečius prieš Kr. gimimą, papildė žalvariniai, sidab- riniai, moliniai daiktai iš Narkūnų pilikalnio ir Eglėškių pilkapių, tur- tingo vyro kapo Taurapilio pilka- pyje.

VILNIAUS OPEROS IR BALETO TEATRAS naujai sezoną pradėjo rugsėjo 3 d. tradiciniu G. Verdi operos „Traviata“ spektakliu. Ruo- šiania naujoji J. Juzeliūno opera „Sukilėliai“, su kuria numatoma da- lyvaui sąjunginiam konkursu. Jau- nas baletmeisteris V. Brazdylis sa- vo debiutui yra pasirinkęs L. Min- kaus „Don Kichotą“. Sekančiais me- tais nauja V. Klovos operos „Pile- nai“ pastatymą paruos rež. V. Mikš- taitė, dirigentas R. Geniušas ir dail. F. Navickas. Vaikams bus skirta V. Chaeto opera „Batuotas katinas“, kuria stato rež. E. Domarkas, diri- gentas D. Samėnas, leningradietė dail. I. Birulia. Baletu repertuarą papildys M. K. Čiurlonio vidurinės meno mokyklos paruoštas S. Pro- kofjevo baletas „Petia ir vilkas“. Gruodžio pabaigoje Vilniuje viešs svečiai iš Erfurto — dirigentas U. Nienas, rež. G. Imbelis ir dail. K. Bachas. Su šių vokiečių talka bus pastatyta R. Wagnerio opera „Skra- jantys olandas“. Tuo pačiu metu Weimare, R. Vokietijoje, vilniečiai gastroliuos su E. Balsio baletu „Eglė žalčių karalienė“. Lodžės teatre, Lenkijoje, šį sezoną bus surengta Lietuvos operos savaitė, kurioje da- lyvaus Vilniaus operos solistai — V. Noreika, N. Ambrazaitė, E. Ka- niava, I. Milkevičiūtė. Vyr. dirigen- tas J. Aleksa ten dirigos G. Pucci- ni „Bohema“. Vilniaus operon gas- trolių atvyks Prahos operos barito- nas V. Zitekas, rumunas tenoras E. Germanas, žymioji estų solistė A. Kal. Sol. V. Noreika šį sezoną lan- kys Argentinoje, baletu solistai L. Aškėloviciūtė ir V. Kudžma daly- vaus jaunųjų baletu šokėjų festiva- lyje Italijoje. Vyr. rež. Rimanto Si- pario pranešimu, teatrui vis dar di- delį rūpestį sudaro akustikos pro- blemos, kurias tikimasi išspręsti specialiu skydų pagalba. Gražių vil- čių atečiai teikia pernai teatran iš- jungusios jaunosios solistės J. Ciu- rilaitė, R. Tumuliuskaitė, L. Milke- vičiūtė. Teatre taigpi tobulinasi trys konservatorijos studentai: tenorai J. Valuckas, B. Tamašauskas ir ba- ritoonas E. Vasiševskis.

LIAUDIES MENO DRAUGIJOS Zemaityjos skyriaus meistras savo darbų parodą sureng Palangos pa- rodų paviljone. Joje buvo ištatyta apie 400 medžio ir metalo plastikos kūrinių, dailiosios tektilės pavyz- džiu, gintarinių papuošalų, tapybos darbų. Zemaityjos skyrius, savo eiles papildęs 50 liaudies meistrų, dabar turi apie 600 narių.</

R. Cholkan & Co. Ltd.
Realtor
REAL ESTATE —
GENERAL INSURANCE

SWANSEA, puikus labai geros statybos, dermus vos keletu metų senumo, 7 kambarių vienaaukštis, 3 prausyklos, didžiulė moderni virtuvė, su atviru židiniu ir išėjimu į kiemą, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu.

ISLINGTON-BLOOR, atskiras gražus vienaaukštis (bungalow), puikiai užbaigtas, pilnai užbaigtas rūšys, centrinis vėsinimas, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu; netoli požeiminio traukinio; viena atvira skola.**PRINCE EDWARD DR. - BLOOR**, gražus didžiulis 7 kambarių vienaaukštis (Side split bungalow); pilnai užbaigtas rūšys, centrinis vėsinimas, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, greitas užėjimas, puiki vieta.**JANE - BLOOR**, atskiras originalus keturbutis (4-plex); vandeniu alyva šildomas; garažai su privačiu įvažiavimu; gauna virš \$10.000 metinių pajamų; netoli požeiminio traukinio; apie \$30.000 įmokėti ir viena skola.**JANE - BLOOR**, atskiras 6 kambarių namas, kvadratinis planas, moderni virtuvė, 2 prausyklos, garažas; netoli Bloor; namas be skolos.**RUNNYMEDE - BLOOR**, pilna kaina \$59.900; atskiras mūrinis 7 kambarių namas, 2 prausyklos; garažas su šoniniu įvažiavimu; reikalingas mažo remonto; neblogas parkinys.**INDIAN RD. - BLOOR**, didžiulis 18 kambarių atskiras namas, 4 atskiri butai; gauna apie \$10.000 metinių pajamų; namas gerame stovyje; garažai su plačiu įvažiavimu; apie \$30.000 įmokėti ir viena atvira skola; netoli Bloor ir Lietuvių Namų.**P. KERBERIS,**
2336 BLOOR STREET WEST

tel. 763-5555

namų 535-1584

LIETUVIO SAVININKO VAISTINE
MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIAMI "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos
Kredito Kooperatyvas999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 12 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 8¼%
Antradieniais 10-3	pensijų ir namų s-tas 9%
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias s-tas 7%
Ketvirtadieniais 10-8	depozitų čekių s-tas 6%
Penktadieniais 10-8	DUODA PASKOLAS:
Šeštadieniais 9-1	asmenines 9½%
Sekmdieniais 9.30-1	nekiln. turto 9¼%
	investacines 10%
Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais —	
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.	

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10.000. Pardavime "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Pardaviamos lėmpos ir baterijos. • Pritęs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbols

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepturės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė**PARKSIDE MEAT MARKET**335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Autorite Sales and SERVICE

Telefonas 531-1305

1636 Dundas St. W.

ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave.
(tarp Dundas ir College)

- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Sniginės ir paprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt.

Sav. FRANK PETTIT

Simons TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto

Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeiminio.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijos, "stereo" aparatus, įrengiam gaisro apsaugą (smoke detector)

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų žviesų (1 pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.

Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Nepriklausomos Lietuvos laikais sporto organizacijos skyrė ypatingą dėmesį sportininkų prieauginimui. Nuotraukoje matome Kauno sporto klubo Tauro B klasės futbolo komandą su treneriu (dešinėje) N. Čerėku. Iš tos grupės tik keturiems jaunuoliams pavyko prasimušti į aukštosios lygos klase: iš kairės trečiam — Andriuskevičiui, ketvirtam — Bielkui ir šeštam — Gudui, vartininkui (su megztuku) C. Daukšai. Kairėje pusėje trenerio stovi Bronius Juškevičius, torontiškes Sakevičienės, senjorės, brolis, I. a.

SPORTAS**Pasaulio Lietuvių Sportinės Žaidynės**

PLS Žaidynės įvyks Toronto 1978 m. birželio 28 — liepos 1 dienomis. Pasirošimai vyksta pilnu greičiu ir pagal numatytą planą. Jau veikia organizacinis, varžybinis ir lėšų telkimo komitetai. Sudaryti nuostatai žaidynėms tvarkyti ir numatyta programa. Steigiamai lėšų telkimo komitetui Niujorke, Čikagoje, Klevelande ir Detrote. Sudarytos pagalbinės komisijos — informacijos, nakvynių ir svečių priėmimo, parengimų, lėšų telkimo, žaidynių leidinio ir pirmosios pagalbos.

Organizaciją komitetai sudaro: pirm. Pranas Berneckas, vicepirm. Vincas Ignaitis, sekr. Jonas Karpis, išd. Jonas Nešukaitis, lėšų telkimo koordinatorių Paulius Dunderas ir narys specialieji reikalams Kazimieras Sapokinas. Varžybinio komiteto pirm. yra Andrius Klimas ir nariai — Mindaugas Leknickas, Algis Nausėdas ir Ramūnas Underys.

Žaidynės praversi vakarinėje Toronto dalyje gautas didžiulis ir modernus sportinių įrengimų kompleksas, kurį sudaro "Olympium" pastatas ir aikštynas. Visas kompleksas apima 260 akrų plotą. "Olympium" pastate yra erdvis ir modernios salės krepšinio, tinklinio ir stalo teniso varžyboms, modernus olimpinio ilgio plaukimo baseinas. Stadijone

bus vykdomos lengv. atletikos ir futbolo varžybos, o čia pat esančiose aikštelėse — lauko teniso varžybos. Spalio 15-16 d.d. Klevelande įvyks metinis Salfass darbuotojų suvažiavimas, kuriame bus aptartas žaidynių klausimas. Bus priimti žaidynių nuostatai, programa, nustatytos individualinių varžybų normos ir pan. Žaidynių klausimai užims didžiąją dalį suvažiavimo darbotvarkės.

Jaučiamas didelis susidomėjimas PLS Žaidynėmis ir manoma, kad šis suvažiavimas bus ypatingai gausus.

Krepšinio varžybas šiose žaidynėse pagal esamą projektą numatoma praversti vyrų A, vyrų B, jaunių (buv. jaunių A), jaunučių (buv. jaunių B), moterų, merginų (buv. merg. A) ir mergaičių (buv. mergaičių B) klases. Jaunių ir merginų klasei priklausio gimę 1959 m. ir jaunesni, jaunučių ir mergaičių — 1962 m. ir jaunesni.

Lapkričio 12 d. Toronto Lietuvių Namuose rengiamas vakaras, kurio programą atliks vieno žmogaus teatro, atstovaujamas juokdary karaliaus Vitalio Zukauskio. Pelnas skiriamas PLS Žaidynėms. Visus maloniai kviečiame atsilankyti ir paremti pasaulio lietuvių sportuojantį jaunimą. A. S.

Pažymėtinos atletų pasekmės

Ir šiais metais Londono, Ont., atlečiai gerai užsirekomendavo.

D. Valaitytė — šešta iš 2.000! Nors ir negalvodama Niujorko minimaratone ji sugebėjo išsikvoti šešta vietą, kai 10 km bėgimo varžybose dalyvavo net 2.000 bėgikų. Pavasarį ji dalyvavo V. Vokietijoje Duesseldorfo mieste vykusiose lauko bėgimo (cross country) pasaulio pirmenybėse, į kurias buvo suvažiavę dauguma geriausių pasaulio atletų. Ji laimėjo 29-tą vietą iš 100 bėgikų. Iš kanadiečių tik viena ją pralenkė. Po įtemptų žiemos studijų ir perkrauto darbo Danutė jautėsi labai nusilpusi. Be to, tose pirmenybėse ji užsikrėtė kažkokiu virusu ir negalėjo pasiekti savo ankstesnio pajėgumo. Ji nėra pasveikusi dar ir dabar. Po Niujorko maratono ji turėjo nusitraukti ne tik dalyvavimą kitose šių metų vasarą įvykusiose varžybose, bet taip pat turėjo atsisakyti ir tolimųjų treniruočių. Kanados moterų komanda pirmenybėse gana gerai pasirodė ir laimėjo devintą vietą iš

SPORTAS LIETUVOJE

JAV-Sov. S-gos plaukimo varžybas Leningrade laimėjo amerikiečiai 132:212 taškų santykiu. Sovietų rinktinėje buvo ir šiaulietė V. Penkauskaitė, 200 m plaukime krūtine užėmusi IV vietą. Ją pralenkė dvi amerikietės ir rusė J. Bogdanova.

Pasaulinės baidarių ir kanojų pirmenybės įvyko Pančerevo ežere prie Bulgarijos sostinės Sofijos. Aukso medalius ir pasaulio čempionų vardus iš jų parsivežė panevėžietis Petras Šiurkus su vilniečiu Anatolijum Korolkovu. Jiedu įveikė visus varžovus dvidešimt baidarių maratoninėse 10 kilometrų lenktynėse.

Lietuvos lūknai savo jėgas išbandė Panevėžyje surengtos VI-sios aviacijos sporto varžybose. Dalyviams teko atlikti kelis pratimus. Šioje daugiaaukščiame I vietą laimėjo alytiškis J. Eglinskis, II — klaipėdišis E. Ramonas, III — panevėžietis R. Balys. Komandinio požiūriu stipriausias buvo Alytaus aviacijos sporto klubas, surinkęs 4.405 taškus, gavęs "Sparnų" biuletenio prizą.

Lietuvos lengvosios atletikos daugiaaukščiui varžėsi Vilniuje. Dešimtkovėje stipriausias buvo Vilniaus pedagoginio instituto studentas V. Polikevičius, surinkęs 7.661 tašką ir pasiekęs naują Lietuvos rekordą. Moterų penkiakovės varžybas su 4.210 taškų laimėjo šiaulietė N. Kvietkauskaitė. Tuo pačiu metu vykusiose lengvosios atletikos varžybose jaunių šokimo su kartinė rekordą pagerino "Darbo rezervų" komandos narys R. Vasiliauskas, įveikęs 4 m 40 cm augštį. Dinamietis A. Sarpalis, numetęs kūjį 64 m 78 cm, taip pat pasiekė naują Lietuvos rekordą.

Sovietų Sąjungos jaunių futbolo pirmenybės po 30 metų pertraukos vėl laimėjo lietuviai — Klaipėdos futbolo mokyklos auklėtiniai. Sum-

šėsiolikos dalyvavusių komandų, kai kanadiečių vyrų komanda užėmė tik dvidešimtą vietą iš dvidešimties, t.y., paskutinę vietą. Pirmą vietą laimėjo rusų komanda, o antrą — amerikiečių. Iš moterų pirmą vietą laimėjo labai gerai užsirekomendavusi ispanė Carmen Valero.

A. Barkauskas — geriausias atleatas. Pavasarį įvykusiose atvirose universitetų varžybose Brockport mieste, Niujorko valstijoje, Arvydas buvo pripažintas geriausiu to turnyro atletu (geriausiu iš kanadiečių ir amerikiečių). Tokiu jis buvo pripažintas ir baltiečių atletikos pirmenybėse Toronte š.m. rugsėjo 17 d., kur laimėjo geriausiam atletui skirtą taurę. Universitetų varžybose jis kasmet laimi vienas iš pirmųjų vietų. Vasaros žaidynėse Kičeneryje jis laimėjo du sidabro medalius už diską ir rutulį, o Kanados atletikos pirmenybėse — ketvirtą vietą rutulio stūmimo ir antrą vietą bei sidabro medalį disko varžybose.

D. E.

gaitė įvykusiose baigminėse varžybose jiems pavyko laimėti trejas rungtynes, dvejais sužaisiti lygiomis, surinkti 8 taškus. 1947 m. šias pirmenybes buvo laimėję kauniečiai futbolininkai — I vidurinės mokyklos komanda.

Absoliučiu Pabaltijo parašutizmo čempionu Daugpilyje tapo Lietuvos atstovas A. Gruzdys. Jis greičiausiai atliko šešių akrobatinių figūrų kompleksą ir buvo nepalankiamas tikslumu suoliuose.

Centrinis rankinio teisėjų kursas Danijoje surengė tarptautinę šios sporto šakos taisyklių ir teisėjų komisiją. Juose vieną pranešimą skaitė vilnietis J. Grinbergas, tos komisijos narys. Šia proga buvo įteikti olimpinės Montrealo žaidynėse dalyvavusiems teisėjams specialūs diplomai. Juos parūpino organizacinis žaidynių komitetas su olimpinio komiteto. Diplomą gavo ir J. Grinbergas.

VYČIO ŽINIOS

Buvusiai Vyčio tinklininkei Vandai Zukauskienei, mylimai mamytėi mirus, reikiame gilią užuojautą. Taip pat užjaučiame visą Zukauskų šeimą.

Atviras Vyčio golfo turnyras įvyks spalio 23 d. Hornby Towers golfo lauke, Pradžia — 10 v.r. Visus golfininkus kviečiame atsilankyti į paskutinį šio sezono golfo turnyrą.

Krepšinio treniruotės bus toje pačioje mokykloje Montgomery gatvėje. Tuo tarpu nustatyti sekanti treniruočių tvarka: trečiadieniais nuo 7 v.v. jaunieji A ir jaunieji B, penktadieniais nuo 7 v.v. jaunieji C ir jaunieji D. Kviečiame visus gausiai lankytis treniruotėse. Artimiausiu metu pradėsime CYO pirmenybes. Be to, reikia tinkamai pasiruošti PLS Žaidynėms.

Atletininkų žinios

Nepriklausą jokioms organizacijoms jaunuoliai kviečiami įsijungti į ateitininkus. Praktika rodo, kad vaiko ir jaunuolio brendimui bei pasauliui susidarymui organizacija padeda labai daug. Ateitininkai yra krikščioniškos pasaulėžiūros organizacija, kurios šūkis yra "Visa atnaujinti Kristuje". Jaunimas yra formuojamas pagal 5 principus, kurie yra: katalikiškumas (krikščioniškumas), tautiškumas, šeimiskumas, visuomeniškumas ir inteligentiškumas.

Į ateitininkus gali įsijungti vaikai nuo pirmojo pradžios mokyklos skyriaus. Susirinkimui vyksta atskirai berniukams ir mergaitėms iki VIII skyriaus. Veikia atskiromis grupėmis: I-IV sk., V-VI sk. ir VII-VIII sk. Gimnazistai veikia kartu ir berniukai ir mergaitės.

Raginame visus tėvus, kurių vaikai nepriklausą jokiai organizacijai, susidomėti ateitininkais. Norį daugiau informacijų prašomi skambinti dr. O. Gustainienei tel. 445-4521. Studentai prašomi kreiptis į Rimą Bumbulytę.

Skautų veikla

• XV-toje Romovus stovykloje šeiminkavo: O. Senkienė, L. Česėkienė, T. Slenienė, S. Zaviėnė, V. Klevinskienė, J. Galiuėnė. Ačiū joms visoms už darbą svarbiausiam ūkio skyriuje, kuris veikė labai tvarkingai ir "poniška" maitino stovyklautojus. Ačiū to skyriaus viršininkams A. Grybiui, ps. M. Rusinui, I. Krauskui. Ačiū gail. sėselei B. Stanulienėi už paaukotą laiką ir visas paslaugas.

• V.s. dr. J. Jurgėla, jūrų skautų jūrėjas, paaukojo \$100 jūr. v.s. B. Stundžios knygai "Būrės ir varikliai" leisti. Leidimo k-tas taria skautišką ačiū.

• Šį šeštadienį, spalio 1, pradeda žiemos sezono veikla. "Satrijos" ir "Rambynio" tuntai ir Prisikėlimo Parodų salę renkas 15 min. prieš ketvirtą. Bus trumpa sueiga, po kurios eisim palmados, jungdamiesi prie skautininkų-kių rengiamo Juozo Lukšos - Daumanto ir Romo Kalantos minėjimo. Akademija ir koncertas bus spalio 2, sekmdienį, 4 v.p.p., L. Namuose. Dalyvaukime! Kartu bus gera proga aplankyti retą v.s. fil. Br. Kvikiolio Lietuvos okupacijos ir rezistencijos parodą. C. S.

Sudbury atviraime stalo teniso turnyre dalyvavo Vyčio Glorija Nešukaitytė, kuri laimėjo dvi pirmas vietas — mergaičių 17 m. klasėje ir B klases mišraus dvejetainio varžybose. Moterų vieneto varžybose Glorija pusbaigė pralaimėjo Kanados meisteri M. Domonkos 2:3. Baigimame žaidime M. Domonkos nugalėjo B. Plučaitę 3:0.

S. Amerikos lietuvių stalo teniso pirmenybės įvyks lapkričio 12-13 d. d. Niujorke. Dalyvaus ir Vyčio stalo tenisininkai A. S.

HAMILTONO KOVAS

S. Amerikos lengvosios atletikos žaidynėse Toronte gražiai pasirodė Kovo atstovai: 100 m ir 200 m. vyrų bėgime I v. laimėjo Algis Grajauskas pasekme 11,2 sek. ir 23,4 sek. Jaunių grupėje tuos pačius nuotolius pirmas įveikė Paulius Grajauskas per 11,5 sek. ir 24,2 sek. Jaunių B grupėje (14-15 m.) A. Jodelė buvo pirmas 400 m bėgime — 58,7 sek. ir 800 m — 2 min. 36 sek. Taipgi laimėjo suolyje į tolį II v. ir suolyje į augštį — III. Sveikiname baltiečių meistrus — Hamiltono Kovo atstovus, laimėjusius taip pat svarbius taškus lietuviams.

Nuosirdus ačiū Kanados LF už \$200 paramą mūsų klubui.

Atvirose Kanados stalo teniso pirmenybėse Toronte R. Raguckaitis 13 m. grupėje užėmė II v. Jaunių grupėje D. Bernotaitė pasiekė pusbaigimą.

Tarpmiestinėse rungtynėse tarp Hamiltono ir Flint, Mich., Kovo buvo atstovaujamas L. Koperskytės, R. Bernotaitės, R. Raguckaitės, L. Raguckaitės, V. Bernotaitės, D. Bernotaitės ir D. Koperskytės. Taigi, jaunių ir moterų stalo tenise Hamiltonui atstovavo tik lietuvaitės. K. B.

KSA GOLFO TURNYRAS

1977 m. KSA golfo turnyras įvyks spalio 2, sekmdienį, Georgetown Golf Club aikštyne 11 v.r. Registracija prasidės 10.30 v.r. Primename, kad dalyviai turi būti užsimokėję Salfass nario mokestį už 1977 m. KSA vadovas

REAL ESTATE LTD.

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDUODAMI NAMAI HIGH PARK RAJONE IR
NETOLI LIETUVIŲ NAMŲCONSTANCE-RONCESVALLES, 10 kambarių, atskiras namas, pirmą sykį skelbiamas, virš 1000 kv. p., platus privatus įvažiavimas. Našlė ima **PARDUOTAS** mirtigčių.

CLENDENAN-ROWLAND, palikimas, 8 kambarių duplexas per 2 augštus; geras įvažiavimas, 2 garažai; \$10.000 įmokėti; atpiginta kaina.

JANE — ANNETTE — VIENAUGŠTIS kambarių, pilnai užbaigtas rūšys, nepersejamas, atvira atgal vieną atvirą mirtigčių su \$8.000 įmokejimu **PARDUOTAS**

KLAUSKITE KITŲ PARDAVIMŲ HIGH PARK RAJONE

QUEBEC-ANNETTE, 10 kambarių, mūrinis dvibutis "duplex"; 5 kambariai pirmame augšte; vandeniu šildomas; geras įvažiavimas, garažas, pigi kaina.

QUEEN-CALENDER, atskiras plytų namas per 3 augštus; 3 modernios virtuvės ir prausyklos, gerame stovyje su visais įrengimais. Testamentinis palikimas. Prašo tik \$55.000.

QUEEN-COWAN, 12 kambarių per 2 augštus; suskirstytas į 4 butus; privatus įvažiavimas. Prašoma kaina \$59.900.

VARSITY-DUNDAS, 6 kambariai, su užbaigtu rūsiu; namas apie 18 metų senumo, modernus, su privačiu įvažiavimu, įmokėti tik \$8.000.

WESTON RD.-EGLINTON, naujai atremontuota krautuvė, plius 4 kambarių butas; gera vieta betkokiam verslui, įmokėti apie \$10.000.

TRIBUTIS — PACIFIC — BLOOR, 17 kambarių; 2 butai po tris miegamuosius, 1 — vieno miegamojo. Tik 15 metų senumo. Vandeniu alyva šildomas. Du garažai. Geroj vietoj ir gerame stovyje. Prašoma kaina — \$119.000.

VAKARAIŠ SKAMBINKITE Į NAMUS

S. Jokubaitis
537-2869A. Garbenis
489-1543**Taupyk ir skolinkis**Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE**PARAMA**

MOKA:

8¼% už 1 m. term. dep.
9% už pensijų ir namų planą
7½% už spec. taupymo sąsk.
7% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:

9½% už asm. paskolas
9¼% už mirtigčius

AKTYVAI virš 17 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10.000 ir mirtigčius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybės apdrausta santaupų dydį, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antieji mirtigčiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6**ED. KONDRATAS, siuvėjas**

Individualūs užsakymai, posiuotos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilninių, odinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W.,
Toronto 3, Ontario

Tel. 533-5454

Lietuviams daroma
NUOLAIDA**A & B ELECTRIC CO.**

įveda elektrą į pramonės, prekybos pastatus ir gyvenamuosius namus

ALBINAS ARTICKONIS GINTAS ARTICKONIS

Miesto leidimas E-1079

Nemokamas įkainojimas

Skambinti (collect)

Tel. 1-936-4612

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varčius automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)

Toronto, Ont., M6R 1V5

FILTOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

Canadian Art Memorials Ltd.

176 LAKESHORE ROAD WEST

(kompas Mississauga Road N.)

Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius —
Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of
Nova Scotia ir Archives Bldg.

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

LIETUVISKOS VESTUVES

Rugsejo 17 d. Mišų metu Sv. Kryžiaus šventovėje kun. A. Stašys palaimino Vidos Kriauciūnaitės ir Algirdo Jonušo sutuoktines. Į šventę susirinkus apie 400 žmonių, kun. G. Sukio Lietuvoje sukurtas Mišias, taip pat "Veni Creator" ir kitas giesmes giedoję jaunosios tėvelių Irenos ir dr. Leono Kriauciūnų globojamas "Dainavos" ansamblis ir operos solistė D. Stankaitė, diriguoju muz. Al. Jurgučiai.

Milžiniškos vestuvių vaišės įvyko prabangiam "Nicos" restorane. Svečių buvo sukviešta per 500, jų tarpe didesnę pusę jaunimo, nes abu jaunavedžiai, baigę lituanistines mokyklas, yra aktyvūs skautai, taip pat korp. "Neo-Lituania" nariai, tautinių šokių "Grandis" šokėjai, kur abu susipažino. Į vestuves iš Hamiltono buvo atvykę IV tautinių šokių šventės meno vadovė G. Breichmanienė su vyru, Adamonai iš Cape Code, Mass., dr. Lenkauskas su žmona iš Klevelando ir daug kitų. "Vyčio" orkestrui grojant, į salę įgyjauja jaunavedžiams su ilga palaida, juos su duona, druska ir vynu pasitiko abiejų jaunųjų tėvai, o svečiai suklebė siltas ovacijas tai lietuviškai porai, perėjusiai lietuvišką mokyklą ne tik tėvų namuose, bet taip pat jaunimo organizacijose ir taut. šokių grupėje.

Vestuvių pokylio programą pranešino dr. A. Ruibienė. Pirmasis jaunavedžių pasveikino jaunosios tėvelis dr. L. Kriauciūnas, lietuvių visuomenėje žinomas kaip didžiųjų švenčių organizatorių ir duos nūs auktojas lietuviškiems reikalams. Sv. Tevo palaiminimą perskaitė ir jaunuosius pasveikino artimas Kriauciūnų šeimos bičiulis, "Dainavos" ansamblio kapelionas kun. A. Stašys. Jaunavedžių sveikino: gen. Lietuvos konsulė Čikagoje J. Daužvardienė, jaunosios krikšto tėvas arg. Zirculevičius, "Grandis" taut. šokių grupės vadovė I. Smieliauskienė (pasidžiaugė, kad iš tos grupės gyveniman išeina jau 17-tųjų lietuviška pora), jaunojo tėvelis V. Jonušas. Visie mūs nuosirdžiai padėjo jaunais Algirdas Jonušas, Prasminga malda prieš vakarienių suklebėjo vyrt. "Draugo" red. kun. Pr. Garšva. Po to pakeltos šampnų taurės ir sugiedota "Ilgiausių metų".

Po vakarienos, pilnos visokių gėrybių, populiaraus orkestro vadovs A. Modestas ir Z. Tikūzai atliko labai įdomią žodžio ir dainos programą, skirtą jaunavedžiams, o reprezentacinę "Grandis" šokių grupę kartu su jaunavedžiais meniskai pašoko vestuvių šokių "Bledingelė". Tai buvo akimirks, spindinčios menų, ir todėl miela konstatuoti, kad Čikagoje į veiklesnių jaunuolių vestuvines puotas vis dažniau yra įvedamos ir lietuviškojo meno programos.

Vidos Kriauciūnaitės ir Algirdo Jonušo vestuvių puotoje taip pat dalyvavo ALTOs pirm. dr. K. Bobelis su žmona, BALFO pirm. M. Rudienė su vyru, Lietuvių Fondo v-bos pirm. dr. A. Razma su žmona, lietuvių jėzuitų vyresnysis ir L2S ex pirm. kun. J. Vaisnys, buv. Jaunimo Centro dir. kun. J. Borevičius, dabartinis JC dir. kun. A. Kezys, "Dainavos" ansamblio meno vadovas muz. A. Jurgutis, visa ansamblio valdyba, Lietuvių Operos pirm. V. Radzius ir naujasis operos meno vadovas muz.

A. Vasaitis su žmona ir daug daug kitų.

NAUJIENOS OPEROJE

Čikagos Lietuvių Opera naują sezoną pradėjo pirmąja repeticija rugsejo 16 d. Jaunimo Centre. Vėl į darbą susirinko gražūs būrys choristų. 1978 m. XXII-jo Čikagos Lietuvių Operos sezono proga bus statoma G. Verdi opera "Nabucco", kurioje yra daug chorinio dainavimo. Šiame sezono operai vadovaus iš jaunosios kartos tarpo iškilęs meno vadovas muz. Alvydas Vasaitis, anksčiau dirigavęs viena kitą Čikagos Lietuvių Operos spektakli.

"DAINAVOS" GASTROLES

"Dainavos" ansamblis, kelias repeticijas pašventęs besirušdamas giedojimui Vidos Kriauciūnaitės ir Algirdo Jonušo sutuoktinių Mišiose, toliau tęsia muzikinio veikalo "Kulgrinda" repeticijas, nes artinasi gastroles Klevelande. Buvo tikėtasi "Kulgrinda" parodyti ir Toronte, bet susidaro sunkiai pakeliamos išlaidos.

TEISES DAKTARE

Birželio 18 d. Northwestern universitete Čikagoje studijas teises daktaras laipsniu apvainavo Nijolė Stonkute, Čikagoje gyvenanti Anelės ir Jono Stonkų vyresnioji dukra. Daug jaunosios daktarės artimųjų giminių gyvena Kanadoje. Nijolė gimė Čikagoje 1950 m. Mokesi Svč. M. Marijos Gimimo parapijos mokykloje, Marijos Aušt. Mokykloje, buvo ateitininkė, skautė ir taut. šokių šokėja. 1974 m. Illinois universitete baigė humanitarinius mokslus ir gavo bakalaurės diplomą. Tuo dar nepasitenkinti, įstojo į Northwestern universitetą studijuoti teises. Studijuodama rašė straipsnius teises klausimais ir juos spausdino universiteto teises fakulteto leidžiamame žurnale "Law Review". Nijolė kartu buvo ir minimo žurnalo viena iš redaktorių.

Dr. Nijolė Stonkutė yra išteikėjusi už prof. B. Crittenden, dėsčiusio sociologiją Illinois universitete. Gavusi teises daktarės diplomą, su šeima apsigyveno San Francisco mieste, kur dirba šiaurinės Kalifornijos federaciniame teisme teisėju W. W. Schwarzer asistente. Jaunesnioji Nijolės sesuo Živilė taip pat studijuoja teises Čikagoje. Tėvai ir giminės džiaugiasi, kad viena dukra tikslą jau pasiekė, kad jo taip pat siekia ir kita.

NIJOLĖ STONKUTĖ, gavusi teisių daktarės laipsnį Čikagoje

FLORIDA

THE FARGO MOTEL
10810 Gulf Boulevard
Treasure Island
St. Petersburg, Fla. 33706, USA
Tel. (813) 360-0878

MOTELIS ant Meksikos įlankos kranto, Treasure Island centre, gražiausiame pajūryje. Miegamieji kambariai, kambariai su virtuvėmis ir apartamentai. Visur spalvotės televizijos, netoli restoranai, naktiniai klubai, žvejybos vietos, golfo ir teniso aikštės, šventovės, krautuvės ir t.t.

Visus maloniai kviečia lietuvių savininkai — ALFONSAS IR TERESĖ ZEBERTAVICIAI

FRANK BARAUSKAS LIMITED, REALTOR
3828 Bloor St. West, Islington, Ont. M9B 1K8
Istaigos telefonas: 233-3323

Toronte — skambinkite Barauskui 743-0100
Wasagoje ir Stayneryje — mūsų atstovai David Van Cise (705) 428-3725

BALTIC EXPORTING CO.

SIUNTINIAI Į BALTIJOS KRASTUS IR SOV. SĄJUNGĄ
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.
Darbo valandos: 9 v.r. — 6.30 v.v.; šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
Telefonas 531-3098 S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RUSIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Ir vėl mokomės Maironio mokykloje Toronte Nuotr. St. Dabkaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

cel Service Canada Ltd." varžosi su Kanados paštu kaikiuriuose Ontario ir Kvebeko miestuose. Jos vadovybė dabar kreipėsi į Ontario vyriausybę, prašydama leidimo siuntiniams pervežti iš vieno miesto į kitą. Opozicija tokiam leidimui reiškia vėžiškaitą. Kanados pašto atstovai. Jie nuogastauja, kad tada paštas praras didžiąją siuntinių dalį. Tokias teises minėtoji bendrovė jau 1962 m. yra gavusi JAV. Tais metais Amerikos paštas pristatė 800 milijonų siuntinių, o 1976 m. jo siuntinių skaičius sumažėjo iki 300 milijonų, nes tos pačios bendrovės dėka adresu pasiekė net 950 milijonų siuntinių. Be to, jos kainos už geroai spartesnes paslaugas nėra augstesnės už pašto. Ginti Kanados pašto tuojau pat šoko Ontario NDP socialistų vad. Lewis, kurio partija daugiausia finansinės paramos gauna iš unių.

Ontario NDP socialistų partija atstovų suvažiavimui naujam vadui išrinkti šaukia 1978 m. vasario 3-5 d.d. Toronte. Po paskutiniojo parlamento rinkimų S. Lewis nutarė atsistatydinti ir pasitraukti iš politinio gyvenimo. Susidaro ispūdis, kad jis pagaliau įsitikino, jog ši partija niekada nesusilauks pergalės socializmo nemėgstančioje Ontario provincijoje. Stipresnių politikų S. Lewisui pakeisti nesimato.

Amerikiečių bendrovė "Quasar Electronics Canada Ltd." nutarė uždaryti savo gamyklą Markhame, Ontario, turėjusią apie 100 darbininkų bei tarnautojų. Unija keičia bendrovę, kad dėl tokio sprendimo šimtas kanadiečių dabar praras darbus. Bendrovės gamybos skyriaus viršininkas D. Gordonas betgi teigia, kad šį žingsnį padiktavo augstesnis kanadiečių mokamas atlyginimas bei geroai žemės ūkio ir produktų vartojimas nei JAV. Tokie aplinkybės bendrovei esą naudingiau plėsti savo įmones JAV. Šį faktą jau seniai yra patvirtinusi Kanados spauda, savo vedamuosiuose pabrėždama, kad Kanados unijos yra išsikovojusios augstesnius atlyginimus savo nariams už amerikiečių unijas, nors darbo sparta Kanadoje yra lėtesnė. Tai liudija ir sumažėjusi Kanados gaminių eksportas į JAV, kur jie dabar yra brangesni už amerikiečių.

Sovietų žvejybos laivai "Družba" ir "Ugolnyj" buvo sulaukyti 30 mylių atstume į vakarus nuo Vankuverio salos. Kanada dabar savo teritoriniams žvejybos vandenims laiko 200 mylių pločio juostą Pacifiko ir Atlanto pusrandose.

Antikomunistinė Kanados Bulgarijų Draugija rugsejo 9 d. Niagara Falls miestelyje, Sv. Jono bulgarų ortodoksų šventovėje, specialiomis pamaldomis paminėjo sovietinio Bulgarijos "išvadavimo" metines. Draugijos atstovo A. I. Ganderio pranešimu, Sovietų Sąjunga, II D. karo pabaigoje užėmusi Bulgariją, nužudė visus ministrų kabineto ir parlamento narius, 98% policininkų, pusę bulgarų karių ir 100.000 piliečių, o kalinėjimuose uždarė kita 100.000 bulgarų. Komunistinės Bulgarijos ambasada rugsejo 9 laiko išvadavimo diena ir ją pažymi specialiu priėmimu Otavoje. Pernai Kanados bulgarai tas iškilmes sudrumstė ant šaligatvio prie ambasados atlaikytomis pamaldomis už komunizmo aukas.

LIETUVIO PROFESORIAUS PASKAITA

(Atkelta iš 7-to psl.)

Apucaranoje ir kitose tolimesnėse Londrinos apylinkėse, tik jie kiek sunkiau surandami. Tikimasi palengva "surasti" ir surinkti visus Londrinos apylinkių lietuvių ir suburti į Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Londrinos skyrių. Atrodo, kad neišvengiamai teks prie šio darbo pridėti ranką ir šių žodžių autoriui.

Tolokai nuo Londrinos Arapongas apylinkėse jau nuo seno gyvena geros būrys lietuvių, apie kuriuos labai nedaug žinoma. Jų likimu taip pat reikėtų pasidomėti.

Rimas Amalviškis

V. BAČIENAS

All Seasons Travel, B.D.

2224 DUNDAS STREET WEST,
TORONTO, ONTARIO M6R 1X3

TORONTO

Vasario 16 gimnazijon mokyti, nors ir pavėluotai, iš Kanados išvyko devinta mokinė, būtent, Vida Dumčiūtė iš Windsor. Sekančiais metais žada važiuoti iš ten į Vasario 16 gimnaziją mokyti dar dvi mokinės.

Svečiai iš Argentinos — Petras Kulionis ir jo sūnus Osvaldas lankėsi pas savo pažįstamą Praną Žiulį. Pastarojo ir KLB pirm. J. R. Simanavičiaus lydimi, svečiai aplankė Toronto lietuvių institucijas, jų tarpe ir "T2".

I straipsnį apie Lenkijos žydus, išspausdintą "The Toronto Star" dienraštyje ir parašytą buvusio Lenkijos žydo Israel Kopyto, atsiliepė visa eilė skaitytojų. Jų tarpe buvo ir kun. S. Wlodarski. Jo laiškas buvo išspausdintas 1977. IX. 10 laidoje. Jame tasai kunigas išvardino daugelį faktų, rodančių, kad Israelio Kopyto straipsnis buvo tendencingas, neteisingai apkaltinges lenkus 2,7 mil. žydų sunaikinimui, nutilęjes gelbėjimo pastangas ir klaidinančiai pavaidavęs dabartinę padėtį. Lenkijos žydų sunaikinimas buvęs vokiečių-nacių darbas. Esą Hitleris 1930. II. 15 kalboje pareiškė: "Pagrindinis Vokietijos tikslas turi būti lenkų tautos sunaikinimas".

Atitaisymas. "T2" 38 nr. kronikos žinutėje apie sol. N. Ambrazaitę įvyko nemaloni klaida: Montrealyje yra palaidotas ne jos tėvas, bet prieš 11 metų mirusi jos motina. Labai atsiprašome už klaidą.

Buvęs komunistinio "Liaudies Balso" darbuotojas ir tos srovės organizacijų veikėjas Zigmas Janauskas mirė rugsejo 18 d. Palaidotas Mount Pleasant kapinėse. Įprastiniame pranešime angliškoje spaudoje vėlonies giminii vardai ir pavardės išspausdinti lietuviškai be jokių iškraipymų.

ŠYPSENOS

Pas advokatą

Valkata ateina pas advokatą ir prašo išmaldos.

— Kaip tamstai negėda elgtauti, tokiame dar stipriam esant? Nejaugi tamsta negali sau duonos užsidirbti padoriu darbu?

— Aš maniau, kad duosite man kitokią patarimą! Sitoki aš iš kiekvieno girdžiu!

Dialogas

Parke ant suolo sėdi du seni anglai. Sėdi ir tyli. Valanda, dvi, trys. Pagaliau vienas prabilo:

— Gražus oras šiandien.
— O ar kas sakė, kad negražus?

Pašnekesys

— Ką? Tamsta dėvi pentinų? Juk niekad neįdominėjat ant arklio.

— Ar reikia būtinai jodinėti? Ponia nešiojate skrybėlaitę plunksnas, bet niekad nesakrajojate...

Sudury, Ontario

TAUTOS SVENTES MINEJIMAS, surengtas Sv. Kazimiero lenkų parapijos salėje LB Sudurio apylinkės valdybos rūpesčiu, praėjo jaukioji lietuviškojo nuotaikio. Iškilme pradėjo pirm. A. Kusinskis. Sugiedojus Lietuvos himną, turiningai paskaitė skaitė J. Krutės. Oficialioji dalis užbaigta Kanados himnu. Meninę dalį atliko Sudurio lietuvių šeštadieninės mokyklos mokiniai. Tautinių šokių grupė "Ramunėlė", vadovaujama stud. Giedrutes Poderytės, pašoko Kalveli, Klumpakojį ir Grandinė. Akordeonu grojo Antanas Gatautis. Eilėraščius pasakė Teresė, Diana, Joana, Vida Stankutė ir Petras ir Jūratė Tolvašos. Po to sekė šokiai, veikė bufetis ir loterija. Be vietinių, turėjome dvi viešnias: Br. Jakubonienę iš Roosterio ir S. Kučinskienę iš Toronto. Sekančią dieną buvo atliktos pamaldos už Tėvynę su pritaikytų pamokslu. Mišias užprašė valdyba. K. A. S.

Pajieškosimas

Jieškomai Ramanauskai — Kazio sūnūs: Juozas, Kostas, Vincas ir Vladas iš Marijampolės apskr., Trakikių kaimo.

Rašyti: A. Smailys, 449 Grace St., Toronto, Ont. M6G 3A8, Kanada.

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Tėviškės Ziburiai • 1977. IX. 29 — Nr. 39 (1442) • 9 psl.

h_t

Kalėdos Vilniuje!

PRALEISKITE KALĖDAS LIETUVOJE.

• Tikrai viena speciali ekskursija išskrenda iš Toronto
gruodžio 22 d., grįžta gruodžio 31 d.

• Taip pat bus aplankyti Helsinkis ir Leningradas.
Vietos ribotos. • Užsiregistruokite dabar.

Hetherington Travel
1651 BLOOR STREET WEST
Toronto, Ontario M6P 1A6

Kaina - \$840
Marius Rusinas
531-4674

SKAITYTĖJAI PASISAKO

"TEVIŠKĖ" NELEIDŽIA TEVIŠKĖN

Kažkas P. Amerikoje gavo sovietinės "Tėviškės" draugijos Vilniuje gen. Pr. Petronio laišką ir atsuntė jį "T2" redakcijai. Laiškas rašytas 1977. IV. 26 ir prasideda kreipiniu "Gerb. tautietii!" Jo turinys nėra asmeninio pobūdžio. Pradžioje Pr. Petronis didžiuojasi sovietiniais medaliais, gautais kare "prieš vokiečius fašistus", toliau informuoja tautietį apie spaudą. Esą "Tėviškės" drauga spauda siunčianti užsienio lietuviams, bet paštas (P. Amerikos) ją sunaikina. Užsienio lietuvių spauda neįleidžiama Lietuvoje, nes ją paruošia "lietuviški reakcionieriai", niekina, šmeižia "Tarybų Sąjungai". Apie neleidimą užsienio lietuviams lankytis tėviškėse Pr. Petronis sako:

"Jūs rašote, kad neatvykote į Lietuvą tik dėl to, kad nėra garantijos, jog galėsite nuvykti Lietuvoje ten, kur užsimanysite. Pas mus, kaip ir kiekvienoje valstybėje, turistams nustatyti maršrutai. Išsukti iš jų maršrutų kitų šalių piliečiams neleidžiama, nes kiekviena valstybė turi savo paslapčius. O Jūs juk esat lietuviai kitos valstybės pilietis! Dabartinė Tarybų Lietuvoje gyvenanti lietuvių karta Jūsų asmenyje mato svietimos valstybės pilietį, kuris nieko nepadėjo jai kurti gyvenimą ant Nemuno krantų. Todėl ją kaltinti išimtinis meilės Jūsų asmenybei stoka nėra pagrindo."

PASTO STAIGMENA

Siunciu nedidukę auką — gal šiek tiek palengvins jūsų darbą. O Jūs tikrai verti stiprios aukos bei paramos. Deja, tenka ir skaitytojui elgtis pagal savo išteklius.

Negaliu nepagirti Kanados pašto: šiandieną gavau "T2" 35 nr. rugsejo 1 d., t.y. laikraščio išleidimo dieną. Tai stebuklas, nes lig šiol gaudavau "T2" po dviejų savaitių.

Petras Pajaujis,
Mt. Clemens, Mich.

NELEMTI REMONTAI

Prieš keletą metų Montrealio lietuvių statybininkai remontavo lietuvių klubo patalpas. Po poros metų klubo nebebuvo. Šiandieną, atrodo,

Vairuotojas

Instruktorius tikrina pradedančiojo vairuotojo žinias:

— Įsivaizduokime, kad mašinai lekiant visu greičiu, nulėkė ratas. Ką jūs darysite?

— Dar padidinsiu greitį ir pasistengsiu tą ratą pavyti!

Bausmė

— Andriuk, pabūčiuok tėtį!

— Mama, argi aš šiandien kuo nors nusikaltau?

Parinko Pr. Aš.

HETHERINGTON

visus kelionių reikalus ir betkurių šali sutarkys
(9 v.r. — 5.30 v.v.)
Marius Rusinas Tel. 531-4674

1651 BLOOR STREET WEST, TORONTO ONTARIO

DRESHER-BARAUSKAS

W. G. DRESHER REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. Drešeris ir A. Mikšienė
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v.,
šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

Okulistas

L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas

S. Bogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai

Baltiečių demonstracija Vašingtone

Dalyvavo 3500-4000. • Sudeginta sovietų vėliava

S.m. rugsėjo 24 d. prie Lincolno paminklo Vašingtone apie vidurdienį susirinko gana gausi baltiečių minia iš JAV ir Kanados miestų. Demonstracija už žmogaus teises pradėta keturių dvasiškųjų invokacijomis. Lietuviams atstovavo vysk. V. Brizgys. Kalbas pasakė Valskybės Departamento pareigūnas M. L. Sneider ir 4 senatoriai. Su dideliu dėmesiu demonstrantai išlausė kalbas rusų disidentų — Andriejaus Amalriko ir Povilo Litvinovo. Meninę programą atliko Filadelfijos taut. šokių grupė "Aušrinė" ir latvių solistė Rūta Svilpe. Demonstracija baigta himnais.

Po oficialiosios dalies apie

200 jaunimo prisaveržė pro policijos užtvartą ir nužygiavo prie Sov. Sąjungos ambasados, kur sugiedojo tautinius himnus ir sugiedojo Sov. Sąjungos vėliavą.

Apie šią demonstraciją rašė vietos spauda, kalbėjo radijas, rodė televizija. Demonstraciją, pasak vietinės spaudos, dalyvavo 3500-4000 baltiečių. Buvo matyti daug plakatų su įvairiais šūkiais, reikalaujančiais laisvės Baltijos kraštams. Iš Kanados dalyvavo per 100 asmenų iš Toronto, Montrealo, Hamiltono, Delhi ir kitų vietovių. Vėliau tikimės gauti išsamesnį demonstracijos aprašymą ir nuotraukų iš savo korespondentų bei fotografų.

TORONTONT**Anapilio žinios**

Tel. 277-1270

— Kapinių lankymas bus spalio 30, sekmadienį, 3 v.p.p. Pradedami kasti pamatai naujiems paminklams, kurie bus šventinami kapinių lankymo diena. Užsakius paminklą, kapinių administracija gauna iš paminklo gamintojo pranešimą apie pamatų ir paminklo išmėras. Paminklo savininkui nereikia kreiptis dėl pamatų paruošimo.

— Šventovėje ir parapijos salėje vyksta vidaus įrengimo darbai. Statybai aukėjo J. E. Staškevičiai; \$100; J. V. Jasinevičiai; \$50; p. Klipčius iš Oakvilles. Geradariams nuosirdi padėka.

— Tradicinis Anapilio balius bus spalio 15 d. Anapilio salėje. Įdomią programą atliks iš Čikagos "Antras Kaimas". Bilietai gaunami parapijos kioskuose ir pas Anapilio tarybos valdybos narius. Užsakant telefonui, skambinti A. Ščepavičienėi 766-3726. Stalai numeruoti. Po programos — šokiai. Pelnas — statybai.

— Rugsėjo 28 d. Sv. Jono lietuvių kapinės laidojamas a.a. Jonas Vekteris iš JAV. Vėlonies broliui ir visiems artimiesiems nuosirdi užuojauta.

— Po vasaros atostogų organizuojami skaitytiniai, kurie Mišių metu atliktų Sv. Rašto skaitymus sekmadienį pamaldose.

— Pamaldos: šį penktadienį, 8 v. r., už a.a. Prana Pekarskį; sekmadienį, 10 v. r., už a.a. Klara Hiltman, 11 v. u ž.a.a. Prana Kalvaitį ir a.a. Joną Žeką (užpr. kat. mot. dr. ja.).

— Pakrikštyta: Lydija-Laima Pranaitytė.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos sekmadieniais, rugsėjo 25 ir spalio 2 d.d., 9.30 v.r., su sekmadienio mokykla.

— Lietuvių Dienos proga pamaldos įvyks Londono Išganytojo šventovėje 2 v.p.p., 1 Frank Place 7 Wellington Road, London, Ont. Todėl Padėkos savaitgalį pamaldų Toronto nebus.

— Padėkos šventės pamaldos bei puota įvyks Toronte spalio 16, sekmadienį, po 9.30 v. pamaldų, Liet. Namuose.

— Konfirmacijų pamokos — kas penktadienį 6.30 v.v.

— Sveikiname susituokusius: parapijietį Vytautą Lenauską su Aldona Jasinevičiūte rugsėjo 17, šeštadienį, nebaigtą Lietuvos Kankinių šventovėje. Apeigas atliko kunigai P. Azubalis ir A. Žilinskas, asistuojant katalikų Mišioms kun. J. Staškui. Taip pat sveikiname parapijietį Silviją Sarkute, buvusią par. vargonininkę, kuri rugsėjo 24 d. susituokė Išganytojo šventovėje su Edward Burrow. Linkime abiem porom laimingo vedybinio gyvenimo.

"VENUS FLORISTS", Gėlės visokiom progom. 231 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Telefonai: 534-4645 arba vakarais 533-4037. Savininkė A. Putninskė kalba lietuviškai.

HIGH PARK RAJONE išnuomojamas studentė ar materialų kambarys ir virtuvė. Tel. 536-1785.

DIRBANČIŲ TEVŲ namuose reikalinga moteris vaikams prižiūrėti ir lengviems namų ruošos darbams. Vaikai — vienas 6 mėnesių, kitas 5 metų amžiaus. Skambinti telefonu 483-5351 Toronte.

VYRESNIO AMŽIAUS moteris įeiko moters arba šeimos kartu gyven. Skambinti tel. 536-8896 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimą, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už priemamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

ISNUOMOJAMAS didelis priekinis kambarys su baldais ir atskira virtuvė antrame aukšte. Pageldaujama vyresnio amžiaus moteris. Skambinti tel. 533-5589 Toronte.

GELES ĮVAIRIOM PROGOM (pagal susitarimą), ypač vestuvėms — jaunajai, pamergėms, stalų papuošimui, korsažams ir kt. Skambinti V. Šiminkėvičienėi, telefonu 763-6256 po 6 valandos vakaro Toronte.

Juozo Lukšos-Daumanto 25 metų ir Romo Kalantos 5 metų

mirties
sukakčių**MINĖJIMAS**

spalio 2, sekmadienį, 4 v.p.p., Toronto Lietuvių Namuose

KONCERTAS

Po koncerto — kavutė. Visi kviečiami atsilankyti. Įėjimas į koncertą — suaugusiems \$4,00, studentams \$2,00

šia tvarka:
spalio 1,
šeštadienį, 5.30 v.v.,
Prisikėlimo šventovėje
iškilmingos pamaldos

Programoje:

poetas dr. Henrikas Nagys
dr. Nijolė Lukšienė
sol. Daiva Mongirdaitė
akt. Elena KudabienėRengia —
Toronto skautinių-kių ramovės*Rudens sezoną pradėkime tarptautiniu*
baltiečių
(aabs) **BALIUMI**

spalio 14, penktadienį, 7 v.v.

Toronto Hilton Harbour Castle

Conference Center, Frontenac Ballroom

RENGIA — baltistikos studijų draugijos

(aabs) konferencijos komitetas, skirius visas

pajamas būsimam studijų dienom Toronte

Kaina — \$20 asmeniui,

kokteiliai — 7 v.v.

Vakarienė — 7.30 v.v.

Rezervacijų reikalauja kreiptis: Tatjana

Renkauskienė tel. 767-8264 Toronte

aabs konferencijos

komitetas

Ir vėl bus proga pasijuokti —
Iš Čikagos atvyksta "Antras Kaimas"

ANAPILIO

BALIUS

PROGRAMOJE:

a. "Antras Kaimas su nauja programa"

b. gausus bufetas, loterija

c. šokiai

Užsakyti stalus pas p. Ščepavičienę telefonu 766-3726

ANAPILIO TARYBA

spalio 15, šeštadienį
ANAPILIO salėje
Pradžia — 7 val. vakaro Įėjimas — \$5.00

KLKM

Draugijos

Lietuvos

Kankinių

par. skyriaus

narių

metinis

susirinkimas

įvyks 1977

m. spalio 2,

sekmadienį,

po Su-

mos, mažojoje

Anapilio salėje.

Visas nars

nars naujas nars

kviečiame dalyvauti. Valdyba

Juozo Lukšos-Daumanto ir

Romo Kalantos minėjimo-kon-

certo proga spalio 2 d. Lietuvių

Namuose yra rengiama Br.

Kviklio Lietuvos okupacijos ir

rezistencijos paroda. Bus išsta-

tyti originalūs laiški, nuotraukos,

pogrindžio bei partizanų

spauda — keli šimtai dokument-

inių dalykų. Antra parodos dalis

— knygos, parašytos įvairio-

mis kalbomis Lietuvos laisvės

reikalui, ir komunistiniai bei

ateistiniai leidiniai. Parodos at-

darymas — prieš minėjimą 4

v.p.p. Ją parūpino ir iš Čikagos

atvežė minėjimo rengėjai, o

tvarkyti sutiko V. Matulaitis.

Demonstracija už žmogaus

teises, rengiama ukrainiečių,

įvyks spalio 2, sekmadienį, 5 v.

p.p., prie Toronto miesto rotušės.

Dalyvauti kviečiami ir lie-

tuviai.

Seštadieninė Maironio mo-

kykla pradėjo naujus mokslo

metus ir jau turi apie 200 mo-

kinių. Tikimasi, kad jų skai-

čius dar padidės.

Augštesnieji liutunistiniai kur-

sai mokslo metis pradės spa-

lio pradžioje. Šie kursai duoda

oficialias užskaitas iš lietuvių

kalbos 11, 12 ir 13 klasių mo-

kiniams.

Torontietis Jonas Matiliauskas

užsakė vieną "T2" prenumeratą

į P. Ameriką oro paštu (\$32).

Tokios sumos mokėti P. Ameri-

kos lietuvių neįstengia dėl la-

bai didelio valiutos skirtumo ir

infliacijos. Paprastu paštu siun-

čiamas laikraštis pasiekia P.

Ameriką tik po 2-3 mėnesių;

daug siuntų dingsta. Oro paštu

laikraštis pasiekia pietiečius per

savaitę ar dvi.

— LN nario įnašus papildė: Albi-

nas Melnydas \$25 iki \$75, Ričardas

Prilgauskas \$50 iki \$51. Nario įna-

šas sumokėjo: Vytautas Rudaitis ir

J. L. po \$25, Gytis Matulevičius \$20

ir Lina Vaitiekūnas \$5.

— Išganytojo parapijos moterų

draugijos popietė įvyks spalio 16,

sekmadienį, 12 v., Gedimino Pilies

menėje.

— Spalio 23 d., 3 v.p.p., Karaliaus

Mindaugo menėje įvyks "Tėvynės

Prisiminimų" koncertas.

— Spalio 23 d., 3 v.p.p., Gedimino

Pilies menėje įvyks prof. Augustino

Voldemaro minėjimas. Ruošia LAS.

— LN Moterų Būrelio narių susi-

rinkimas įvyks spalio 4, antradienį,

7.30 v.v., LN.

Mylimai MAMYTEI

mirus, dukterims — ADELEI BIRGIOLIENEI ir SOFIJAI JUREVIČIENEI bei jų šeimoms, taip pat kitiems giminėms reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdime jų skaudžiose valandose —

Regina Matulevičienė
Danguolė Šalkauskaitė

A+ A

Marcelei Jakaitienei-Enzelienei

mirus JAV-se, jos dukroms ir sūnams — ADELEI, SOFIJAI, ELENAI, PRANUI, JONUI, JURGIUI ir jų šeimoms nuosirdžią užuojautą reiškia —

M. B. Raskauskai

A. J. Raskauskai

Prof. Prano Dovydaičio monografijos sutiktuose spalio 23 d. dalyvaus ir jos autorius dr. Juozas Girnius, kuris paskaitoje apibūdins Dovydaičio, o jausnės kartos atstovai perduos savo išpučius apie monografi-
ją. Meninėje sutiktuvių dalyje pirmą kartą Toronte pasirodys pasižymėjęs čikagiečių studentų trio: Vida Kazlauskaitė, Lina Rimkus ir Vitas Underys. Jų programa susideda iš lietuvių poezijos, dainų ir instrumentinės muzikos. Prof. Pr. Dovydaičis buvo vienas iš tų žmonių, kurie daug padėjo besikuriančiai Lietuvai ir kurio gyvenimas ir darbai turėtų būti mums pavyzdys dabar. Susipažinkime su Lietuvos kankiniu Pr. Dovydaičiu, atvykę į sėdaraugį ateitininkų rengiamas monografijos sutiktuves spalio 23 d., 5 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje.

Prof. R. Vaštokas teberenka medžiagą veikalui apie Kanados lietuvių. Jis dėsto antropologiją Trento universitete Peterboro mieste ir dažnai atvažiuoja į Torontą. Jis pirmininkauja savo apylinkės gyventojų komitetui, kuris kovojo prieš atominės jėgainės statybą jų gyvenvietėje. Kova buvo laimėta.

Nijolė Ambraziūtė, Vilniaus operos solistė, rugsėjo 20 d. koncertavo Toronto Lietuvių Namų salėje. Jos augsto lygio dainavimu gėrėjosi gausi auditorija. Pirmoje koncerto dalyje solistė dainavo tarptautinių kompozitorių kūrinius. Pastarųjų tarpe buvo daug naujų dalykų. Solistė akompanavo J. Govečas. Koncertą rengė J. Karpis ir dr. J. Kaškelis.

"The Toronto Star" 1977. IX. 21 išspausdino savo redakcijos nario Roberto Nielseno straipsnį apie skandalinę psichiatriją naudojimą Sov. Sąjungoje. Straipsnyje rašoma apie tarptautinę psichiatrinę konferenciją Havajuose, kur 90 narių prieš 88 pasmerkė sovietus. Taip pat primenama knyga "Politinės Rusijos ligoninės", parašyta britų

Namų, sklypų

įsigijimo, bei kitais investavimo reikalais PIETVAKARIU FLORIDOJE mielai patarnaus EDA BRAZENIENE. Kreiptis: Eda Brazenas, Realtor-Associate, Ben L. Cunliff, Jr., Realtor, 4839 Palm Beach Blvd., Ft. Myers, Fla. 33905, USA. Tel. (813) 694-2168 įstaigoj, 694-5779 namie.

MONTREALQUE**Sv. Kazimiero parapijos žinios**

— Spalio 22 d. ruošiamą parapijos vakarienę su loterija, baru ir orkestru.

— Kapinių lankymas — spalio 2, sekmadienį, 3 v.p.p. Abi parapijos renkasi prie Cote de Neiges kapinių koplyčios.

— Su Hamiltono mergaičių chorą "Aidas" kartu po P. Ameriką keliau montrealietis Stasys Rašytinis, kuris buvo grupės fotografu. Grįžo su labai gerais išpučiais ir su daugybe idėjų nuotraukų, kurias perduos lietuvių laikraščiams.

— Už mirusių parapijos choristą Juozą Kvietinską, jo mirimo metinių progą rugsėjo 19 d. kun. dr. F. Jucevičius atlaikė Mišias, kurių metu giedojo choras, vad. muz. A. Ambrozaičio, specialiai atvykusio tai progai su žmona Jadvyga iš Kingstono, Ont. Po Mišių par. svetainėje buvo surengti pietūs. Dalyvavo apie 80 asmenų. Viskuo rūpinosi buvę Kvietinsko šeimininkai T. A. Smitai.

— Po vasaros sezono par. choras pradeda giedojimą per Mišias spalio 16 d.

— Po sunkios ligos mirė Joana Milienė - Rimšūtė, 82 m. amžiaus. Vėlonės buvo kilusi nuo Šiaulių, į Montreali atvykusi 1917 m. Priklausė Sv. Elzbičios dr. ja. Užaugino du sūnus, kurie buvo įsteigę didelę metalo apdirbimo bendrovę. Prieš porą mėnesių mirė jaunesnis sūnus Mykolas. Palaidota iš šios parapijos rugsėjo 21 d. S. Sk.

Aušros Vartų parapijos žinios

— AV choras, pailsėjęs vasarą, vėl pradėjo repetitijas. Spalio 15 d. AV svetainėje jis rengia metinį koncertą. Į chorą kviečiami įsijungti nauji choristai, ypač sopranai ir altai.

— Sol. A. Keblys rugsėjo 10 d. buvo nuskrudęs į Bostoną dalyvauti buvusio choristo A. Adomono — K. Baltaitės vestuvėse. Jungtinių metų pagiedoję keletą giesmių.

— Dalia Blaundziūnaitė, ir Rimas Sonda, torontietis, susituokė rugsėjo 17 d. AV šventovėje. Apeigas atliko kun. J. Kubilius. Giedėjo AV choras ir sol. Antanas Keblys. Vestuvių vaišės vyko AV parapijos svetainėje.

— A. A. Jurgis Skirius mirė rugsėjo 10 d. Palaidotas rugsėjo 13 d. iš St. Vital šventovės.

Estradinės muzikos koncertas rengiamas spalio 16 d. AV par. salėje. Programą atliks sol. Violeta Rakaus-

kaitė, neseniai atvykusi iš okup. Lietuvos ir dabar gyvenanti V. Vokietijoje.

Lituanistinė mokykla rugsėjo 17 d. 29-sius mokslo metis pradėjo pamaldomis. Sv. Mišias atnaušo AV klebonas kun. J. Kubilius ir jauniui tarė proga pritaikytą žodį. Mokykloje dirba šie mokytojai: Stasė Mikalajūnaitė — parengiamajame skyriuje, Aušra Baršauskienė I sk., Julija Adamonienė II sk., Jūlitė Adamonienė III sk., Jadvyga Baltunienė IV ir V sk., Stasė Aliušauskienė VI sk.

Lituanistiniame seminare dėsto: Monika Jonynienė — lietuvių literatūra, Marija Malčuvienė — lietuvių kalba, Romas Otto — Lietuvos istorija, Aldona Knystautienė — Lietuvos geografija, Rasa Lukoševičiūtė — dainavimą ir taut. šokius. Linas Staškevičius — akordeonistas. Lit. mokyklai ir kursams vadovauja Monika Jonynienė.

Tėvai, neskriskime savo vaikų ir pasirūpinkime juos atvežti į lietuvių mokyklą. Mokytojai pasiruošę jūsų vaikams padėti.

Lietuvių mokyklą remia ir federacinė, ir provincinė valdžia. Iš pirmosios gauta šiems mokslo metams \$2000, iš antrosios — \$1000.

Aukšnio amžiaus klubo "Rūta" metinis susirinkimas bus spalio 19 d. Bus darenkami du valdybos nariai. Klubas valdyba nutarė rengti kultūrines popietes. Numatyti paskaitininkai: Romas Otto — "Britiškas Š. Amerikos Aktas", dr. Jonas Mališka — "Sveikas maistas", kun. Jonas Kubilius — "Advento rimtis". Prieškalėdinių klubo bazaras bus spalio 29-30 d.d. Aušros Vartų parapijos svetainėje. Bazaro metu bus R. Abromaitienės iš Putnamo originali iš lapų, gėlių, samanų padarytų paveikslų paroda.

Klubas turi per kelis šimtus vertingų lietuviškų knygų biblioteką, kurią sutiko tvarkyti Eugenija Urbonaitė ir Kostas Toliušis.

Sol. Gina Čapkauskienė koncertavo ateitininkų sėdaraugiu stovykloje Kennebunkporte, Tėvų pranciškonų vasarvietėje, rugpjūčio 14 d. Akompanavo muzikas Saulius Cibas iš Bostono. Rugsėjo 3 d. Cape Code montrealiečio Sarūno Norvaišos jungtuvėse giedojo šventovės. Rugsėjo 18 d. Cape Code jį davė religinį koncertą. Ją kvietė Lituvų Bendruomenė. Spalio 14 d. su solistu R. Strimaichiu koncertuos Bostone. A. A.

Expo parodoje Montrealyje Lietuvių Dienų proga juostų audimą lankytojams aiškina A. Čičinskienė. Nuotr. R. Lukoševičiūtės

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS"ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827**MOKA UŽ:**

Einamasis s-tas

Taupomasis s-tas

Pensijų planas

Term. ind. 1 m.

Term. ind. 2 m.

Term. ind. 3 m.

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės

Nekiln. turto

Čekių kredito